

PRAHLADRAI DALMIA LIONS COLLEGE
OF COMMERCE & ECONOMICS

MAGAZINE 1984-85

Lions Club of Malad-Borivli College Charity Trust

BOARD OF TRUSTEES

1. Shri Mahavir Prasad Dalmia
2. Shri Bajranglal Dalmia.
3. Lion Sitaram P. Singhania.
4. Lion Ratanlal G. Saraf.
5. Lion Balkrishna R. Lakhotia.

PRAHLADRAI DALMIA LIONS COLLEGE OF COMMERCE & ECONOMICS

GOVERNING COUNCIL

1. Shri Mahavir Prasad Dalmia	Trustee
2. Shri Bajranglal Dalmia	Trustee
3. Lion Sitaram P. Singhania	Trustee
4. Lion Ratanlal G. Saraf	Trustee
5. Lion Balkrishna R. Lakhotia	Trustee
6. Lion S. M. Jhunjunwala	Chairman
7. Lion Rajan J. Shah	Vice-Chairman
8. Lion R. J. Chokshi	Secretary
9. Lion Lalji Hirji Shah	Joint Secretary
10. Lion Banwarilal Jhunjunwala	Joint Secretary
11. Lion Shankerlal Jain	Treasurer
12. Lion P. U. Mehta	Member
13. Lion K. F. Jhunjunwala	Member
14. Lion Sitaram G. Ruia	Member
15. Lion Dhirajlal M. Khakhar	(Ex-officio)
16. Lion O. P. Gupta	(Ex-officio)
17. Principal (Mrs.) P. S. Baleri	(Ex-officio)

**PRAHLADRAI DALMIA LIONS COLLEGE
OF
COMMERCE & ECONOMICS
MAGAZINE
1984-85**

EDITOR

PROF. P. S. SAPRE

ASSOCIATE EDITORS :

English : *PROF. P. S. SAPRE*

Marathi : *PROF. (Mrs.) S. S. KULKARNI*

Hindi : *PROF. (Mrs.) P. DALMIA*

Gujarati : *PROF. (Mrs.) JYOTSNA VYAS*

MAGAZINE SECRETARY

AMOL DEHERKAR

Statement as per Press and Registration of Books Act.

FORM IV

(1) Place of Publication :	Bombay.	1. Editorial
(2) Periodicity of Publication :	Yearly	2. Principa
(3) Printer's Name Nationality : Address :	Principal (Mrs.) P. S. Baleri Indian P. D. Lions College of Commerce & Economics, Sundernagar, Malad.	3. Internati 4. A critica Planning
(4) Publisher's Name : Nationality : Address :	Principal (Mrs.) P. S. Baleri Indian P. D. Lions College of Commerce & Economics, Sundernagar, Malad.	5. True Co 6. To Leac 7. Futility
(5) Editor's Name : Nationality : Address :	Prof. P. S. Sapre Indian P. D. Lions College of Commerce & Economics, Sundernagar, Malad.	8. Co-oper. 9. What is 10. Are Cor
(6) Names and Address of individuals who own the newspaper and partner or shareholders holding more than one percent of total capital.	P. D. Lions College of Commerce & Economics, Sundernagar, Malad, Bombay-400 064.	11. Words 12. Control 13. A thing 14. Somethi 15. Smile a 16. Fluid S 17. Reports

I, P. S. Baleri, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge.

Sd./- P. S. BALERI
Signature of the Principal.

CONTENTS

1. Editorial		1
2. Principal's Report		3
3. International Youth Year-1985	Anthony J. S. Fernandes	6
4. A critical Evaluation of Economic Planning in India		7
5. True Confession	Anita Mehra	9
6. To Lead A Successful Life		10
7. Futility	Subramaniam Krishnan	11
8. Co-operation		Anurag	12
9. What is Life?	Veena Kamath	14
10. Are Computers Desirable?	Satyanarayan S. Vyas	15
11. Words of Wisdom	Nitin T. Vora	17
12. Control of Multinationals	Prof. P. R. Swamy	18
13. A thing of beauty is joy forever	Anant Kamath	21
14. Something for All	Jayesh V. Goradia	22
15. Smile a While	Anon	23
16. Fluid Sensation	Ravi & Krishna	24
17. Reports		25 to 44

मराठी विभाग

१.	बंजि	अनंत करडे	१
२.	काही घटकले		३
३.	काही मराठी	रामकल्याण राववेदर लिगार	३
४.	वीन	मीना शानभाग	४
५.	भारतलेले दिन वाक्याचे !	भा. म. श्री. साठे	५
६.	कविता	महेंद्र माधव मोडक	७
७.	गी...	महेंद्र माधव मोडक	८
८.	वाचा आणि विचार करा	रणजीत देसाई - वि. म. खंडेकर - ह. गी. आपटे	८
९.	होस्य बदन	मीना शानभाग	९
१०.	विश्व शब्दकोश	कुं. मधा एम. नाडकर्णी	१०
११.	बेळवरील जगत	"	१०
१२.	बदाम राणी	"	१०
१३.	कोडी	"	१०
१४.	कविता (अशाच एक संख्याकाळी)	उमेशकुमार जोशी	११
१५.	कविता (धूम्रात हरबलेली संख्याकाल)	"	११
१६.	आदिवासी जीवनवा अविष्कार	संजय शिंदे	१२

हिन्दी विभाग

पृ. नं.

अंक

अनु.

१	शिक्षक-वृत्त	१. 'विद्या शीर्षक'	१
२	विद्यार्थी-वृत्त	२. शिक्षक-वृत्त	३
३	एक शतक	३. एक शतक	३
४	सुनील खंडेखण्ड	४. सुनील खंडेखण्ड	४
५	सुनील खंडेखण्ड	५. सुनील खंडेखण्ड	४
६	सुनील खंडेखण्ड	६. सुनील खंडेखण्ड	४
७	सुनील खंडेखण्ड	७. सुनील खंडेखण्ड	४
८	सुनील खंडेखण्ड	८. सुनील खंडेखण्ड	४
९	सुनील खंडेखण्ड	९. सुनील खंडेखण्ड	४
१०	सुनील खंडेखण्ड	१०. सुनील खंडेखण्ड	४
११	सुनील खंडेखण्ड	११. सुनील खंडेखण्ड	४
१२	सुनील खंडेखण्ड	१२. सुनील खंडेखण्ड	४
१३	सुनील खंडेखण्ड	१३. सुनील खंडेखण्ड	४
१४	सुनील खंडेखण्ड	१४. सुनील खंडेखण्ड	४
१५	सुनील खंडेखण्ड	१५. सुनील खंडेखण्ड	४

अनु.

ગુજરાતી વિભાગ

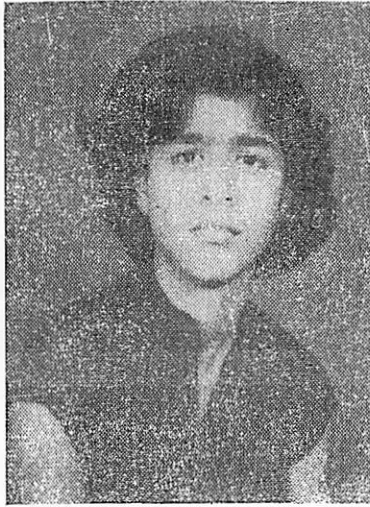
We

અ. નં.	વિગત	લેખક	પાના નં.
૧.	કાવ્યના આસું	મયંક	૧
૨.	લઈ જઈશ.....ખધુંય	મયંક	૧
૩.	ઘણી વાતો તમારી આજ અમને યાદ આવે છે.	અજય મહેતા	૨
૪.	નાટક	ગાંધી પંકજ	૪
૫.	ખ્યાલ નથી	ખીપીન આર. ભાવસાર	૪
૬.	એ નાં મળી	રાજેન્દ્ર ઠક્કર	૫
૭.	દિવાલો	અજય કે. મહેતા	
૮.	એક કાવ્ય	અજય કે. મહેતા	
૯.	અ—પરિચય	અજય	૬
૧૦.	એક કવિતા	અજય	૬
૧૧.	લાલચી સત્તાધારીઓની પકકડમાં મજબૂર જનતા		૭
૧૨.	તને મળવા	મીનલ ચોકસી	૧૦
૧૩.	અતૃપ્ત આંખો		૧૧
૧૪.	અનામી	જયેશ વી. ગોરડીયા	૧૩
૧૫.	ડગલે ડગલે	પટેલ અરવિંદ ડી.	૧૪
૧૬.	જિંરગી		૧૪
૧૭.	સાથ આપણો		૧૫
૧૮.	કંઈ નહીં રહે		૧૫
૧૯.	ધુમ્મસમાં		૧૫
૨૦.	પ્રેમની પરાકાષ્ઠા		૧૬
૨૧.	સાક્ષી		૧૬
૨૨.	કવિતા શબ્દોના સાનિધ્યમાં પ્રેરણા	મયંક	૧૭
૨૩.	ભાસ	વોરા રીતા ઇન્દુભાઈ	૧૮
૨૪.	સ્વાધર્મ	વોરા રીતા ઇન્દુભાઈ	૧૮
૨૫.	શ્રદ્ધાંજલી કવિઓને	પ્રયુષ વી. ગંગર	૧૯
૨૬.	મને આપો માત્ર વેદના	હેનલ કડી	૧૯
૨૭.	સમયના પાલવમાં હાસ્ય	અનુપમાં એચ. રાનવત	૨૦
૨૮.	અંધકાર	નેશી સંજય ડી	૨૦
૨૯.	જીવન સાગર	અનુપના એચ. રાનવત	૨૦

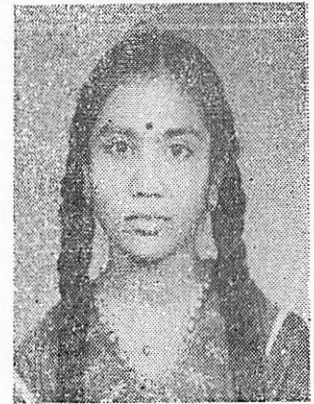
CONDOLENCES

We express our heart felt condolences on sad and premature demise of three of our students during the course of this academic year.

पाना नं.

MADHURI KAWALE

KOTHARI BINA

SHAH TRUPTI

१
१
२
४
४
५

६
६

७
१०
११
१३
१४
१४
१५
१५
१५
१६
१६
१७
१८
१८
१९
१९
२०
२०
२०

The
come to
political
culture,
wide, re
of her p
whenever
believed

Mrs.
depths
introspec
devoted
has recu
life. Al
Increasin
or nar
civilised
It does
without
disciplin

The
horrende
need of
youth.

The brutal and senseless extinction of Mrs. Indira Gandhi's precious life has come to us with shocked horror. She was not only a great Indian and astute political leader but was, also, a truly modern and civilised human being. Her culture, interests and understanding of people and events brought her world-wide, recognition. Some of us may or may not have agreed with every aspect of her political and economic philosophy, but there could be no doubt that whatever she did and fought for throughout her life was what she earnestly believed to be in the interests of the nation.

Mrs. Gandhi's assassination has not only left the entire nation in the abysmal depths of sorrow but has made it almost imperative on all of us to go into introspection. A look at the state of the country today reveals that we are devoted to the single minded pursuit of money. This pursuit of money making has reculted in and is responsible for developing a commercialised outlook on life. All right thinking people in the country today are in a state of quandary. Increasing violence alongwith growing regionalism and communalism has not only narrowed down our attitude on life but threatened the very existence of civilised life. We have forgotten nobler qualities of the human heart and mind. It does not occur to us that we still can be engaged ourselves in all our pursuits without fatty degeneration of conscience. The feeling that without sense of discipline, we can make progress, is a contradiction in terms.

The assessment may sound unduly pessimistic but nevertheless states the horrendous situation in which the country is unfortunately placed today. The need of the hour is a philosophy of life to prevail upon people especially the youth.

E

D

I

T

O

R

I

A

L

The year 1985 has been designated by the United Nations as the International Youth Year. The theme proposed by the United Nations is Participation. Development and Peace. If visualised in the right perspective it can throw open new vistas for the activities of the youth of our society. The Youth, with their dynamism and idealism, their restless enthusiasm and creative urges can certainly create a bright future for all of us. They need to be given the right quality education. We must realise that the youth are the real mobilizers and nation builders. There is a need for the recognition of youth potential and its involvement in over all development of the nation.

Educational Institutions have a specific responsibility to discharge in this direction. It is obligatory on them that they inspire certain values in the youth and enable them to acquire a sense of value and discipline so as make them undertake noble and society oriented activities. They are the most rewarding part of the entire educational set up. We think, no nation and least of all democracy can have a future without them.

Senior College Teaching Staff

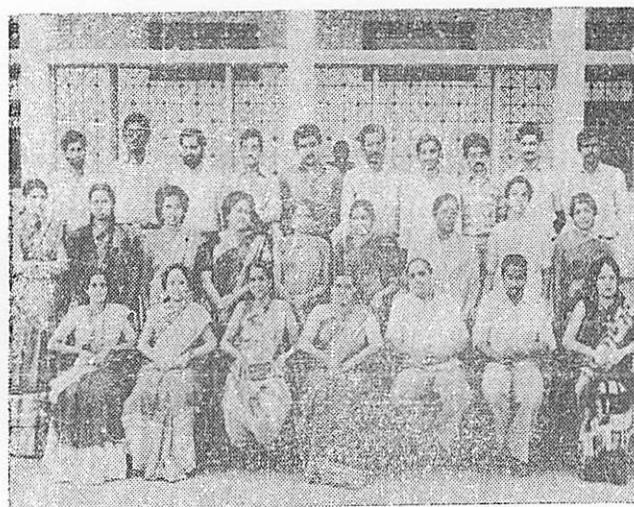

Sitting (L to R) :—Prof. Paltankar, N. Shele, R. Patel, N. Kishnadwala, Principal (Mrs.) Baleri, M. M. Telang, A. Bhende, Tapriwala, Shah.

Middle (L to R) : Miss Talwar, G. Mohite, D. D. Shah, M. S. Sathe, B. Patel, Kadhi, Swamy, A. R. Pophale, M. N. Gulgully.

Last Row : S. A. Merchant, S. Gopinadhan, Paparkar, Kamath,

Junior College Teaching Staff

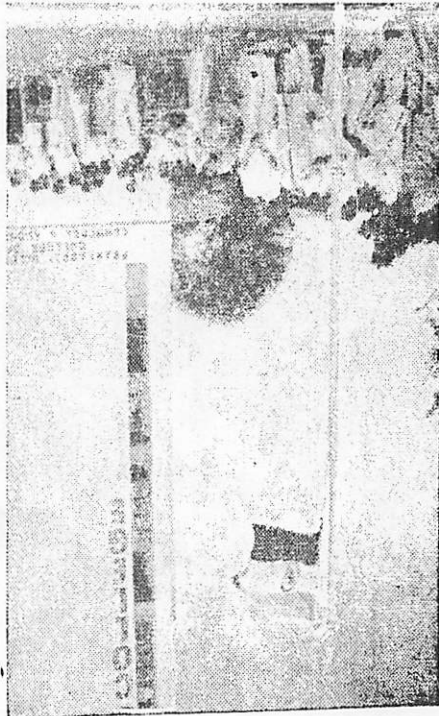
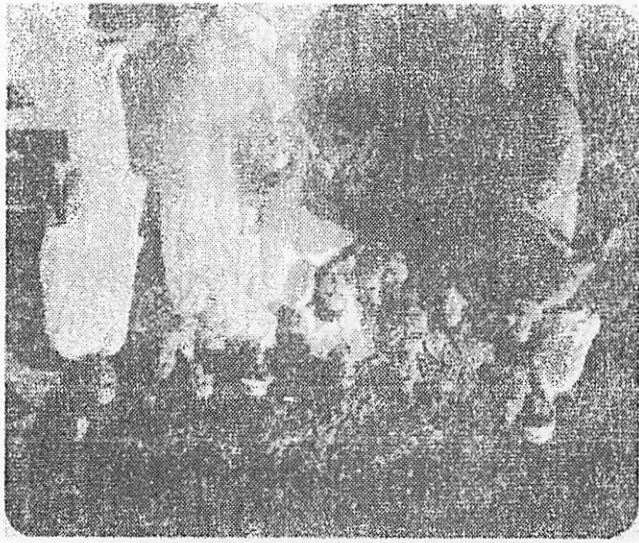

Setting (L to R) :—Prof. (Mrs) S. Kamble, J. Vyas, S. Kulkarni, Principal (Mrs.) P. S. Baleri, Prof. P. S. Sapre, C. K. Anandan, S. Yadav,

Middle (L to R) :—(Mrs.) S. Bhandare, A. Lokeshwar, D. D'Costa, T. Das, P. Dalmia, G. Naik, (Mrs) R. Radhakrishnan, M. Vaswani, Y. D'Mello,

Last (L to R) :— S. Naringrekar, Swamy, K. S. Vachharajani, A. Patel, M. Jariwalla, B. P. Singh, Prof. S. S. Pai, T. Sanghvi, J. Oza, S. S. Srivastava.

Junior College Staff Picnic To Matheram

Flag Hoisting

ENGLISH SECTION

'am

Prin

Our
Gentlemen
Staff of
Chief Ge
Vice-Cha
also our
August 1
Day of c
fortune,
ments, y
enough t
with us
grateful t
your gra
Vincd Ki
side over
trustees,
and the
ponse to
gement g
function.

At th
in the,
Governme
to expan
ing stud
which is
having b
wedded t
the cause
quently, I
though w
we are o
have resp

Principal's Report For The Year 1984-85

Our honoured Guests, Ladies and Gentlemen, On behalf of my students and Staff of P.D. Lions College, I welcome our Chief Guest Principal M. D. Limaye, Pro-Vice-Chancellor, University of Bombay, as also our other esteemed guests to this August Function, marking the 13th Annual Day of our College. It is indeed our good fortune, that despite your heavy engagements, your good-selves have been kind enough to spare your valuable time to be with us this evening. We are extremely grateful to you, Sirs, for honouring us by your gracious presence. We also thank Lion Vinod Kumar Dalmia for consenting to preside over this function. We thank all our trustees, members of the Governing Council and the Lion members for their kind response to our invitation and for the encouragement given by their presence at to-day's function.

At the beginning of this academic year in June, all Colleges were requested by the Government and the University Authorities to expand further in-order-to absorb growing student population. Our Institution which is managed by the Social organization, having broad based world-wide outlook, is wedded to Social Service in general and to the cause of education in particular. Consequently, I am pleased to record here that though we are just about 12 years young, we are one amongst very few colleges who have responded promptly and have accom-

modated over 4,500 students against heavy odds. You will appreciate, we have not adopted an indifferent attitude to this Social problem and have made every effort to accommodate as many students as possible. We are, today, working hard at our optimum efficiency though under constant tension. Thanks to the ever willing young team of teachers who are able to motivate our well behaved students, and to the valuable guidance and support of our Management, it has been possible for us to achieve success during all these difficult years.

Academically, we have excelled ourselves over our previous performance at the Board and the University examinations. Over 93% of our Students passed the Board Examination, with 263 securing First Class marks. In order to maintain this performance, our Management has introduced Basic English classes free of cost, for the benefit of those coming from Vernacular Medium Schools. Intensive coaching is provided free to a large number of Students to enable them to achieve academic distinction.

With the introduction of Semester System and transfer of F.Y. and S.Y. Examinations to the Colleges by the University, we are further burdened with greater responsibility of conducting the examination which is no easy task these days under a democratic system. Nevertheless our teachers have accepted the challenge and have

been doing a commendable job. The students too have responded well to the Semester System. The attendance in classes has since then improved.

Our College has always been on the forefront of N. S. S. activities under able leadership of Prof. M. M. Telang. We won the prestigious Kanti Kumar Podar Trophy for the 3rd year in succession. Our students worked on a school project at Malvani and have distributed books and medicines amongst the needy. Under Rural Development Scheme, you will be pleased to know, Sir, We have adopted Tandulwadi Village, jointly with the Lions Club and have just completed Hospital project.

The Planning Forum conducted Civil Defence course in which more than 100 students participated.

The Planning Forum also conducted for the first time the Inter-Collegiate Essay Competition.

In the field of Sports, Our Jr. College Volley Ball team won the Inter-Collegiate tournament organised by Bombay Sports Association, and has bagged the 'SOMAIYA TROPHY'. We are also winners at the Zonal Volley Ball tournament organised by Maharashtra State. Our team has also won the Inter-Zonal Volley Ball tournament organised by Maharashtra State. We congratulate Mr. Rajan Nair who has been selected to represent our State for the National Volley Ball tournament to be held at Sikkim.

Mr. Rajan Nair together with our Rohit Yaskin, Kotyan, Dilip Prabhu, Satish Amin and Vijay V. G. S. Bhalchandra has been selected to represent Bombay District in Inter-District field. Volley Ball Tournament.

Our Senior Team was the winner at the The Inter-Collegiate Zonal Volley Ball tournament organised by the Bombay University. ced 22 I distribut sets an Hindi P Parishad Rs. 11,00 list of a trie^d to I

We earned the Second place in the Inter-Collegiate Water Polo Competition. Our Mr. Hemant Shinde has been declared champion in the State and National Water Polo Tournament held at Calcutta. Our Mr. Prakash Sawant has been selected to represent Bombay University in Kho-Kho tournament to be held at Aurangabad later this month. I an bringing confident for the cenance worthy c

At the Annual Sports meet held recently at Bhavan's College ground, Andheri, Mr. M. Bolar, Miss Maya Shenoy and Mr. Rajan Nair have been adjudged Champions of our college. Mr. Jitendra Jaykar has been adjudged the Best NCC Cadet for the year 1984-85.

The Student-Teacher Council was inaugurated by former M. P. and well-known Social worker Smt. Mrinal Gore, and the Management Assn. by Smt. Lalita Rao, Hon'ble Minister of Health Government of Maharashtra. Among other notable visitors to our college during the current academic year were Shri Arun Nalavade, Prabhakar Mayekar, Avinash Borker, V. P. Kale, N. Pandya, Sanat Vyas, Shailesh Dave, Meera Shah, Lalit Sodha, Sheela Sheth, Prof. Vladmir

er with our Rohi Yaskin, Hullad Muradabadi, Sharad Joshi,
Satish Amin and Vijay Vyas, Kulwant Jani and several other
been selected to distinguished personalities from the academic
in Inter-District field.

the winner at the
ley Ball tourna-
mbay University.

nd place in the
olo Competition.
as been declared
l National Water
alcut. Our Mr.

selected to repre-
in Kho-Kho tour-
urangabad later

meet, held recent-
ground, Andheri,
va Shenoy and
adjudged Cham-
Jitendra Jaykar
t NCC Cadet for

ouncil was inau-
and well-known
Gore, and the
nt. Lalita Rao,
n Government of
notable visitors
current academic
vade, Prabhakar
V. P. Kale, N.
sh Dave, Meera
th, Prof. Vladmir

The Hindi Sahitya Parishad has announ-
ced 22 Freeships to our students and will be
distributing 2500 Note Books and 1100 Pen
sets among Municipal School students.
Hindi Parishad, jointly with Sahitya Kala
Parishad has collected and donated
Rs. 11,000 for Bhopal Relief Fund. The
list of activities is vast and endless. I have
tried to be brief.

I am, indeed, proud of my students for
bringing laurels to this Institution. I am
confident our students will continue to work
for the academic and extra curricular ex-
cellence of this institution and come out as
worthy citizens of this country in future.

I thank all members of staff, teaching
and non-teaching, for their co-operation
without which it would have been difficult
to achieve success during the academic year.

Finally, I convey my sincere thanks to
the Trustees of the College, Members of the
Governing Council for their assistance and
guidance. I am certain with hard work
from students, Co-operation from teachers,
and guidance from Management, this college
will prosper in academic and extra-curricular
activities in the years to come.

I assure you, Sirs, We will make all
possible efforts to serve our Student Commu-
nity for which we are meant. I solicit your
kind support and Co-operation in our
Common effort to bring glory to our respec-
tive institution.

Thanking you immensely and once
again.

International Youth Year-1985

Youth is a period between infancy and old age. It is the age of joy and full of richness in all the fields. Every student from our college belongs to the age group of 15 to 24 years which the U.N.O. defines as the years of youth. The United Nations General Assembly designated 1985 as International Youth Year (IYY) with three themes- Participation, Development and Peace. Its main objective is to bring about widespread awareness of the situation of young people, their problems and aspirations. Its other objectives are : (1) To heighten the awareness of the situation of the Youth, and of their needs and aspirations among decision makers and the public. (2) To promote policies and programmes relating to youth as an integral part of social and economical development according to each country's experiences, conditions and priorities. (3) To enhance the active participation of youth in society and in particular the promotion and the achievement of development and peace. (4) To promote among youth the ideals of peace, mutual respect and understanding among peoples. (5) To encourage co-operation at all levels in dealing with youth issues. The assumption is that youth can and must be more actively engaged in the process of economic and social development.

It is said that Youth is really a treasure-house, where God has concealed immense

variety of talents ! Can we say then, that we have no talent for any thing? Studies only doesn't make us successful human-beings. We must make use of the talent in us. Our maiden effort may not turn out to be a grand success. It was constant effort of many years that made Shakespeare a consummate playwright. Like-wise our talents also will blossom if we stick to our decisions. If we try each time to do better we will surely arrive at the peak of excellence.

One can openly describe youth as the age of responsibility, participation, enjoyment, help, service, contemplation, play, discovery, understanding, decision, building up of personality and the age of love. The Youth can do a lot of things if they are appreciated and encouraged. Our Madam Principal Mrs. Baleri in all her speeches at the Annual days of the various organisations of our college and praised us for the many achievements we have made and then she encouraged us to do better. This year being the International Year of the Youth it should be a special year for our college. But for making this year a special year for our college, it all depends on each and every student of the college.

ANTHONY J. S. FERNANDES,
F. Y. B.Com D-108

A Critical Evaluation of Economic Planning in India

say then, that w
ing? Studies only
ful human-beings
talent in us. Our
turn out to be a
tant effort of many
are a consummate
r talents also will
decisions. If we
ter we will surely
llence

cribe youth as the
ipation, enjoyment
n, play, discovery,
uilding up of per-
love. The Youth
ey are appreciated
Madam Principal
ches at the Annual
nisations of our
for the many
ide and then she
. This year being
ne Youth it should
college. But for
ial year for our
each and every

To plan is to act with a purpose, to choose a course of action to make major economic decisions and for a central authority to purpose it to achieve a predetermined goal.

The first plan in 1951 rightly stressed the role of agriculture assigning top priority to it. More because of mother nature's kindness and less because of the human ingenuity the I Plan was a grand success ----- saw a record fall in agricultural prices by 18%. This made the planners complacent. They took for granted agricultural prosperity and shifted to industrialisation in the II plan. To forge ahead without taking guard of the rear is dangerous and India's attempt to industrialise is analogous to grafting of the muscles on an anemic patient.

All our headaches started with the II an. India a basically agricultural country without rich resources and potentialities is today importing food. This is a sad commentary on the way we have been functioning.

True India has had in the past three and a half decades at least three periods of crushing up sets in resource-inflows from aboard, at least four wars, more than fifteen droughts, floods and a major domestic economic crisis once in four years.

In spite of all these the fourth plan with a delayed start did see the Green Revolution ----- But even this unfortunately has turned out to be a grey if not a red revolution. Along with the V plan came trumpeting the idea of self-reliance and removal of poverty. After all the proof of the pudding should be in the eating. In 1984 we have glaring inequalities, more than 75% below the poverty line, a daily mounting unemployment, the sky-rocketing price levels which defy Newton's law of gravity and so on. Our foreign debt position is so bad that less said the better regarding it. Today it looks as though we have nothing to distribute but poverty. A perusal of all the six plans makes a common man wonder as to do we fail to plan or plan to fail?

To think of giving up planning at this stage is similar to divorcing a man after living with him for 35 years. Why failures and what remedy? Should bother us at this stage.

In India the plan, the target and the GNP have become rooted in the thought and action as the basic indispensables of a progressive policy. One wonders with all the predicament faced by the poorest of the poor whether we are being planned against rather than planning.

A target plan generally aims but performs low. All our plan over emphasise the long term objectives and drift in to what are called basic industries which call for heavy investment sacrificing the goods with an immediate demand. Nothing so far has been done to redress the balance. This idea of "mother machines that make other machines" of so heavy investment with an elephantine gestation is one of the causes for our failure & the spiralling inflation.

Our plan have failed to deliver the goods because the preconditions of infrastructural viability is conspicuously absent. Sufficient provision is not made for the recurrent weakness and periodical failures of the monsoons. There is but a method in the madness of the monsoon. Studies have been made about the regularity of its failure and inadequacy? Coal output is planned without reference to the availability of wagons. Power development is not balanced between hydel and thermal units. Feeder roads from villages to the main arteries are not given sufficient priority. Irrigation is a subject of inter-state squabbles. The cumulative effects of all these lapses is to make a mockery of the plan target an increase in the cost of achieving the inescapable commitments of individual units of production.

The plan is victim of its own policy. To reach the targets money has been at regular and irregular intervals pumped in resulting in inflationary spiral. We seem to have learnt nothing and forgotten nothing. If the system of plan is not to fade through repeated failures there has to be a change

in the scope, style and method of our functioning.

Our plan is mixture of the French indicative type and the soviet integrated type, the public sector plans and projects can be implemented efficiently and if the economic policies toward the private sector are balanced and firm then this mixture can produce good results.

The problems of planning are more in a mixed economy, (Actually it is not a mixed economy but a mixed up economy). It is like a cart to which two horses are tied both pulling in opposite direction.

We lack a package deal to solve unemployment. A series of public expenditure can no doubt create the necessary climate to provide jobs to the millions but our public expenditure has been mostly non-oriented projects. We can no longer take alibi, in the failure of nature, threat of foreign aggression to cover up our failures. It is believed, our problem is not the problem of planning but its implementation.

All these should not sound a depressive note & encourage us to bid good-bye to planning. No doubt Indian plans have brought a few bright spots of success. We have had achievements but our demerits overweight them and hence today the plans have become synonymous with inefficiency or failure. To achieve sustained economic growth skill and what is lacking is the right motivation. More increase in the size of the plans from 1960 cr. to 9,75,00,000 cr. does not indicate growth or success.

Let us

An increase in India's economy of some point of position. Some any projective of

It is true can prove

Let us not live in a fools paradise.

An impartial observer of the plan exercise in India wonders as to when will see an economy of abundance in contrast to the economy of scarcity now. Have we reached a point of no-return in our foreign debt position. Should we not put in cold storage any project which is not productive irrespective of its agency or ideology?

It is true, even the most lethal weapon can prove ineffective in the hands of an

inefficient physician. The blame is not on the medicine of course. True, one cannot enjoy the roses without thorns pricking him but the five year plans which are to be showering in economic progress should not turn out to be a hamburger of sorrow to the ahead ill-clad, ill-fed and ill housed millions of Indians.

(2nd prize winning Essay in the Inter-Collegiate Essay Writing Competition organised by R. A. Poddar College, Matunga).

True Confession

How I detest this daily routine,
I't not human, but a mere machine,

How I long to discover the genuine 'me'
I yearn to get rid of this monotony.

Reality to me is a phrase unkind,
Bitter truths to the mind confined,

To be jolly and gay, I can well display,
Tomorrows' chores well planned today.

My eyes so gloomy, my smile so fate,
My greetings just for formality sake,

Deep within me is sorrow and pain.
Deep cries and pleas unheard in vain.

I'm weary and no rest to share.
I'm afraid, I have no time to spare.

ANITA MEHRA,
F. Y. B.Com

To Lead A Successful Life

It is no doubt-true that we cannot go through life without sorrow. There can be no sunshine without shadow. We must not complain that roses have thorns, but rather be grateful that thorns bear flowers. Our existence here is so complex that we must expect sorrow and suffering. Many people distress and torment themselves about the mystery of existence. But although a good man may, at times be angry with the world, it is certain that no man was ever discontented with the world, who did his duty in it. The world is like a looking glass. If you smile, it smiles. If you frown, it frowns back. If you look at it through a red glass, all seems red and rosy. If through blue, all blue. If through a smoked one, all dull and dingy. Always try then to look at the

bright side of things, almost everything in the world has a bright side. There are some persons, whose smile, the sound of whose voice, whose very presence seems like a ray of sunshine and brightens a whole room. Greet everybody with a bright smile, kind words and a pleasant-welcome. It is not enough to love those who are near and dear to us. We must show that we do so, while however we should be grateful and enjoy to the full the innumerable blessings of life. We cannot expect to have no sorrows or anxieties. Life has been described as a comedy to those who think and a tragedy to those who feel. It is indeed a tragedy at times and a comedy very often, but as a rule it is what we choose to make it.

Colour Psychology

Psychologists have proved beyond doubt that colour plays an important part in our moods. It, therefore pays to remember these points regarding the colours and their general characteristics.

Red is a colour which excites your emotions,

White emphasizes innocence and cleanliness.

Green is refreshing to the sight and mind.

Where as Blue induces calmness.

Orange colour stands for warmth.

Yellow is preferred for cheerfulness.

Black is always associated with gloom.

ife

Futility

Nostalgia lingers back to the past,
To the spot, which is now gloomy cast,
Men, Women wriggling in pain,
Grievously hurt by violent disdain.

Gone are the days of yesterday,
When war and love were fairplay,
Flesh and blood, adorn the streets,
As carrion birds vie for their meat.

Locked by the embrace of brotherhood,
They fought for the nation as bravemen should,
Today fallen down as life-less braves,
Never to rise from their self-made graves.

Agression, violence, murder and loot,
Turned friends into foes, ready to shoot,
As the hot lead shot, blood gushed out,
Mingled bodies like a carpet spreadout.

Fighting without a cause, for petty reasons,
Time fleets by, so do seasons,
A woman in white, with tears on her cheek,
Her innocent child plays in muddy creeks.

A nation that stood for harmony and peace,
Its own children demanding a piece,
The white flag of truce is blood-stained,
Its children, all slaughtered in vain.

— Subramaniam Krishnan

Co-operation

"He had no right to insult me in front of my friends." Rahul snapped at his mother. But son, he is old and he wants peace. Then the behaviour of your friends and the clothes they wear just drove him out of his mind; And then you should'nt forget that he is your grandpa and he expects something humane from you, mother retorted "What do you think am I devilish to him?", Rahul asked bitterly. Then replying to his own question he muttered, "he himself is responsible for such a behaviour from me. "You are out of your senses", mother said, "just go to your room and cool your head off." With burning ears and red cheeks he rushed off to his room and slammed the door behind.

Exhausted by the lengthy arguments, mother flopped back into the sofa. This was'nt a strange happening or a once in a while argument, rather it happened every now and then. Rahul and his friends always had the wild and the strangest kind of fun. She could manage to get along with it but Grandpa! no, he could never. He always got infuriated at such antics. Oh! it was perhaps last week only when Rahul had asked for the permission for holding a party for his friends at home. It was supposed to be a late night party and after much hesitation she had agreed to it as that did'nt present much of a difficulty because anyway Rahul's father had to go out of the town for

some business deal. The only condition she had put was that, Rahul and his friends were to stay in his room only. That did'nt matter much to Rahul. He wanted privacy without anybody interrupting. The presence of Grandpa was forgotten and he wasn't even asked for consent. It was the morning of the party day when he came to know about it through a servant, as no one had bothered to inform him, he withdrew himself in a shell of seclusion.

The night had arrived. Rahul's friends started arriving at around 20.30 p.m. For a moment it seemed that the rainbow had broken through the room. Mother who was coming down the stairs was stunned for a second. She could'nt differentiate between the Guys' and the dolls. All were dressed alike. Some had Guitars, record albums and bongoo in their hands while others chatted loudly. Seeing her dazed on the stairs, the whole crowd roared, Hi Aunt!! Then she could do was smile weakly at them and whisper a hello. Just as they came, they swept into Rahul's room. The door creak open was banged back into its frame. A strange kind of peace fell over the house and then suddenly a burst of loud music poured out of every pore of the room. The party had begun.

Grandpa who had dozed off reading Ramayana, was jerked out of his sleep.

first he cracking suddenly was at a could re shutting intention on the l ears into Grandpa

At t and pac peep in wa last mass an

his brea routine. announc leaving tors of v cause. z

confront "But w We ne ther mor pressed in heart.

knew th only a st

"Mo sudden v day drea he vanis

This eve Grandpa

first he had a notion that the house was cracking, but when the noise continued, he suddenly realised its source. Since his room was at a good distance from Rahul's room he could reduce the intensity of the noise by shutting off the door. But, no he had no intention of doing that. He continued lying on the bed and let the anger grow from his ears into his heart and mind. That night Grandpa didn't sleep.

At the creek of dawn he got up silently and paced towards Rahul's room and had a peep in it. Rahul with some of his friends was fast asleep on the floor. "UGHI what a mass and what wierdos", he muttered under his breath and proceeded for his morning routine. At the breakfast table he silently announced to his son about his intention of leaving because of too many disturbing factors of which Rahul was termed the main cause. And in the evening was asked to confront his grandpa and apologise to him. "But what I have done?" he exclaimed. "We need't give you any reason and further more you know it. His voice was suppressed with his father's angry looks and he apologized to his Grandpa with a bitterness in heart. Mother who was present there knew this didn't solve the problem. It was only a step more towards hatred.

"Mom, I am going to Rohit's place," the sudden voice of Rahul jerked her out of her day dreams. Without waiting for a reply, he vanished. Mother started thinking again. This evening awaited a disaster from father. Grandpa was bound to complain. Though

they were poles apart, always against each other, why couldn't they understand and cooperate? She just couldn't understand.

The evening brought father, home late. At the dinner table he found Grandpa missing. "Where is he? he asked." He is not feeling well, thus is skipping dinner today, Mother retorted. Father raised his head and shot a glance towards Rahul, "what did you do today?" Before he could reply mother snapped, "let him eat his dinner, later you can make all inquiries." Father nodded back and the dinner continued. Later, after the dinner Grandpa come to joint all of them for coffee. While sipping coffee he muttered "Son, I can't live here any more." "But father what happened?" Rahul's father asked What not happened. I am humiliated day after day. I am treated like a piece of furniture and further more even the kids around hate me. He was indirectly pointing towards both, Mother and son. He continued to talk about today morning only. I had just asked Rahul not to bring his friends home in the afternoon. He simply got wild at me and then to futher infuriate me he turned the music to the loudest. He knows I sleep in the afternoon but he did" want me to do that too. With the last sentence he bursted into tears, "Son, I really want to go." He squibbed again. It seemed that this was his only last weapon to make his son's mind for him. But dad, I didn't do all this Rahul said. Grandpa shouted in front of my friends and asked me to make them leave right at that moment. If you don't believe me ask Mom. Mother who was satisfied with the Grandpa's remarks

could'nt utter a word.

“Look son, I didn't want to hear any of your stupid arguments. You think Grandpa in telling lies? Shame on you. Now apologise to him.” IMMEDIATELY. Rahul with red eyes obeyed. “Now GO BACK TO YOUR ROOM AND DON'T SHOW ME YOUR FACE, and punishment is no pocket Money for this month.”

With his head spinning, Rahul rushed back, Father picked up the newspaper and Grandpa shot a winning glance towards the mother. And mother retreated back to the kitchen thinking—Is this Generation—Gap or Lack of CO-OPERATION? What ever it is. It will take an eternity to solve.

ANURAG

What is Life ?

Life I ask, what is it?
A colourful passionate dream?
To wake up and find it a duty?
Or is it in way of death?
When life a full of love and happiness
When one is young and blooming with freshness
When days go by as if on wings
It is but a lonely dream
But when one has to toil and work hard
When one is bounded with laws and customs
When one is free and yet a slave
It is but a tiresome duty
But when everything is lost and gone
When one is tired and yet is young
When one wants to die but has to live
It is but a living death.

Veena Kamath
F. Y. B. Com.

Offi

RAH

Govt

SANTA

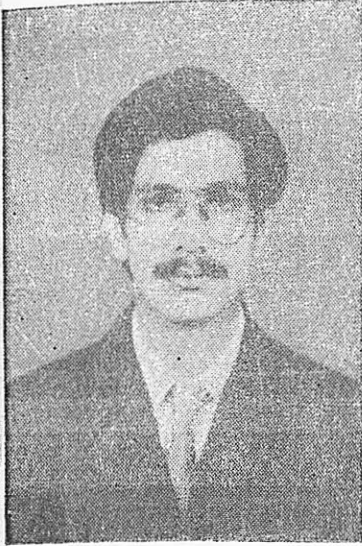

University

ing, Rahul rushe
the newspaper an
glance towards th
etreated back th
Generation—Gap
N? What ever it i
to solve.

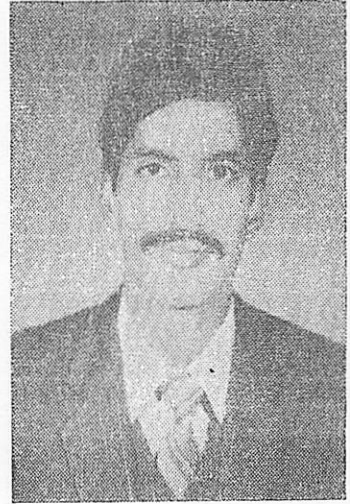
Office Bearers (Students' Council 1984 - 85)

RAHUL VORA

General Secretary

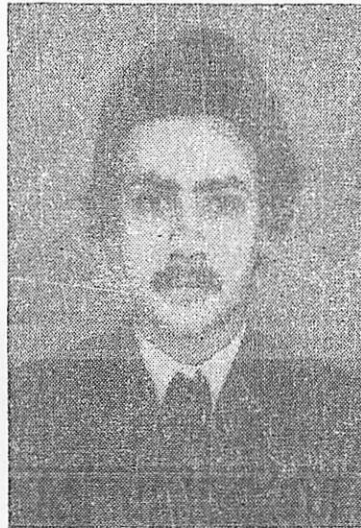
MANOJ PANDIT

Chairman

ANURAG

DEHENDRA ANOL P.

Magazine Secretary

SANJAY SHAH

University Representative

MANISHA NARVEKAR

Ladies Representative

th
m.

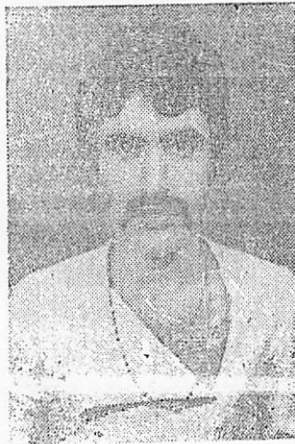
OUR SECRETARIES

N.S.S. UNIT I

SANDIP BHADKEKAR

Action Film Society

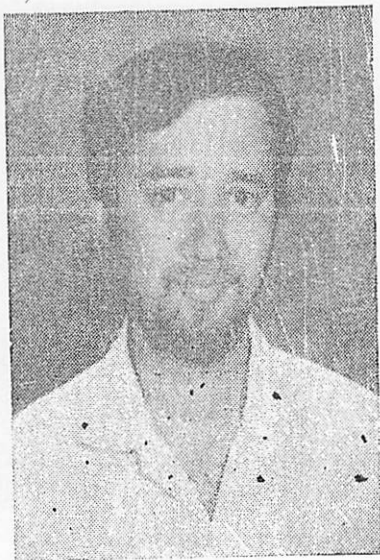
CHETAN PADIA

N.S.S. UNIT II

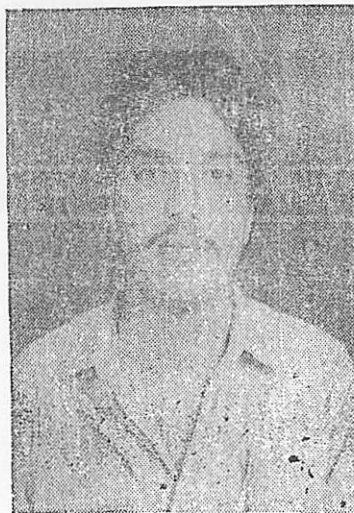
SANJAY SHIRKE

Marathi Vangmaya Mandal

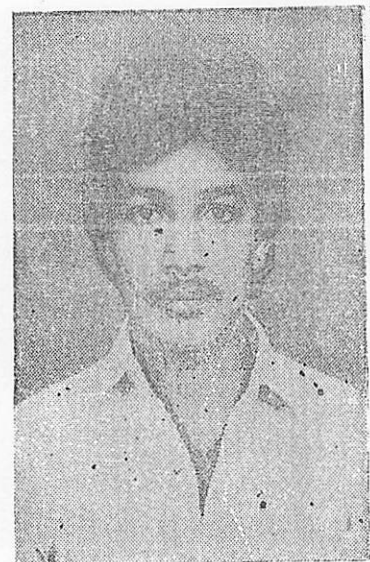
RAJIV PATANKAR

Gujrati Sahitya Mandal

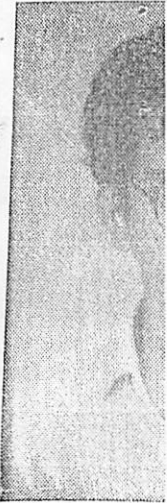
DEEPAK DAVDA

Planning Forum

SHAILESH SRIVASTAVA

GYM

RAJ

Student

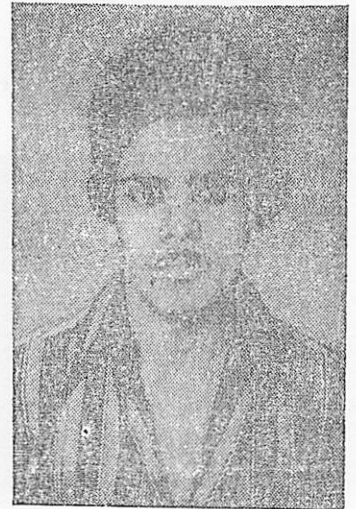
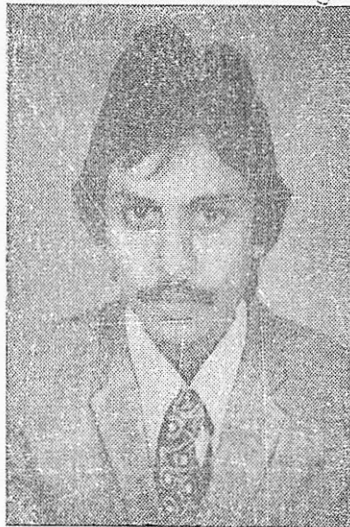
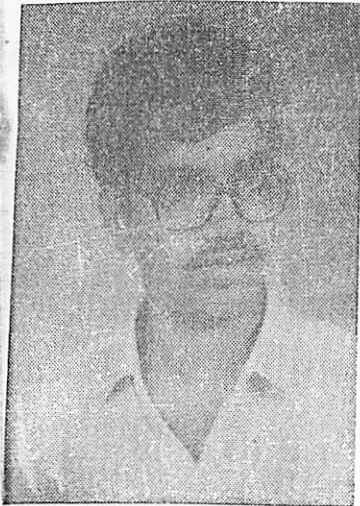
SUNIL

GYMKHANA

Management Student Association

Dramatics

S.S. UNIT II

RAJIV P. U.

DUSHYANT JANI

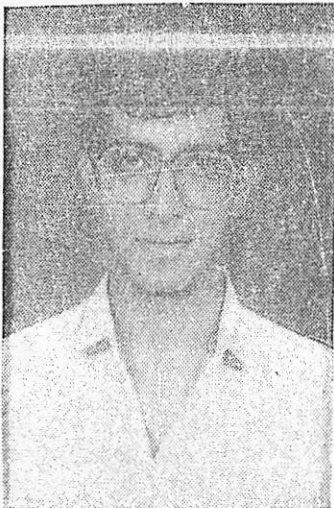
SHAILESH SHAH

Student Activist

Sahitya Kala Parishad

Hindi Sahitya Parishad

JAY SHIRKE

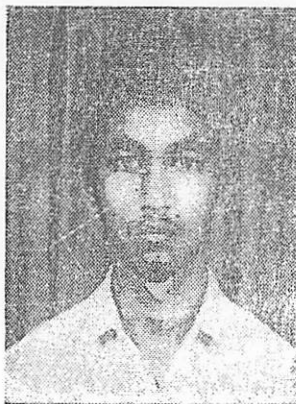

SUNIEL JOMRAJ

SANJAY RATHI

VINAY JALAN

anning Forum

Wall Paper Association

SAMIR PATEL

ESH SRIVASTAVA

Our Best Students

Sr. College Best Boy

BIYANI HITEN

Sr. College Best Girl

MANISHA NARVEKAR

1st Priz
1st Prize

MAN

Jr. College Best Boy

PHADKE RAVENDRA

Jr. College Best Girl

KANCHAN GORE

WINNEI
Ess:

Chu

Winners All

College Best Girl

SHA NARVEKAR

1st Prize Best Actress in INT.
1st Prize Mono Acting in Prayog.

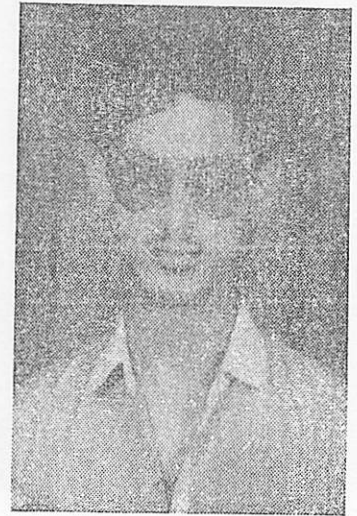
MANISHA NARVEKAR

Elocution Prize

DEEPA BIYYAR

Photography Prize

MORE SUDHIR

WINNER : Inter Collegiate
Essay Competition

N. C. C. BEST CADET FOR THE YEAR.

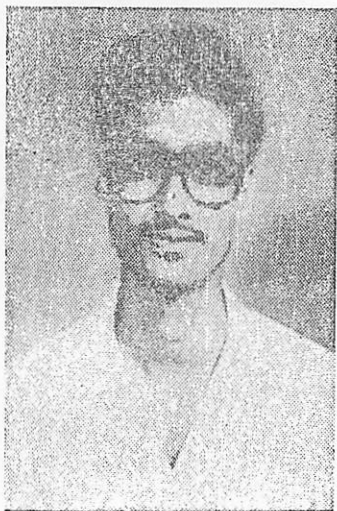
NAVY

AIR FORCE

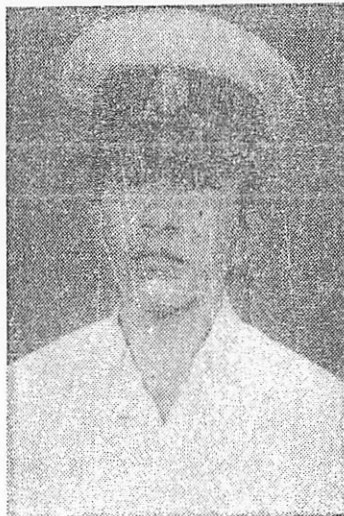
Colleg Best Girl

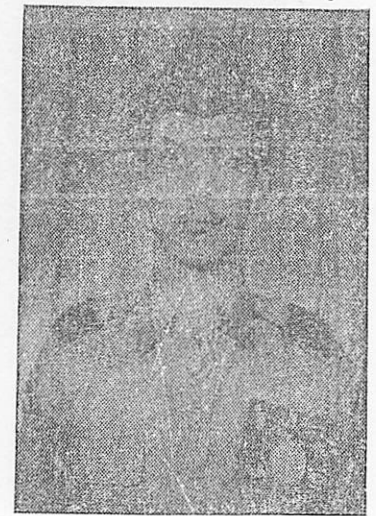
ANCHAN GORE

Chetan Padya.

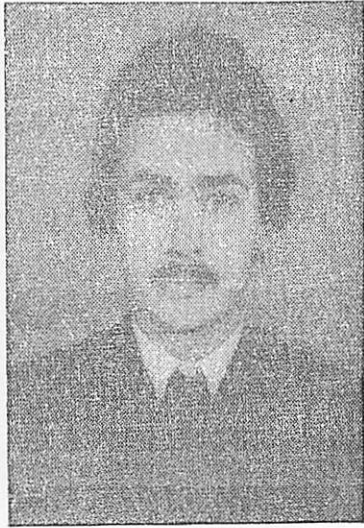
DEEPAK DHABALIA

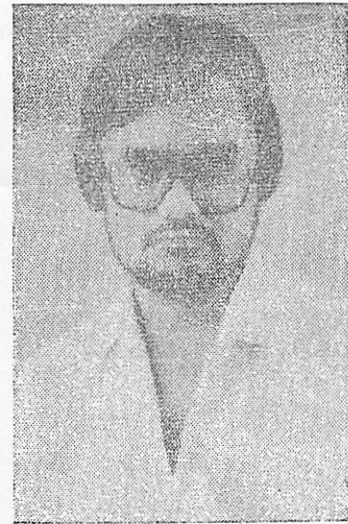
JAYKAR JITENDRA

MOST ACTIVE STUDENTS 1984-85

AMOL DEHERKAR

NITIN VORA

MADAN

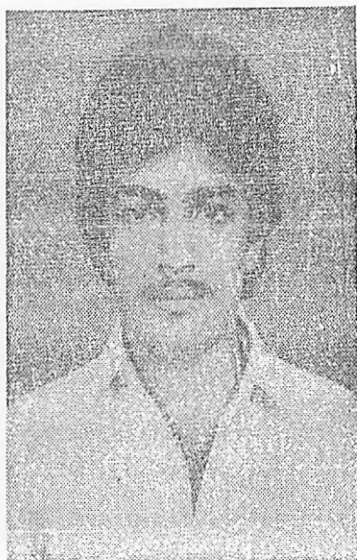
Spec
in Accountanc

VARSHA

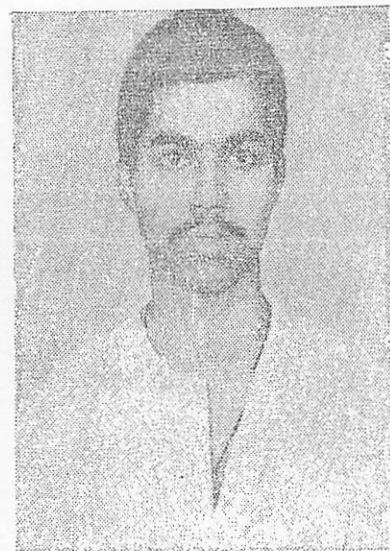
2nd in S

SHAILESH SRIVASTAVA

Winner of Intercollegiate
Essay Competition.

SANDIP BHADKAR

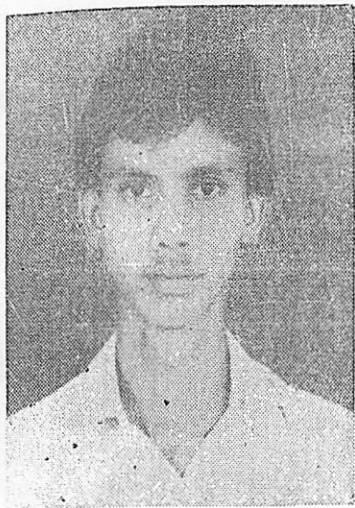

ACADEMIC BRILLIANCE

N VORA

MADAN GUNDECHA

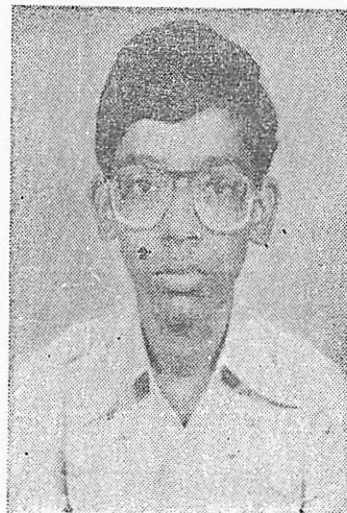
Special Prize
in Accountancy at S.Y.B. Com.

SANJAY PATEL

1st in S. Y. B. Com.

J. SUBRAMANIAM

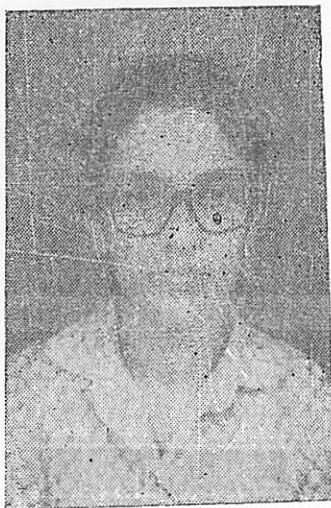
1st in F. Y. B. Com.

VARSHA KHANOLKAR

2nd in S. Y. B. Com.

SHUKLA NEETA

2nd in F. Y. B. Com.

MANIAR HARSHIDA

1st at S.Y.J.C. Board Exam.
of March 1984.

BHADEKAR

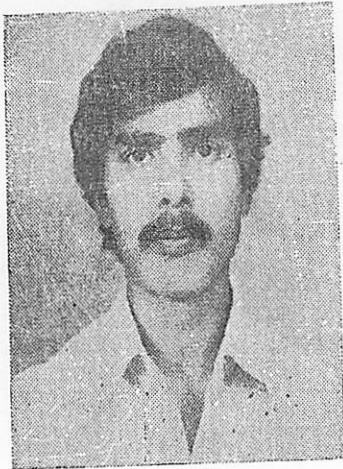
PANDYA KIRAN
2nd in F.Y. B. Com.

RODRIGUES EFFERMINA →
3rd in S. Y. B. Com.

Our Athletes

Senior (Boys) Champion

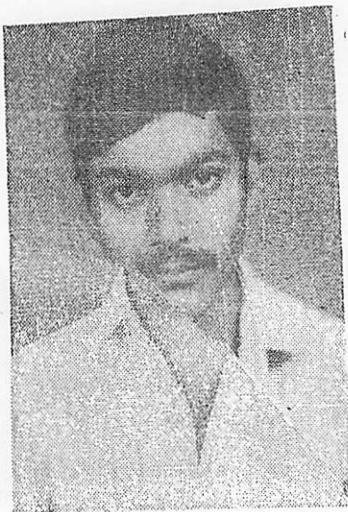
MAHRUDRA BOLAR

Water-Polo University Representative.

VINAY VAIDYA

Kho-Kho—University Representative

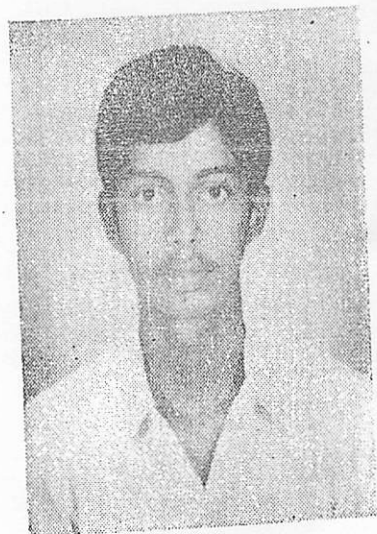
Winner of Intercollegiate Essay Competition.

Senior (Girls) Champion

MAYA SIENROY

Junior (Boys) Champion

RAJAN NAIR

Comput
ed as a devi
of logical
results of t

The mo
the Seventee
to tremende
that age. F
calculations
during his r
1642 introdu
multiplicatio
numbers, L
"Reckoning
Babbage's "
out to be
computer.
n 1944 by
Mark I to
This was fo
rands UNL
ircuit hav
lace, comp
ely econon

Accordi
ice Preside
lectric Co
cial potent
her invent
iters are
her in a r
ynbee has

Are Computers Desirable ?

Computers have been primarily designed as a device to accept data, apply a series of logical processes to it and supply the results of these processes as information.

The modern computers were baptized in the Seventeenth Century and owe their birth to tremendous advances in mathematics in that age. Presumably irked by the tedious calculations he was called upon to make during his research in mathematics, Pascal in 1642 introduced "Toothed Wheels" to perform multiplication by repeated addition of numbers, Leibnitz then came up with his "Reckoning Machine". But it was Charles Babbage's "Analytical Engine" which turned out to be the forerunner of the modern computer. The first computer was invented in 1944 by Prof. Howard Aiken who built Mark I to compute weapon trajectories. This was followed by ENIAC and Sperry's UNIVAC. With transistors and micro-circuitry having occupied their appointed place, computers of to-day are light, relatively economical and remarkably reliable.

According to Dr. Louis T. Rader, the Vice President of General Electric "The Electronic Computers may have a more beneficial potential for the human race than any other invention in history" Acceptedly, computers are going ahead in an attempt to usher in a radically new era in what Arnold Toynbee has termed as "permanent industrial

revolution" They have profoundly affected each and every walk of life.

Whenever man succeeds in reaching the moon, much of the credit of that achievement will go to computers, And if we take into consideration the belief held by many engineers that computer technology is still in its infancy, it is not known what might not be achieved by computers if not in near at least in distant future. At present computers are being used for controlling many of the production processes in the paper, petro-chemical, petroleum and Steel industries. In some companies they control the billing, shipping, order materials, write the cheques to pay for them, decide what to produce and in what quantity. It is not an exaggeration to say that a few years from now, computers will be working for even house wives.

In this craze for installing computers India is not lagging behind. Computers have come to stay permanently in our economy. In certain quarters there is a feeling of surprise at the rapidity with which computers are getting into our industry and economy. Since they are being manufactured in the country itself, it can be safely estimated that within the next few years, India will be as much subject to computerization as any other country in the world including the United States.

(s) Champion

A SIENOV

Boys) Champion

AJAN NAIR

Before venturing to assess the desirability or undesirability of having computers it is pertinent to bring its varied uses on record.

One area most affected by the computer is that of business management. The computer has proved that many management decisions are repetitive which can be handled nicely by a machine. Many of the middle management jobs are going to computers. The computer is of tremendous value for big business because it enables executives to take a hard, logical look at their own function and their company's way of doing business.

Masses of details are collected for the purpose of administration. But the end of collection should be followed by the beginning of comprehension. In other words, the data collected should be appreciated while the facts are the foundation, the computers can put up the construction. It is only the basis of analysed facts that policies can be formulated and decisions implemented. And not merely statistics, computers can check business, income tax returns and individual returns. Computers have helped scientists discover more than 100 new subatomic particles. They are busy analysing strange radio signals from outer space. Biochemists have only now manage to delve into the hitherto unassailable secrets of the human cell. Hospitals use computers. Computers read electro cardiograms faster and more accurately than a jury of physicians. Police departments use it. And in a growing number of schools, computers have taken jobs as instructors.

While man's exploration of space would be impossible without computers, the biggest changes worked by these remarkable machines are taking place right on earth. Just out of its teens, the computer is beginning to affect the very fabric of society, kindling widespread apprehension. It has also automation, created several problems.

The most pressing and practical one is displacement of the work force. A large number of jobs would be eliminated. Obviously, society will have to undergo some major economic and social changes if those displaced by machines are to lead productive lives. Economists say automation may bring about 20 hours work a week. Some radical prophets foresee a time when only 2% of the work force will be employed. Even the most moderate estimates show that the number of people will have to leisurely to the deeply ingrained ethic that work is a good and necessary calling of man.

No doubt a lot of people are bound to suffer for a while. But by gradually raising educational levels, retraining those displaced by automation, and seeing to it that displaced workers retain their buying power, society will some-how gradually manage to supply the change. So far the installation of computers in some industries has required many new skills that the total unemployment level has hardly changed. In many cases, the computer has meant just a change in the type of job done. Mechanisation has sometimes given millions of people sub-human work to do. Automation does the exact opposite. 1

ion of space would economic development is tremendous because
computers, the biggest of the discarding of the psychological princi-
remarkable machine principle that "the more the production is governed
earth. Just out by the human factor, the less profitable it is
beginning to affect to work excessive hours". This law does not
ty, kindling wonder hold good for computers. They can produce
n. It has also more, produce more efficiently, and more
al problems. quickly and for a longer time.

and practical one
ork force. A large
be eliminated. O
ve to undergo some
cial changes if the
are to lead produ
ay automation ma
work a week. Som
a time when only 2
be employed. Ev
imates show that
have to leisurely to
thic that work is t
ng of man.

people are bound
t by gradually raisin
aining those displac
ing to it that displac
ouying power, soci
lly manage to supp
ne installation of co
tries' has required
he total unemploy
ed. In many cases,
st a change in the ty
isation has sometin
ple sub-human work
the exact opposite. T

Whatever be the final solution to the pro-
blems raised one thing is certainly clear. Swept
forward by a great wave of technology, of
which the computer is the ultimate expres-
sion, human society is surely headed for some
deep-reaching changes.

Satyanarayan S. Vyas.
T. Y. B. Com.

Words of Wisdom

1. A Cynic is a man who knows the price of everything and the value of nothing.
Oscar Wilde.
2. Mistake are to life what shadows are to light.
Enrest Junger
3. Nature gave women too much power; the law gives them too little.
Will Henry
4. What we hear, we forget; what we see, we remember; what we do, we know.
Confucius.
5. Commonsense in an uncommon degree is what the world calls wisdom.
S. T. Coleridge.
6. Education is the chief defence of a nation.
E. Burke.
7. How strange to use "you only live once" as an excuse to throw life away?
Bill Copeland.
8. In art, as in love, instinct is enough.
Anatola France.
9. Knowledge leads to unity, ignorance to diversity.
Shri Ramakrishna.
Nitin T. Vora.
T. Y. B. Com.
E-97

Control of Multinationals

by

.. PROF. P. R. SWAMY

"The capacity of a country to exercise pressure on Multinationals Corporations is limited by the volume of assets in that country." — Charles P. Kindleberger.

The issue of the control of the Multinational Corporations (MNCs) perhaps has been the most important and controversial one. Today, practically every country in the world receives direct foreign investment has imposed or is in the process of levying stringent controls on its foreign firms. The most significant questions that have emerged regarding Multinationals are:

1. Who should control the Multinationals?
2. How prepared are MNCs to cope with and adopt to various control devices?

The solution vary from no control at all, to the strictest type of controls imposed by an international body such as United Nations. This article deals with the problem of controlling Multinationals.

The issue of every country is how to get foreign investment on terms which allow them to achieve their national goals. On the one hand, host countries are attempting to maximise whatever benefits they derive from foreign investment in their countries. On the other hand, they are becoming increasingly

concerned about the ownership and control of key sectors of their economy by foreign enterprises, the impact of foreign investment upon their political sovereignty, and the possibility of adverse effects on the social and cultural values of the societies. Simultaneously, the home countries of the Multinationals have either imposed controls on MNC operations, or are currently engaged in a debate on the need for imposing controls as to curb the outflow of private investment and reduce their adverse impact on domestic employment, balance of payments position and the foreign policy of the country.

Although the cry over control of Multinationals seems to be most intense in the developing countries, many developing countries have shown increasing concern towards the effects of outflows and inflows of private investment. For example, until recently Japan did not allow acquisition of a major interest in domestic enterprises by foreign investors. Japan preferred to rely on technology-licensing and collaboration arrangements. The developing and developed countries may differ in terms of the types

controls the appears to national idle is felt much developing previous exp partly becau development them and instability i further caus investments.

Among t foreign priva equity holdi enter compa directors, nur raining of p tc. The ex ach of thes depending on social develop influence of ountry.

It has be ultinationals location of ae proponer assical and a less desi sources, and ing standar any believe es, especia ictor control ir own ec

controls they impose, but the over all aim appears to be the same. The need for national identity and cultural distinctiveness is felt much more strongly by many of the developing countries, partly because of their previous experiences with colonisation and partly because of the imbalance in economic development and bargaining power between them and the developed world. Political instability in many developing countries further causes restrictive policies on foreign ownership and control of their economy by foreign investment, and the effects on the social and economic life of the countries of the Multinationals. Simultaneously, the imposed controls on MNCs currently engaged in the flow of private investment have a reverse impact on domestic balance of payments position and policy of the country.

Among the measures taken to regulate foreign private investment are restrictions on equity holdings, acquisition or take overs, inter company transactions, selection of directors, number of expatriate governing the firm, training of personnel, location of the plant, etc. The extent of the controls imposed in each of these varies among the countries, depending on the state of their economic and social development as well as on the existing influence of foreign investment in that country.

It has been argued that the control of Multinationals would result in an inefficient location of resources around the world. The proponents of the free market, or classical and neo-classical economic thought, believe that a less desirable utilisation of the world's resources, and would lead to a drop in the living standards of people around the world. Many believe that insistence by host countries, especially the developing ones, on tighter controls of MNCs will ultimately halt their own economic development process.

Multinationals do have options that in response to the various controls imposed by the developing countries, the MNCs might withdraw their investments from these countries this depriving them of the benefits of advanced technology, managerial skills and the capital necessary for their economic development.

The belief in a free market and market efficiency implies the view that the world's resources are best utilised through unregulated market mechanisms which characterise the free market. To a large extent, industrially developed western world operates within the framework of a free market economy and even in many of the developing countries some role is granted to private enterprise. Only in centralised economies such as the U. S. S. R. and other communist nations the concept of a free market is considered in other ways. They believe in communism. The staunch believers in the free-market doctrine have come to accept the fact that some form of control on MNC is inevitable. However, they desire that such controls should be directed towards correcting deficiencies of the free market system which have developed as a result of the monolithic size of major corporations.

Both to preserve the advantages of a free-market operation, and to counterbalance the increasing demand for control by governments and the public at large, many MNCs started formulating 'Codes of conduct' to guide their operations. "Self-control is better than being controlled by others". Such

codes have been developed by organisation such as the International Chambers of Commerce, the OECD, etc. However, such codes have been too general and vague to be useful. It is also upto the MNCs themselves to interpret the rules and regulations setup by nation states and to adopt to them.

The belief that the Multinational Corporations is a supra-national power, a sovereign state by itself and answerable to no one, has led to some international attempt to impose control on them. The Havana Charter and the Bogota agreement formulated in 1948 advocated restraints on foreign private investment by host governments. In 1972, the United Nations' Conference on Trade and Development (UNCTAD) adopted a resolution calling for the "Permanent Sovereignty of nation-state over their national resources." This resolution reaffirmed the aspirations of many developing countries by advocating the fight of nation-states to nationalise any foreign property and establish controls over their national resources.

There are some inherent problems in imposing controls on MNCs through interna-

tional agencies. At present there is a distinct lack of powerful international agencies which can exercise this control. Harmonising the world economic order through international agencies, although intellectually appealing, is likely to remain a utopian dream. The fundamental needs and objectives of nations differ, not only at a point in time, but over time as well. Thus, talk of development and enforcement of a uniform control system on MNCs is mostly of an academic nature on

Present trends, especially in the developing countries, point to an era of increasing nation-state control. Once the current spate of nationalism in 'resource-based' industries has worked itself out, these controls will be more in the form of constraining and channelling the activities of MNC into certain directions, rather than in more extreme forms of outright nationalisation and expropriation. Rather than the emergence of a universal regulatory mechanism both the MNCs and the nation-states should co-operate to recognise and react to each other's position. Such adoption might prove crucial to the survival of these institutions.

A thing of beauty is joy forever

1st Price in Poetry writing competition organized
by Sahitya Kala Parishad

The Sun and its blaze, So beautiful to gaze,
The clouds and the sky, Just, dazzling your eyes,
The gushing stream, Joyous upto the brim,
The grass and the dew, captivating you,
It can be surpassed, Never, ever,
A thing of beauty, is Joy forever.

The beautiful trees and beautiful birds,
Happily swaying, in clusters and herds,
The beautiful Morning and beautiful evening,
Each day, give you a new beginning
Beauty in our minds, is like a pleasant fever,
A thing of beauty, is Joy forever,

Everything is beautiful, if you think of it,
The earth, the stars and every bit of it,
Humans have the gift, of appreciating beauty,
Cherishing and honouring it, is now their duty,
Let us now resolve, with this matter,
A thing of beauty is Joy forever.

Anant Kamath,
T. Y. B. Com

Something For All

1. Joy your own Life without comparing it with that of another.
2. A man is never so weak as when some woman is telling him how strong he is.
3. Youth education is the Foundation of every Nation.
4. Every man is poet when in love.
5. Show me your friends & I will tell you what you are.
6. He's the best physician who knows the worthlessness of the most medicines,
7. Victory is a thing of the will.
8. Good to think it, better to talk it, best to act it.
9. Obedience alone gives the right to Command.
10. Rinkles are a thing of the past.
11. A man has to be a good listener to be on Speaking terms with his wife.
12. Dirt is not dirt, but only Something in the wrong place.
13. If you love Somebody, Show it.
14. A trouble with life is that there are so many beautiful women & so little time.
15. Those who live in glass houses should not throw stones at others.

Love is like a war, Easy to start but Difficult to end.

To love someone means to see him as God intended him.

Jayesh V. Goradia.
T. Y. B. Com. A-59

Smile A While

Some definitions

BANKER : A person who gives you an umbrella when the weather is fair and takes it away when it rains.

— Anon.

Money in the bank : Like a tubs of toothpaste — easy to take out, but hard to put back.

— Robot Arlasham

Truth : The rarest quality in an epitaph.

— Henry David

Cartoon : A device used by newspapers, to suggest what the editor doesnot say.

Memony : A nursery where children grown old, play with broken toys.

Professor : A person who drills into the head of another the sum and substance of his ignorance.

Politician : A person who describes the way to hell in such a manner that you look forward for the trip.

Eve : The woman who took the bits of the apple, due to which our teeth still ache.

— ANON.

Fluid-Sensation

ZZ.....Zoom !!!
.....A fly drones
On endless circles of boredomes
half closed eyes open
Slowly, stane blankly
I wondered just sitting around.
The corner Table,
a Couple whispers; Cosily;
'Love is our destiny
for efernty'.
Does that Include death?
I wondered just sitting around
wasted form
Eyes Sunk in, as did the stomach
Eaten up by poverty itself &
Those well-like cheeks,
The beggar Comes;
Tung, Tung,
The Sound of coin litting metal
A melody for the beggar;
A sigh of after satisfaction
A sign of gulping spit inside,
One more day bought
What about tomorrow?
I wondered..... just sitting around.

Ravi & Krishna,

REPORTS

hna,

- (1) Principal
- (2) Prof. M.
- (3) Prof. M.
- (4) Prof. P. S
- (5) Prof. C. J
- (6) Prof. (Mr
- (7) Prof. (Mr
- (8) Prof. (Mr

REPORTS

Ch:
Gen
Uni
Lac

CLASS :- F.

Student Teacher Council 1984-85

1) Principal (Mrs.) P. S. Baleri	(9) Prof. (Mrs.) S. Yadav
2) Prof. M. N. Bhise (Chairman)	(10) Prof. G. Mohite
3) Prof. M. M. Telang	(11) Prof. D. D. Daffe
4) Prof. P. S. Sapre	(12) Prof. P. R. Swamy
5) Prof. C. K. Anandan	(13) Prof. D. D. Shah
6) Prof. (Mrs.) J. Vyas	(14) Mr. B. V. Tekle (Sports Director)
7) Prof. (Mrs.) S. S. Kulkarni	(15) Prof. A. Bhende
8) Prof. (Mrs.) P. Dalmia	

Elected Representatives

OFFICE BEARERS

Chairman :-	Pandit Manoj M.	-S. Y. B.Com.
General Secretary :-	Vora Rahul D.	-T. Y. B.Com.
University Representative :-	Shah Sanjay B.	-B. Y. B.Com.
Ladies Representative :-	Narvekar Manisha S.	-T. Y. B.Com.

CLASS REPRESENTATIVES :- (C.R.)

CLASS :- F. Y. B.Com.

Division	Names
A	Daniels Ashish S.
B	Ranka Bharat B.
C	Shetty Ajit
D	Kamat Sunil (Appointed)
E	Talati Daves D.
F	Gandhi Girish B.
G	Raichur Himanshu
H	Chapadi Ashok P.

CLASS :- S. Y. B.Com.	Division	Names
	A	Rach Ashok S.
	B	Panikar Mahendra K.
	C	Sood Vivek K.
	D	Ganatra Nilesh A.
	E	Khandelwal Rakeshkumar K.
	F	Parambikadon Raju U.
	G	Shah Dixit J.

CLASS :- T. Y. B.Com.	Division	Names
	A	Gundecha Madanlal D.
	B	Mahadik Sunil V.
	C	Suri Rajiv K.
	D	Deherkar Amol P.
	E	Shah Shailesh H.
	F	Jain Sanjay S.
	G	Shah Mahesh K.
	H	Mehta Bharat A.

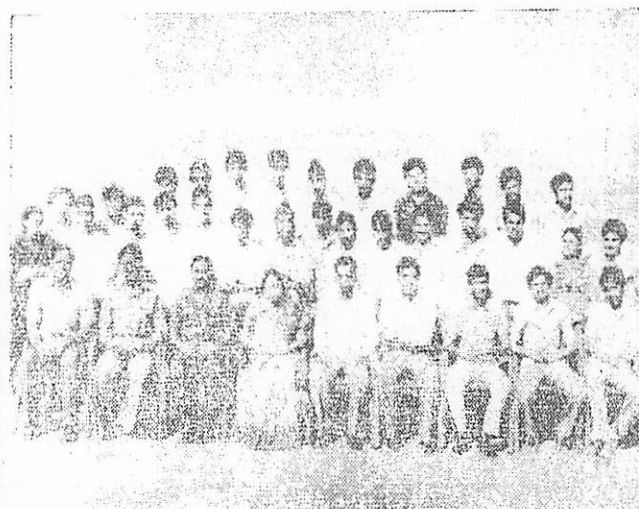
**COMMON CLASS REPRESENTATIVES
(C.C.R.)**

F.Y. B.Com	Maheshwari Sanjay S.
F. Y. B.Com.	Maheshwari Sanjay S.
S. Y. B.Com.	Shah Sanjay B.
T. Y. B.Com.	Chawla Inderpalsingh B.

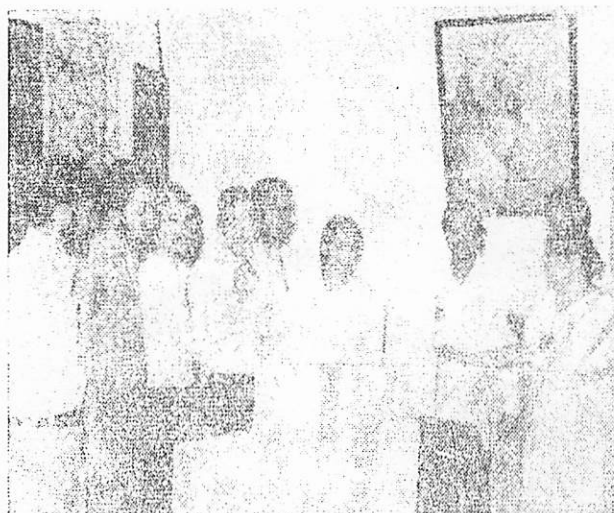
Student Teacher Council

Inauguration by eminent Social Worker
and MLA Smt. Mrinal Gore.

Student - Teacher Council
1984-85.

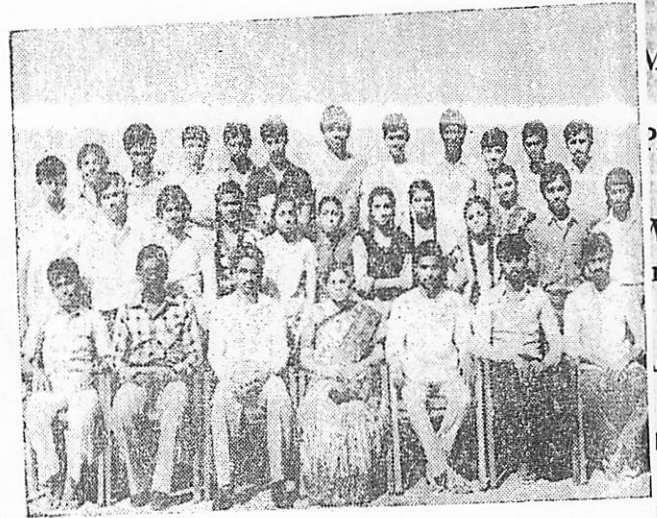

'Waiting for the Results?
Student Council elections.

Student Teacher Council

Counting of Votes

Office Bearers

N.S.S. Campers.

Gymkhana :

N.S.S. Unit

Unit :

English Lite

Marathi Var

Hindi Sahity

Gujrat Sahi

Sahitya Kak

Management

Planning Fo

Wall Paper

nd Photogr

ction Film

ramatics Se

Magazine Se

Secretaries of Various Associations

Gymkhana Secretary :-

P. U. Raju

N.S.S. Unit I :-

Bhadekar Sandip

Unit II :-

Shirke Sanjay

English Literary & Debating Association :-

Jomraj Sunil

Marathi Vangmaya Mandal :-

Patankar Raju

Hindi Sahitya Parishad :-

Binoy Jalan

Gujrati Sahitya Mandal :-

Davda Deepak/Shah Manish

Sahitya Kala Parishad :-

Rathi Sanjay

Management Students' Association :-

Dushyant Jani

Planning Forum :-

Shrivastava Sailesh

Wall Paper Association
and Photographic Society :-

Patel Samir

Animation Film Society :-

Padia Chetan/Ghia Manish

Drama Dramatics Secretary :-

Shah Shailesh

Magazine Secretary :-

Deherkar Amol Prabhakar

sent
ate level.

Jani
Amin

F. Y. J. C.
S. Y. J. C.
S. Y. J. C.
F. Y. J. C.

Students Council 1984-85

CHAIRMAN :- Prof. M. N. Bhise

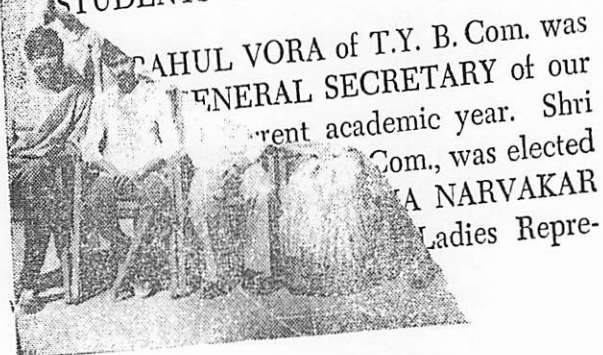
It is, indeed, my sweet pleasure and proud privilege to present the Secretarial Annual Report of STUDENTS COUNCIL of our college in respect of academic year 1984-85.

As you are all aware, the STUDENTS COUNCIL of our college is a very vital wing and live-wire unit discharging as its Prime Function, the responsible task of carrying on co-curricular and extra-curricular activities at college and University level.

The elections for the current academic year 1984-85 were conducted as hitherto and the entire scene was feverish with election activities and was distinctly marked by election posters colourful banners, slogans and all other modes of campaigning. The canvassing within and without the college precincts and the entire atmosphere during the period of electioneering was so intense and enthusiastic that the College elections were the semblance of serious Political elections.

The election for the post of General Secretary and Chairman of the Students Council adopt a system of voting which involves all the degree students directly.

The elections were conducted on 25th July, 1984 and 10th December, 1984 for STUDENTS COUNCIL of the College and STUDENTS COUNCIL of the University.

RAHUL VORA of T.Y. B. Com. was GENERAL SECRETARY of our present academic year. Shri A NARVAKAR was elected as Ladies Representative for this year.

GEN. SEC :- Rahul Vora

Elections for the University Representative from our College were held according to schedule finalised by the University and Shri SANJAY SHAH of S. Y. B.Com. was elected as our college University Representative for this year.

At the commencement of the academic year, the activities of the Council were inaugurated by Smt. Mrinal Gore, a former Member of the Council and an eminent and esteemed public personality.

In conformity with the tradition of our college, the Student Council organised various functions and conducted activities in different spheres. In particular, the unique feature of this year was the celebration of "ROSE-DAY" which, we hope, all of us enjoyed and was very successfully and satisfactorily observed. However, in sharp contrast to the Festivity and joy, we had a misfortune to organise and conduct "BLACK DAY" to express our profound sense of shock & sorrow at the unprecedented tragic toll of innocent human lives.

On 8th and 9th of JANUARY, the Council celebrated the most attractive and hence important yearly function of the college namely the 13th College Annual Function, at Balgandhar Natya Mandir, Bandra.

The Council is extremely thankful to the students of the college, teaching and non-teaching staff, the Governing Council and the trustees for rendering their active continued support and kind co-operation in conducting various activities during the course of the year.

I am pleased to report on the the academic performance in a Inter zonal only the high

VOLLEY BALL

Our Senior has been de

zonal Inter-C ment organis

WATER POLO

Our senior earned second water polo T of Bomb

Mr. Her represent Bc ndia Inter-u

Mr. Her ant e National calcutta.

HO-KHO

Our Pr present the lia Inter- men h want was lia Volley

Gymkhana Report

SEC :- Rahul V

I am pleased to present before you the report on the activities of our Gymkhana for the academic year 1984-85. Our Boys & Girls have given quite a spectacular performance in a number of Inter collegiate and Inter zonal games. I shall briefly report only the highlights.

VOLLEY BALL (Senior College)

Our Senior college Volley Ball team has been declared champions for the year at the zonal Inter-Collegiate Volley Ball Tournament organised by university of Bombay.

WATER POLO (Swimming)

Our senior college water-polo Team earned second Place in the Inter-Collegiate water polo Tournament organised by university of Bombay.

Mr. Hemant Shinde was selected to represent Bombay University at the All India Inter-university Water Polo Tournament. Mr. Hemant Shinde was the Runners-up at the National Water Polo Tournament held at Calcutta.

KHO-KHO

Our Prakash Sawant was selected to represent the Bombay university at the All India Inter-university kho-kho Tournament men held at Aurangabad. Prakash Sawant was also the Runners-up at the All India Volley Ball Tournament.

VOLLEY BALL (Junior College)

Our Volley Ball Team has given an excellent performance in all the competitions during the year.

(1) Our team was the winner at the zonal Level in the Inter-collegiate Volley-Ball Tournament organised by the Maharashtra State at Bombay.

(2) Our Jr. College Volley Ball team was the winner at the Inter collegiate volley Ball Tournament organised by the Bombay junior college sports association.

(3) Our Jr. College Volley Ball team was the winner at Inter-Zonal Volley-Ball Tournament conducted by the Maharashtra State.

(4) Mr. Rajan Nair was selected as captain to represent Bombay zone Volley-Ball Team at State level. He was selected as caption of Maharashtra Volley Ball team at All India Inter collegiate Tournament held at Sikkim.

We are proud of the following boys of our college who were invited to re-present Bombay Dist Volley Ball Team at state level.

(1) Dilip Prabhu	F. Y. J. C.
(2) Rajan Nair	S. Y. J. C.
(3) Rohit Kotian	S. Y. J. C.
(4) Satish Amin	F. Y. J. C.

Our Annual Athletic sports meet for the junior, as well as senior college was held at Bhavan's College Ground, Andheri on 5th January 1985 at

Mr. Bolar Maharudra of S. Y. B. Com.
Miss. Maya Shenoy of S. Y. B. Com.
Mr. Rajan Nair of S. Y. J. C.

were adjudged champions for the Seniors Junior college respectively in the Athletic meet.

Our Annual Indoor sports competitions were held in the month of December 1984. The following Players were declare champions in the following Games.

Senior College

Badminton Champion – Sunil Malpani
T.Y.B.Com.
Table Tennis Champion – Laxman Paryani
T. Y. B. Com.
Carrom Champion – Sunit Pawar
S. Y. B. Com.

Chess

– Praful Zavery
T. Y. B. Co

Junior College

Badminton Champion – Shibu Thamas
S. Y. J.

Table Tennis Champion – Shrikant sharm
S. Y. J.

Carrom Champion – 1. Anil Siroya
S. Y. J. C.

– 2. Dewang Desai
S. Y. J.

Chess Champion – Praveen Chandran
F. Y. J.

I sincerely, thank the College Management & Principal Mrs. P. S. Belani liberal freeships other concessions give their effort to promote sports and encour our young and budding Players.

Sports Director :
B. V. Tekle

College Annual Sports (Glimpses)

- Praful Zavcry
T. Y. B. Co

College

- Shibu Thamas
S. Y. J.

n - Shrikant sharm
S. Y. J.

1. Anil Siroya
S. Y. J. C.

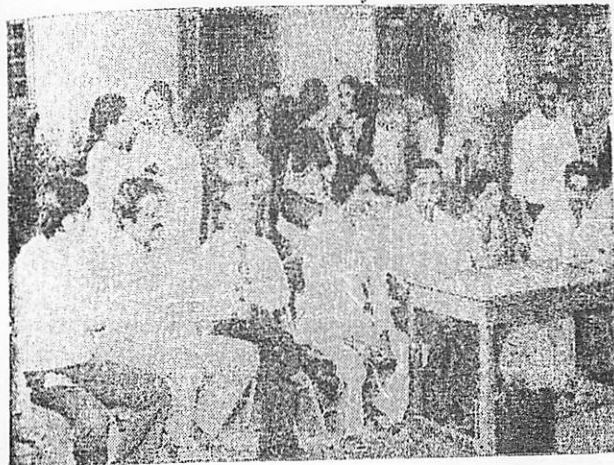
2. Dewang Desai
S. Y. J.

Praveen Chandran
F. Y. J.

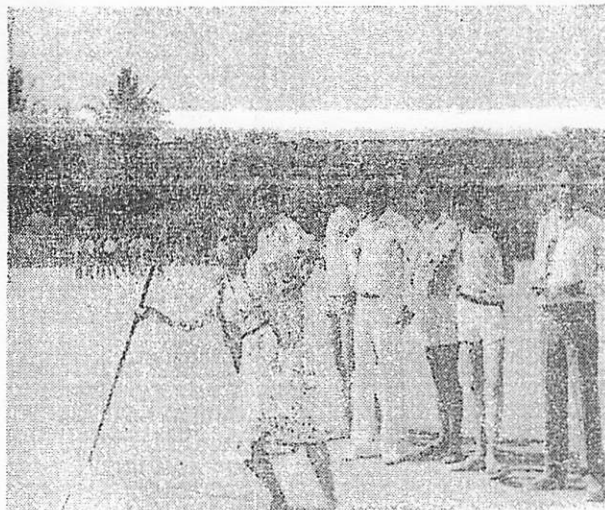
the College Mana
Mrs. P. S. Belani
her concessions give
ote sports and encour
ding Players.

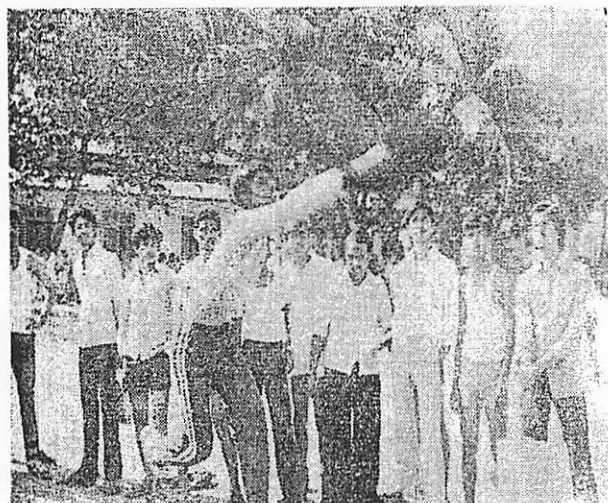
Director :
7. Tekie

Staff members along with Principal (Mrs.) Baleri and Lion R. J. Chokshi, Secretary.

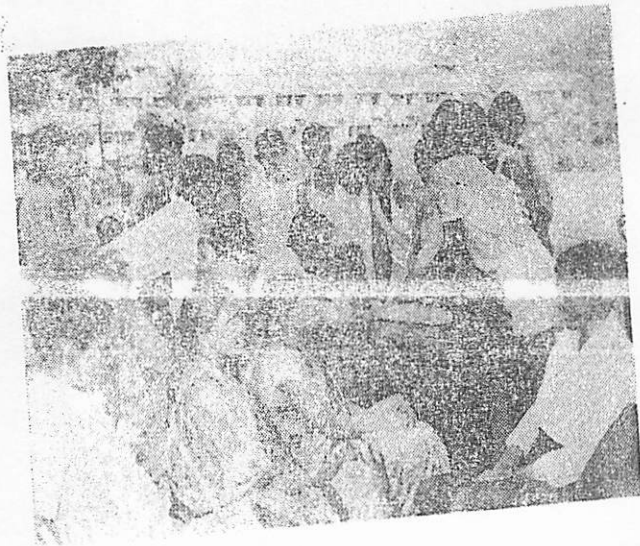
Javelin throw

Shot-put

Five thousand Metres Run.

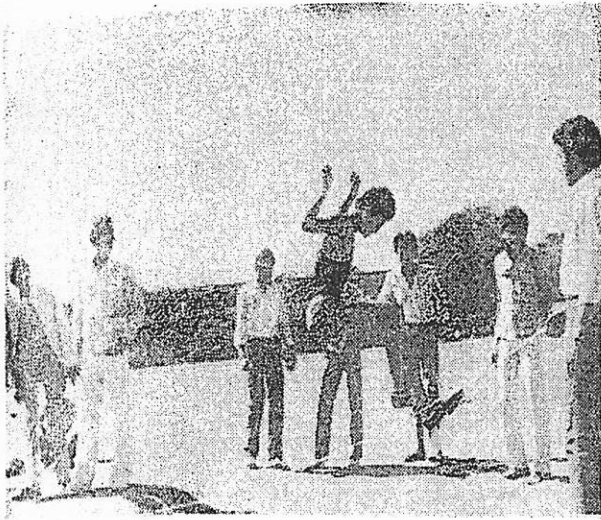

We are relaxing a bit.

'I have made it' — Long Jump.

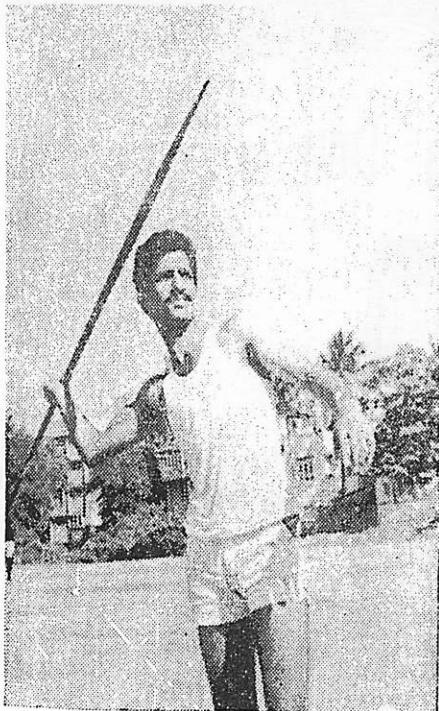

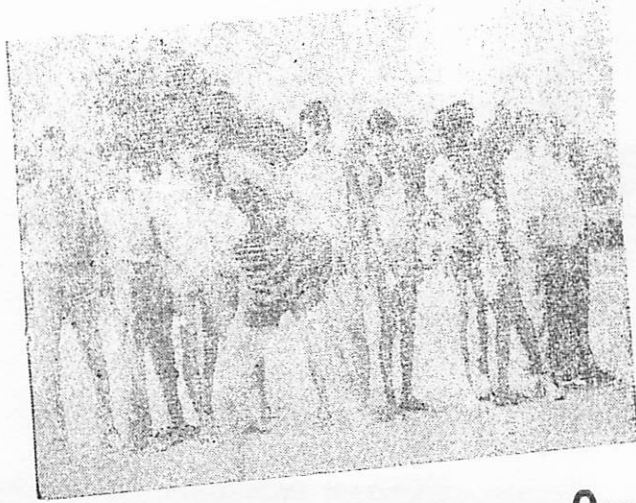
High Jump.

Professors in Consultation.

'Sky is the limit'
Javelin throw.

'I have the necessary strength'

Our Water Polo Team

Gymkhana Day

Prize distribution function
Presided over by Lion R. J. Chok

Plannir

Chairman
Prof. P. R. Swa

Secretary
Shailesh Shri

The main Forum is to an awareness of ment of the cou them in Nation from the planni plan conci one in particular an public.

The activiti the year 1984-8 Dr. V. A. Yash Institute of Or sciences of U Gadjiev (Attac ection, Cultura ousulate Gen resent as Gues

alk on 'NEW OMIC ORDE hief Guest Pro a very inform 'New Inte ne aspects o his lecture, l wards the wid ita income eloping cou ead poverty,

Planning Forum

Chairman

Prof. P. R. Swamy

Secretary

Shailesh Shrivastava

The main purpose of the Planning Forum is to create among the students an awareness of need for planned development of the country. Community can involve them in National Development efforts right from the planning stage. It aims to develop plan consciousness among the educated youth in particular and through them the general public.

The activities of the Planning Forum for the year 1984-85, were inaugurated by Prof. Dr. V. A. Yashkin (an eminent economist, Institute of Oriental Studies, Academy of Sciences of U. S. S. R.). Mr. Ibrahim A. Ibadjiev (Attache & Incharge of the Film Section, Cultural Department of U. S. S. R., Consulate General in Bombay). Was also present as Guest of Honour.

Lecture on 'NEW INTERNATIONAL ECONOMIC ORDER':- At inaugural function, Chief Guest Prof. Dr. V. A. Yashkin delivered a very informative lecture for 90 minutes on 'New International Economic Order' the aspects of Indo Soviet Co-operation. In his lecture, he expressed much concern towards the widening disparity between per capita income levels of industrialised and developing countries, the problem of widespread poverty, unemployment, inequality of

income and wealth and etc. He was in favour of creating a better understanding and a non-exploitative trade relationship between developing countries. He answered many questions relating to New World Economic Order put forward by many professors and students which lasted for 2½ hours.

INTER-COLLEGIATE ESSAY COMPETITION :- For the First time in the history of this college, Planning Forum organised the 1st Inter-Collegiate Essay Writing Competition. The Topics for competition were as follows :

1. National Integration
2. Multinationals
3. Nehru's Economic thought & Mrs. Indira Gandhi's implementation.

Almost all colleges of Bombay took part in it. The results were as follows.

I Prize : Mr. Anal Das Narsayya
(Anjuman-I-Islam College).

II Prize : Mr. Shyam Bharat
(D. G. Ruparel College)

III Prize : Mr. Pratic Pota
(D. G. Ruparel College)

CIVIL DEFENCE COURSE :- For the first time in our college, Planning Forum organised Civil Defence Course from 27th November 1984 to 10th December 1984. Initially, it was planned to admit only 35 students but due to very good response from the students, admissions were extended upto 95 students. In the civil defence course, the students were taught First Aid, Fire fighting, Ambulance service, Casualty service, Wireless messages, war time duties etc. The Examination which consists of theory and practical was conducted on 11th and 12th December 1984. The result was 100% pass. On completion of the course every student was awarded a certificate, an identity card and allowance. The result is as follows :-

I Prize : Mr. Shailendra Shrivastava (SYJC)
(Among Boys)

Miss. Sudha Goel (F. Y. B. Com)
(Among Girls)

II Prize : Mr. Nitin Patel (T. Y. B. Com)
(Among Boys)

Miss. Rekha Zaveri (T.Y.) B.Com.,
(Among Girls)

Best Cadet : Mr. Mukesh (T.Y.B.Com)

Quiz Competition :- The Planning Forum conducted a Quiz competition with special emphasis on Planning on 22nd December, 1984. About 100 Students took part in the competition. The results are as follows :

I Prize : Mr. Subramaniam Krishnan
(S. Y. B. Co	8. Indus
II Prize : Mr. Uday Zaveri (T. Y. B. Co	9. Youth
mme)
III Prize : Mr. Hament Putman
(T.Y.B.Co	10. Placer

OTHER INTER COLLEGIATE ACTIVITIES :-

The Planning Forum prepared students to take part in the Inter-Collegiate Essay Writing Competitions. Mr. Shailesh Shrivastava won the Prize in the Essay Writing competition organised by R. A. Poddar College, Matunga.

We thank Mr. Shailesh Shrivastava (T.Y.B.Com) for adjudging the Inter-Collegiate Essay writing competition and Mr. Nitin Patel, participated twice in the Inter-Collegiate Essay writing competition organised by Indo-Soviet Cultural Society.

FUTURE PLANNING FOR THE YEAR 1985-86 :-

The Planning Forum has carefully planned its future course of action taking the financial constraints into consideration. Some of the major activities for the Academic year 1985-86 are as follows :-

1. Seminar & Debate on 7th Five Plan.
2. Seminar on generation Gap.
3. 2nd Inter-Collegiate Essay Writing Competition.
4. Quiz Competition.
5. Civil Defence Course.
6. Karate Classes (For Boys & Girls)
7. Documentary Film Shows.

Maniam Krishnan
(S. Y. B. Co
Zaveri (T. Y. B. Co
nt Putman
(T.Y.B.Co

8. Industrial Visit
9. Youth Festival (Sponsored Programme)
10. Placement Service.

Junior College Prof. P. S. Sapre, Prof. (Mrs.) S. S. Kulkarni for their valuable suggestions and whole hearted support to this organisation. We take this opportunity to thank staff members of the CIVIL DEFENCE, Area IV, teaching & Non-teaching members of the college & students of the college.

LEGIATE

VOTE OF THANKS :-

um prepared stude
nter-Collegiate Es
Mr. Shailesh Shriv
in the Essay Writ
l by R. A. Pod

The Planning Forum gratefully acknowledges and thanks Prof. Dr. G. S. Monga, Department of Economics, Bombay University for his valuable suggestions and help from time to time.

Finally, none of this would have been possible without the kind co-operation of our Principal. The Planning Forum is extremely thankful to our Madam Principal (Mrs.) P. S. Baleri for giving us the whole hearted support, valuable suggestions and liberal financial grants from time to time which has helped us all the way. We hope to get similar assistance in the years to come.

rivastava (T.Y.B.Co
, participated twice
Essay writing competi
Indo-Soviet Cult

We thank Prof. Mrs. Latha Krishnan for adjudging Essay writing & Quiz Competition and helping us in almost all the activities. We wish to thank Prof.-in-Charge

G FOR

Forum has care
course of action ta
ints into considera
activities for the Ac
re as follows :-

- Debate on 7th Five
- a generation Gap.
- Collegiate Essay Wri
- m.
- petition.
- ence Course.
- lasses (For Boys & C
- tary Film Shows.

"Management Students' Association"

Chairman
Prof. D. D. Dafle

Secretary
Shri Dushyant P. Jani
Jt. Secretary
Miss Meenakshi Punjani

As the name itself suggests 'MSA',-(Management Students' Association) is an association of the students, for the students and by the Students, formed under the leadership of our beloved-Principal (Smt;) P.S. Baleri, president,-and-Respected Prof: Shri D. D. Dafle, Chairman.

It is an Association to articulate the study subjects with the practical field and to encourage and develop new ideas, thoughts, and exchange of ideas, which can be put under the ambit of the activities of the Association. During the year the Association had carried out so many activities which are enumerated below :

(I) The Association is pleased to Inform that Hon'ble Dr. (Mrs) Lalitha Rao, Minister for Health and Social Welfare, Govt. of Maharashtra, had inaugurated the activities of the Association for the academic year 1984-1985, on 17th September, 1984.

On the auspicious occasion of the Inauguration, Dr. B. D. Ghonasgi, Dean and Head of the Dept. of Commerce, University of Bombay, was the Guest of Honour. The august function was presided over by our principal Smt. P. S. Baleri. All the

faculty members and large number students were also present at the function.

(II) In view of educating the students Regarding the management of the Industry An "Industrial visit" was successfully organized by the Association and the Students visited "The premier Automobiles Industry Kurla, Bombay, on 10th December, 1984. 25 students took advantage of this visit.

(III) Further, with the aim of Educating the Students, speech by Dr. L. R. Patil on the subject of "Problems and potentials of small scale Industry" was arranged on 15th December, 1984.

(IV) In order to exchange views and thoughts, annual debate was held on 15th December, 1984. The topic was "Labour participation in management in Indian industries is a failure". About 28 (Twenty eight) Students had actively participated in the debate and the first three winners of the debate were declared by the judges.

The Association is thankful to all who had devoted their valuable time for the success of the association and in particular to our principal Smt. P. S. Baleri and faculty members for giving their Cooperation and guidance.

ation"

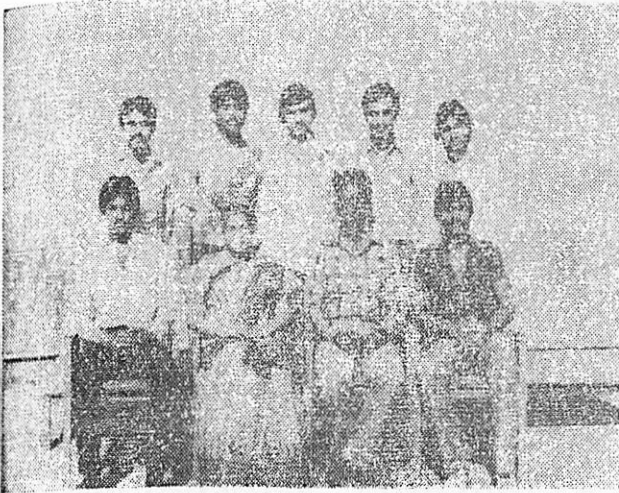
Planning Forum

A large number
present at the function
educating the students
ment of the Industry
as successfully organ
in the Student
er Automobiles L
10th December, 19
antage of this visit.

with the aim of Educa
by Dr. L. R. Patil
blems and potentials
" was arranged on

to exchange views
debate was held on
The topic was "La
management in In
ture". About 28 (Tw
and actively participate
the first three winners o
ured by the judges.

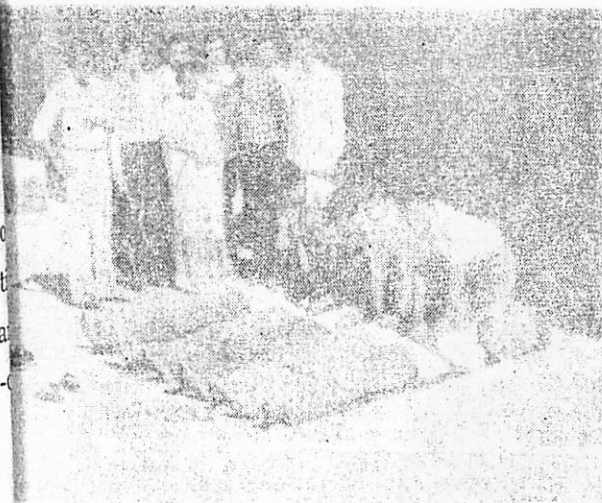
ion is thankful to all
their valuable time fo
society and in part
Smt. P. S. Baleri a
for giving their Co-
ce.

Office Bearers

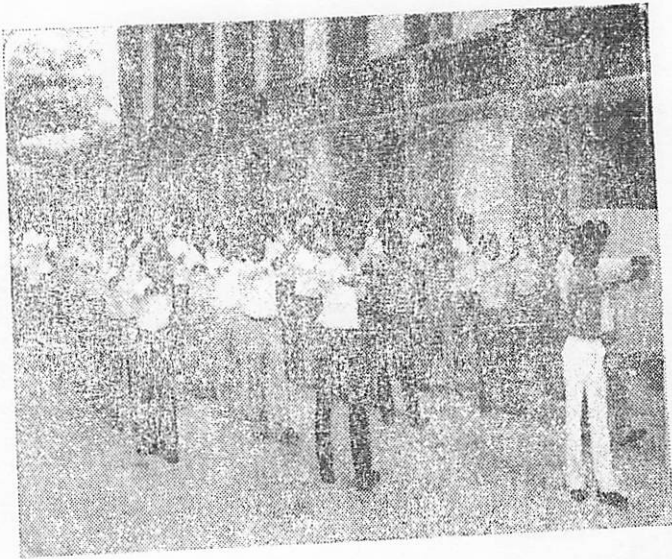

**Inauguration at the hands of
Prof. Xaskin of U.S.S.R.**

Civil Defence Training in progress.

Planning Forum

Civil Defence Training.

English Litrary & Debating Association

A. D. Shroff Memorial
Elocution Competition.

Dr. Gomasgi, I
addressing our
Technics.

Office Bearers

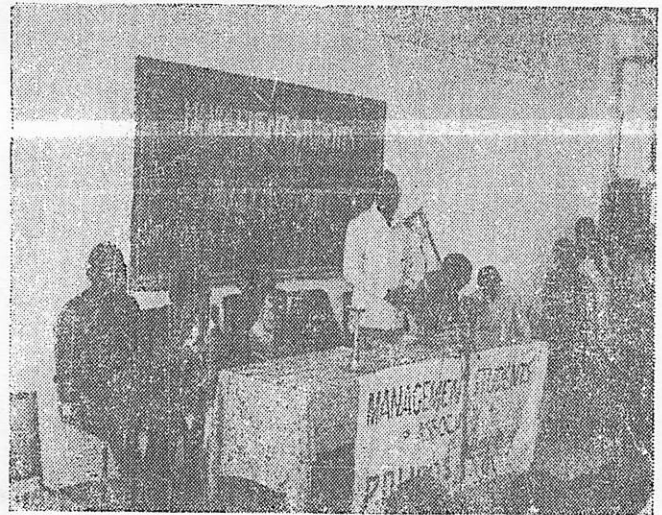

STUD
CLASS

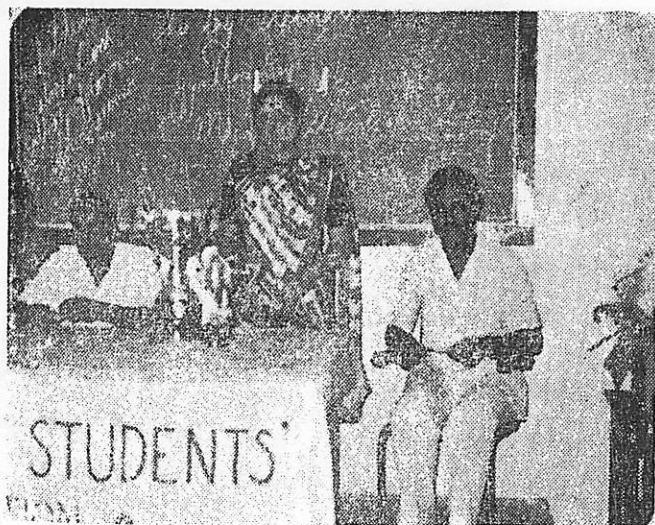
Management Students' Association

Inauguration at the hands,
Smt. (Dr.) Lalita Rao Minister of Health,
Govt. of Maharashtra.

Dr. Gonasgi, Dean, Commerce Faculty,
addressing our students on Management
Technics.

Prize Distribution.

Management Students' Association

Dr. L. K. Patil, addressing,
Students on Management Patterns.

Office Bearer.

Our N.C.C. Cadets

N.C.C. Cadets of (Air, Naval & Army
Wing) with the Principal
(Mrs.) P. S. Baleri.

Eng

Chairman:]

The A:
started with
Memorial I
August 198
Forum of I
prize winne
F.Y.B.Com.,
2nd and
Anthony Fer
three consol
Vivek Sood,
F. Y. B. Co:
C. Y. B. Con

Our Ass
tudents fc
inter-collegiat
mpetitions.

Some of
mpetitions
re as follo

Nazareth
Particip

English Literary & Debating Association

Chairman : Prof. G. Mohite

Sec. : Sunil Jomraj.

The Association's inaugural function started with the conduct of the A.D. Shroff Memorial Elocution competition on 31st August 1984. It was sponsored by the Forum of Free Enterprise, Bombay. The prize winners were Miss Deepa Biyyar, F.Y.B.Com., 1st, Subramaniam K, S.Y.B.Com., 2nd and third prize went to John Anthony Fernandes, F. Y. B. Com. Besides, three consolation prizes were bagged by Vivek Sood, S. Y. B. Com., Rajiv Nair - F. Y. B. Com. and Shailesh Khimani - F. Y. B. Com.

Our Association also encouraged many students for participation in various inter-collegiate debating and elocution competitions.

Some of the inter-collegiate Elocution competitions in which our students took part are as follows :

Nazareth Public Speakers' Academy.

Participants - (a) Subramanian K.,
(b) Kumar Aswani.

- ii) Malabar Hill Jaycees. -
Nikhil Shrivastava.
- iii) English Speaking Union -
1) Deepa Biyyar
2) Madhavi Deshpande.
- iv) Bombay Harbour Jaycees -
1) Sunil Jomraj.
2) Rajiv Nair.
- v) Goan Institute -
1) Vivek Sood.
2) J. Anthony Fernandes.
- vi) Leo Club Quiz Contest -
1) Inderpal Singh Chawla.
2) Subramanian K.
3) Aswani Kumar.
- vii) Kandivli Bombay Jaycees -
1) Deepa Biyyar.
2) Madhavi Deshpande.
- viii) Bombay Gandhi Smarak Nidhi -
1) Jayesh Sheth
2) Meenakshi Punjani.

ressing,
ement Patterns.

of (Air, Naval & Arm
the Principal
Baleri.

Sahitya Kala Parishad

Chairman : Prof. (Mrs) S. Yadav.

Secretary : Sanjay Rath Prof. C. K. A

'SAHITYA KALA PARISHAD' of P. D. Lions College of Commerce & Economic was established in the year 1977-78.

The main aim of the association is to encourage the students of the college by giving them the opportunities to show their talent in various fields. For this purpose we have been organising various competitions & cultural programmes. The students also participate in a large number of activities organised by us.

This year the number of members was more than five hundred as compared to that of last year which was three hundred. The activities for the year 1984-85 were inaugurated by famous film lyricist Shri Kulwant Singh Jani on 18th August, 1984. The guest of honour at the occasion was mimicry artist Shri Narendra Singh Bedi.

A social-get-together was organised at Palm Grove Hotel, Juhu on 4th September 1984. Nearly five hundred students participated in the function. A Disco Dance Competition was also held on this occasion.

In the month of October, Hindi and English Poetry writing competition was held. Sunil Khandelwal, Chaturvedi Sushil, Anant Kamath and Francis Anthony. bagged first and second prize respectively.

On 9th October 1984, on the occasion of 'Sharad Purnima' a film show, Ashiq Hoon Baharoon ka' was arranged at New Era Cinema, Malad, which was free for the members.

A general knowledge writing competition was held on 15th December, 1984.

Nearly 50 students participated in the competition. Shailesh Shribastava, Subramanian and P. U. Raju bagged first, second and third prize.

On 21st December, 1984 we had organised a rally for the victims of Bhopal tragedy. This rally was organised jointly with Hindi Sahitya Parishad of our College. The rally was inaugurated by Lion Madhusudan Maheshwari. We collected more than Rs. 11,000/- for this cause. This was possible only due to unstinted support of students, teachers & well wishers.

On Tuesday, 15th January 1985, we celebrated our Seventh Annual function. The prize distribution ceremony at Patkar Hall. Our Chief Guest was Lion Madhusudan Maheshwari. Mr. Mansukh Jariwala a known musician of the city, provided his musical entertainment programme on the occasion. The programme was named after Late Mohammad Rafi the immortal singer of all times. It needs no mention that the evening was a memorable one. Our Chief Guest was Lion Madhusudan Maheshwari. Impressed by the activities of our association, he announced a general donation of Rs. 5,000/- to our association. The prizes for the highest Collection advertisement went to Sunil Goel, Sanjay Rath and Anil Harlalka. The active member prize was awarded to Harish Khetan, Chaturvedi Ladha and Bhavana Thacker, for their hard work through out the year.

We intend expanding our activities in the near future to a greater extent & hope we would get the same support from students, teachers & well wishers who have been getting uptill now.

Misnomer in
The va
painting, Car
arrangement,
tions, Video
Photographic
articles, sketc
Board throug
that there is
have decide
Wall Paper
FINE ART A
PHIC SOCIE
Activities :
On-the-Sp
We inau
painting com
ect our
courage the
On-the-Sp
The cartc
Shs clearly
and ha
abilities an
Rangoli C
Only few
good
Rang
ting Exhib

Wall Paper Association

Prof. C. K. ANANDAN.
Chairman

SAMIR PATEL
Secretary

Misnomer in the title

The various types of activities like painting, Carton, sketches, Rangoli, flower arrangement, painting, Handicraft Exhibitions, Video film show, Caption contest, Photographic contest and displaying poems, articles, sketches, cartoons on the Wall Paper Board throughout the year clearly shows that there is a misnomer in the title so we have decided to rename it. Henceforth Wall Paper Association will be known as FINE ART ASSOCIATION & PHOTOGRAPHIC SOCIETY.

Activities :

On-the-Spot painting Competition

We inaugurated our activities with a painting competition. This enabled us to detect our talented artists, inspire and encourage them.

On-the-Spot Cartoon Competition.

The cartoon brought out by the participants clearly indicated that with determination and hardwork they can widen their abilities and become successful cartoonists.

Rangoli Competition.

Only few students participated artists are good artists are rarer. But their beautiful Rangoli designs added charm to the painting Exhibition.

4) Mehandi Competition :

The attractive and intricate patterns of designs created by thirtyfive girls on their hands won the appreciation and admiration of students, staff members and friends alike.

5) Flower arrangement competition :

Six participants made flower arrangement in various styles. This competition is a recent one in the college. We request our students to show their aesthetic sense by participating in this activity in large numbers.

6) Painting – Handicraft and photographic Exhibition.

The array of water-colour drawings, oil paintings, sketches, Handicrafts in wood, and metal and attractive artificial flowers along with real ones and Rangoli on the ground provided a source of everlasting pleasure. It gave an unearthly appearance, pleased the onlookers and might have elevated them to the sublimity of the priceless paintings of Leonardo de Vinci, the sculpture of Michal Angelo and the rapture of delight in marble—The Tajmahal.

The Wall Paper Association thanks prof| Mrs. Y. D'mello for extending her Co-Operation in conducting the activities. The staff Common Room Assistant Mr. Prahalad Chavan helped us, through out the year, in displaying on the wall paper Board various articles brought by students.

Photographic Society

Chairman: C. K. ANANDAN.

The Photographic Society of P. D. Lions College is in its infancy, Given proper facilities and training, we definitely can turn some of our amateur photographers into professionals.

1) **Video film show:** The society assisted our Junior College students in their studies by providing visual aids—a video show, for two days, of 'Twenty Thousand Leagues' under the Sea.'

2) **On-the-Spot Caption Contest :**
A large number of students from Senior as well as Junior College participated. Most of them provided imaginative and informative Captions.

3) **Photographic Exhibition :**
Photographic Exhibition was a success though only few students participated.

4) **On-the-spot photographic Contest:**
Few students participated. But it was keenly contested. The photographs of Sudhir More and Ashok Kumar Tibrewa need special mention.

Future Plan :

The photographic Society intends to expose our students community to fascinating fields of videos, camaras and Computers. Our success depends upon your Co-operation.

"Competition must not be taken as an obstacle, but rather as a challenge."

Action Film Society

We are pleased to present before you the report of our newly started association 'Film Action Society' during the academic year 1984-85. The association was started with a view to develop among students talents and to screen informative & educational movies and to appreciate film art.

The activities of the society were inaugurated by famous film star PHIROZ on 29-11-84.

We had organised singing competition on 1st December, 1984 where (1) Shri Ramkishan Kalra (2) Miss Sonal Parekh and

(3) Mr. Himmat Pithawa were declared I, II and III prize winners respectively.

We had celebrated 'Film Mahotsava' at college during christmas vacation by showing five art movies on video.

We heartily thank our Principal Mrs. P. S. Baleri for giving her whole hearted support and valuable guidance in Organising our activities. We also thank the members of the staff and students for their contribution in making society's activities a success.

Prof. D. D. S.
Chairman

**PRAHLADRAI DALMIA LIONS COLLEGE
OF
COMMERCE & ECONOMICS
MAGAZINE
1984-85**

EDITOR

PROF. P. S. SAPRE

ASSOCIATE EDITORS :

English : PROF. P. S. SAPRE

Marathi : PROF. (Mrs.) S. S. KULKARNI

Hindi : PROF. (Mrs.) P. DALMIA

Gujarati : PROF. (Mrs.) JYOTSNA VYAS

MAGAZINE SECRETARY

AMOL DEHERKAR

Prof. D. D.
Cha

Statement as per Press and Registration of Books Act.

FORM IV

- (1) Place of Publication : Bombay.
- (2) Periodicity of Publication : Yearly
- (3) Printer's Name : Principal (Mrs.) P. S. Baleri
 Nationality : Indian
 Address : P. D. Lions College of Commerce & Economics, Sundernagar, Malad.
- (4) Publisher's Name : Principal (Mrs.) P. S. Baleri
 Nationality : Indian
 Address : P. D. Lions College of Commerce & Economics, Sundernagar, Malad.
- (5) Editor's Name : Prof. P. S. Sapre
 Nationality : Indian
 Address : P. D. Lions College of Commerce & Economics, Sundernagar, Malad.
- (6) Names and Address of individuals who own the newspaper and partner or shareholders holding more than one percent of total capital. P. D. Lions College of Commerce & Economics, Sundernagar, Malad, Bombay-400 064.

I, P. S. Baleri, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge.

Sd./- P. S. BALERI
 Signature of the Principal

1. Editorial
2. Principal's
3. Internation
4. A critical Planning in
5. True Conf
- To Lead A
- Futility
- Co-operative
- What is Li
- Are Compu
- Words of V
- Control of
- A thing of
- Something 1
- Smile a Wh
- fluid Sensa
- reports

CONTENTS

1. Editorial		1
2. Principal's Report		3
3. International Youth Year-1985	Anthony J. S. Fernandes	6
4. A critical Evaluation of Economic Planning in India		7
True Confession	Anita Mehra	9
To Lead A Successful Life		10
Futility	Subramaniam Krishnan	11
Co-operation	Anurag	12
What is Life ?	Veena Kamath	14
Are Computers Desirable ?	Satyanarayan S. Vyas	15
Words of Wisdom	Nitin T. Vora	17
Control of Multinationals	Prof. P. R. Swamy	18
A thing of beauty is joy forever	Anant Kamath	21
Something for All	Jayesh V. Goradia	22
Smile a While	Anon	23
Fluid Sensation	Ravi & Krishna	24
Reports		25 to 44

Books Act.

Balari

of Commerce

Balari

of Commerce

e of Commerce

nd.

ge of Commerce

ad,

n above are true to

Sd./- P. S. BALERI

Signature of the Principal

मराठी विभाग

१. चॅलेज	अनंत करडे
२. काही चुटुकले	रामकृष्ण राघवेंद्र लिंगसूर
३. काही म्हणी	मीना शानभाग
४. तीन	प्रो. म. श्री. साठे
५. मंतरलेले दिन तारुण्याचे !	महेंद्र माधव मोडक
६. कविता	महेंद्र माधव मोडक
७. तो...	रणजीत देसाई - वि. स. खांडेकर - ह. ना. आपटे
८. वाचा आणि विचार करा	मीना शानभाग
९. हास्य वदन	कु. मेधा एम. नाडकर्णी
१०. विचित्र शब्दकोश	"
११. वेळावरील जकात	"
१२. बदाम राणी	"
१३. कोडी	"
१४. कविता (अशाच एक संध्याकाळी)	उमेशकुमार जोशी
१५. कविता (धुक्यात हरवलेली संध्याकाल)	"
१६. आदिवासी जीवनांचा अविष्कार	संजय शिर्के

with the

Wall Paper Association & Photographic Society

**Senior College
Mehandi Prize Winners
with the Chief Guest.**

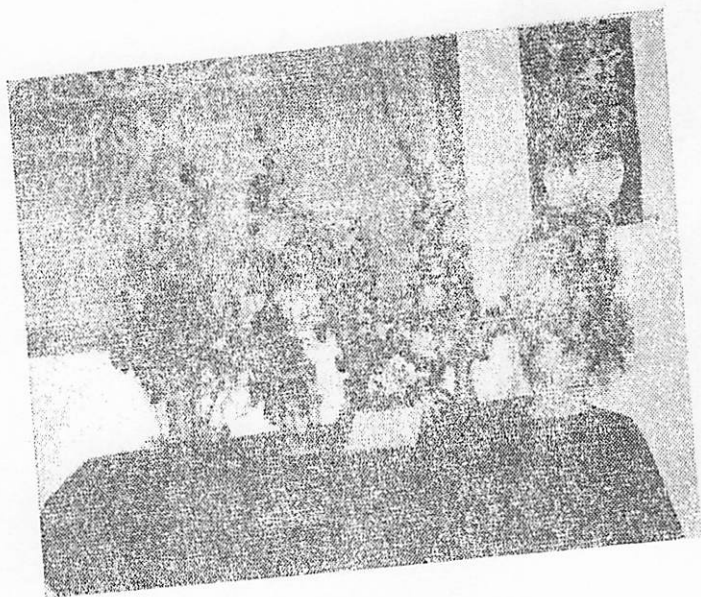

**Principal (Mrs.) Baleri
with the young budding artists.**

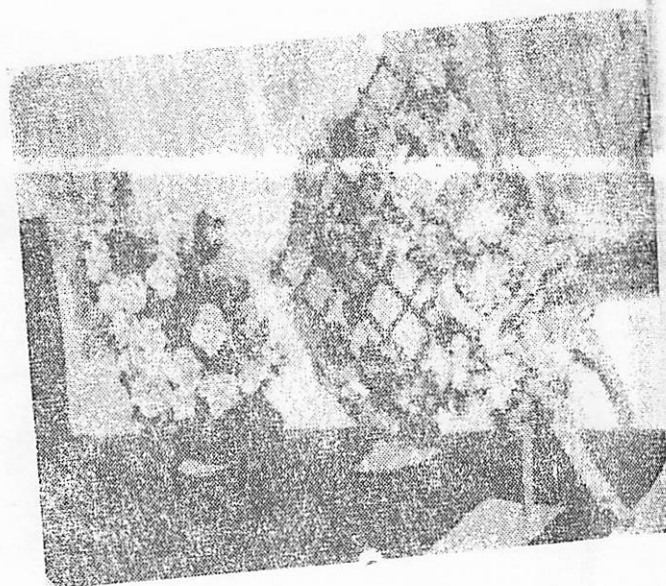
कर-ह. ना. आपटे

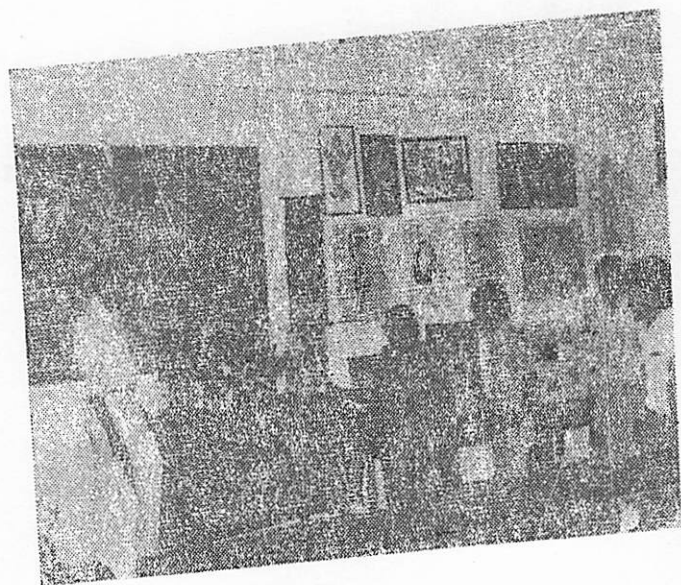
**Mehandi Designers Competiting for Prize
Painting Exhibition
Provides the back drop.**

Handicraft Exhibition :—
By (Miss) Ruia Bela, S.Y.J.C.

Handicraft Exhibition.

Painting and Handicraft Exhibiti

hibition :—
Bela, S.Y.J.C.

Office Bearers.

Flower arrangement.

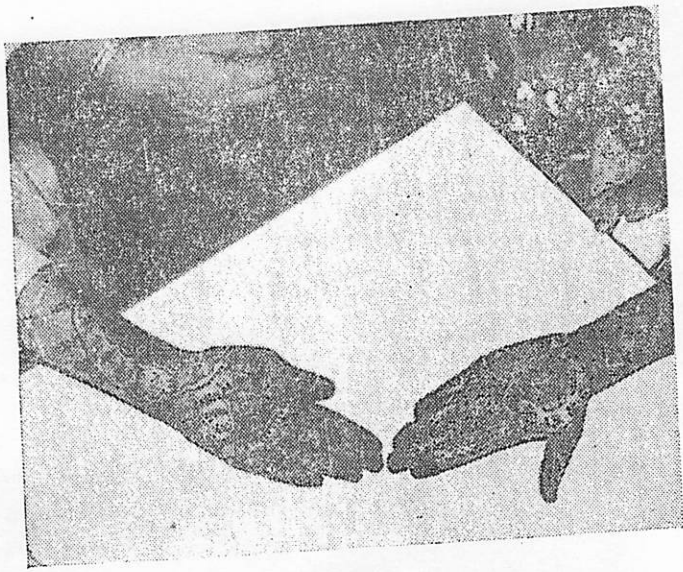

and Handicraft Exhibiti

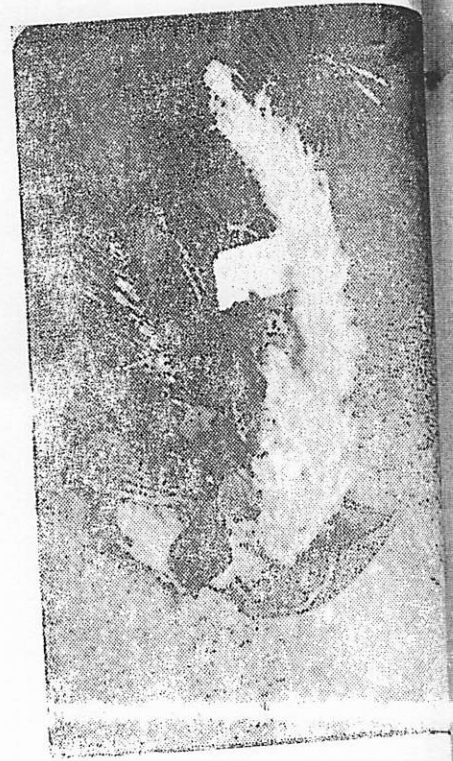

Prize winners of
Mehandi Competition.

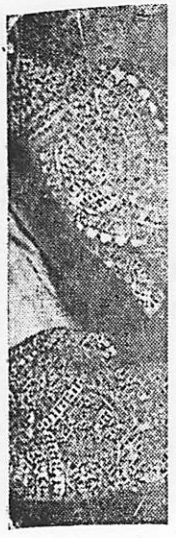
Wall Paper Association & Photographic Society

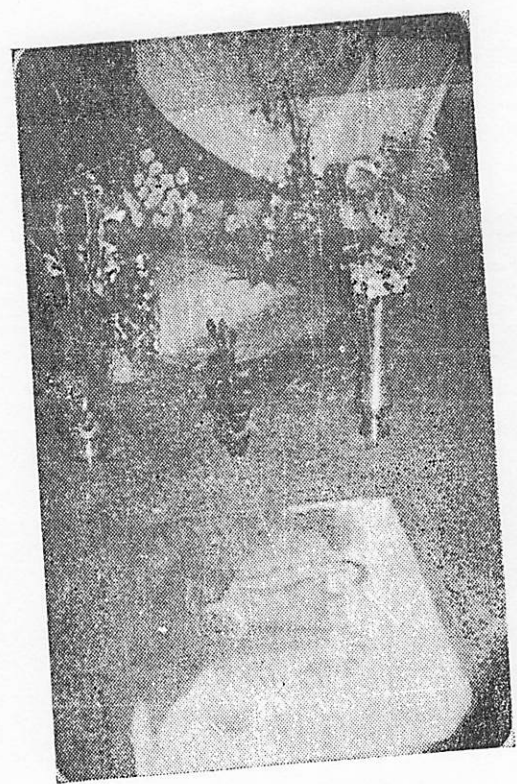
Mehandi

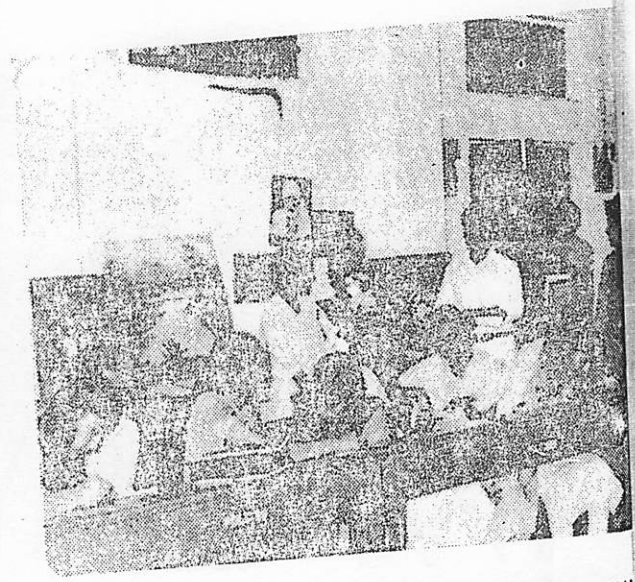
Prize Winning
Flower arrangement

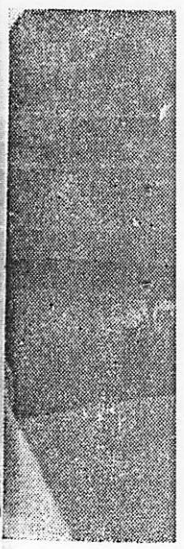
See, how int

Rangoli and Flower
arrangement, Exhibition.

Painting Exhibition & Mehandi Competiti

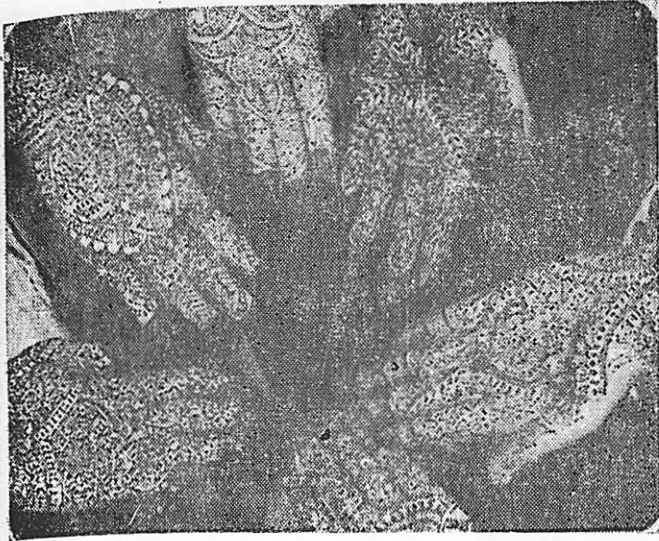

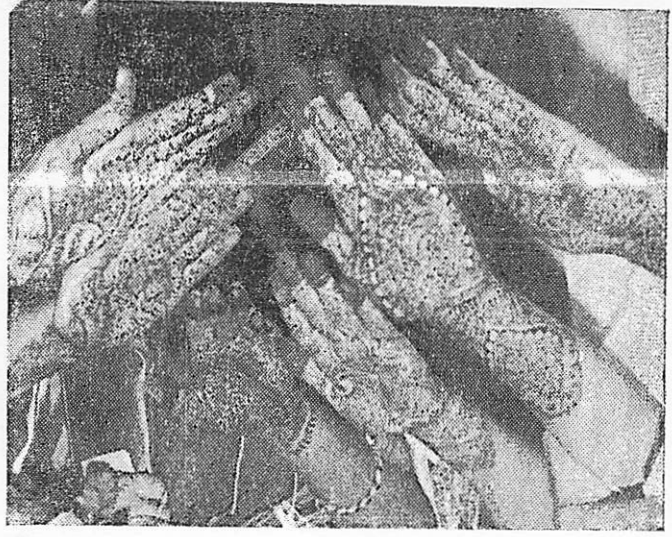
Prize Winning
ever arrangement

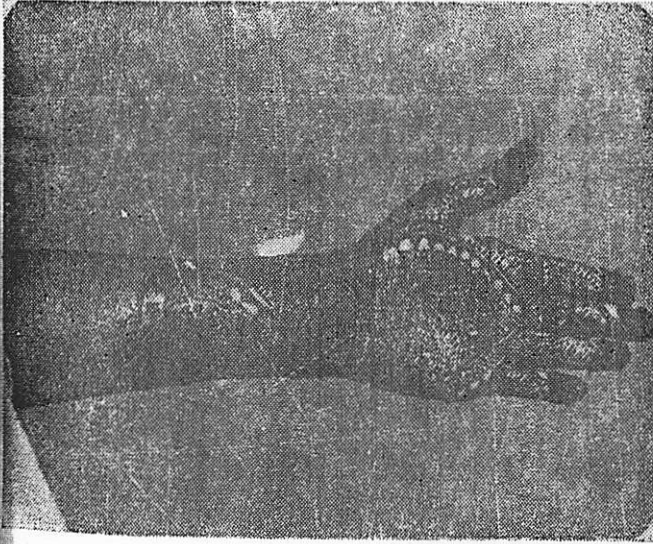
n & Mehandi Competiti

Mehandi Competition :
The Prize winning hands.

See, how intricate we can be :

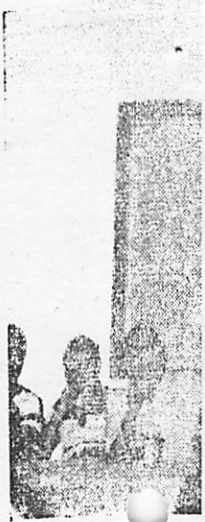

Mehandi Competition.

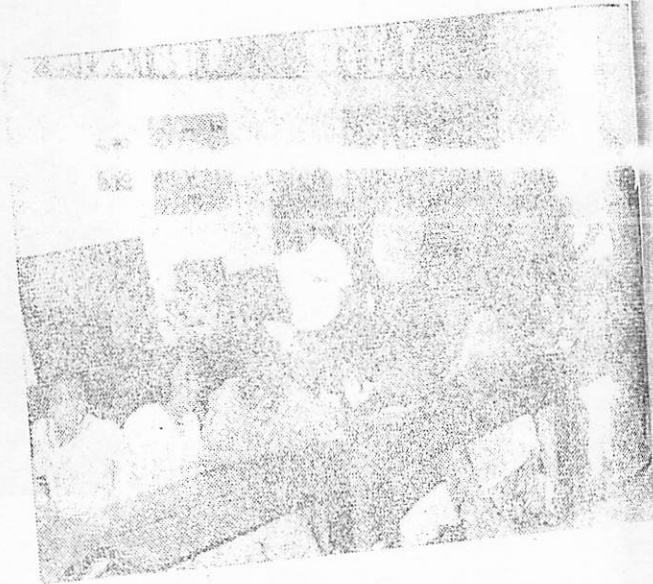
Wall Paper Association & Photographic Society

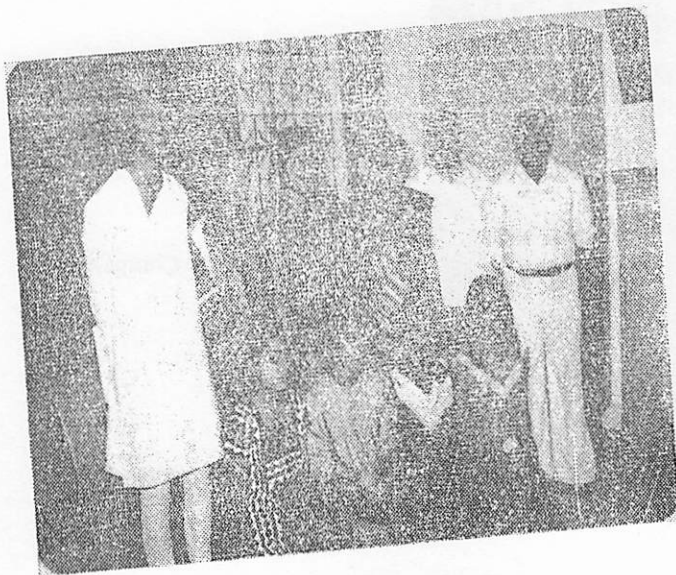
Painting, Handicraft and
Flower arrangement Exhibition.

Participants of Painting Exhibition
and Mehendi Competition.

Introduction

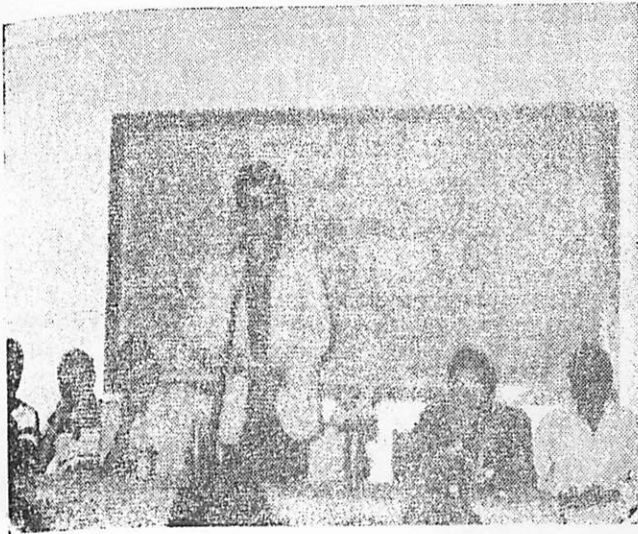

Mehandi Competition :
Prize winners of Junior College
with the Principal and the Chairman
Prof. C. K. Anandan.

Action Film Society

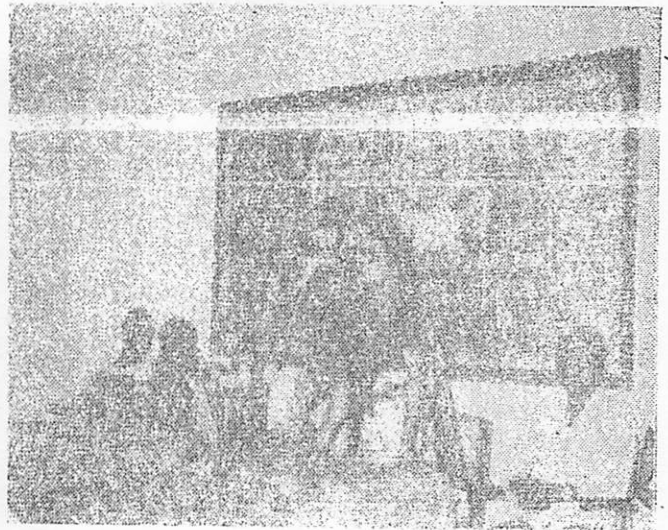
aircraft and
agement Exhibition.

Inauguration by Famous Film Star
FIROZ,

Introduction of the Chief Guest.

petition :
s of Junior College
ncipal and the Chairm
mandan.

Office Bearers.

Sahitya Kala Parishad

Inauguration by Famous Lyricist
Kulwant Jani.

Chief Guest Shri Madhu Maheswari
addressing the august audience
on Annual Day.

Chief Guest Shri Madhu Maheswari
acknowledging the contribution
of the Parishad.

Th

Programme Of

- 1) Prof. M. 1
- 2) Prof. M. N

National
College, has g
completed 13

We are h
our N.S.S. Ur
best N.S.S. U:
of Bomb ar
its excellent p
rendered duri
may be ment
115 colleges
Bombay, the
declared as tl

The mu
Sheriff Kantik
for the high
Children's Ai
Unit for the
being th vir
three years t
o us perman
achievement
f our scintill

During t
any new pro
udent's fo
object) whic
beiro, the (C
mbay, was

The National Service Scheme 1984-85

Programme Officers

- 1) Prof. M. M. Telang
- 2) Prof. M. N. Bhise

Secretaries

- 1) Sanjay Shirke T.Y.B. Com.
- 2) Sandeep Bhadekar T.Y.B. Com.

National Service Scheme Unit of our College, has grown with the College and has completed 13 years of its worthy existence.

We are happy to place on record that our N.S.S. Unit has been adjudged as the best N.S.S. Unit in the whole of University of Bombay and is awarded the 1st Prize for its excellent performance and yeomen service rendered during the last academic year. It may be mentioned here that amongst the 115 colleges affiliated to the University of Bombay, the N.S.S. Unit of our College is declared as the best Unit.

The much coveted and prestigious Sheriff Kantikumar Poddar Trophy awarded for the highest collection of funds for Children's Aid Society was bagged by our Unit for the third year in succession. We being the winners of this trophy for the last three years the trophy has been presented to us permanently. Can there be a better achievement than this? we are indeed proud of our scintillating achievements.

During the year 1984-85 we undertook many new projects. To mention a few, "The student's for Better Bombay". (SUBB project) which was initiated by Mr. J. F. Bebeiro, the Commissioner of Police, Greater Bombay, was successfully undertaken by our

young enthusiastic N.S.S. Volunteers. The Project had an active participation and involvement of 125 N.S.S. Volunteers. The Project included duties such as the maintenance of Bus queues, at Malvani, Malad and Borivli. It also sought the involvement of student volunteers for repulating crowd and assisting traffic department on occasions like Lord Ganesh immersion.

Apart from the projects mentioned above, the NSS Volunteers of our Unit served the people by providing them medical help as also much required educational assistance. We conducted a survey of patients suffering from diseases such as T.B., Leprosy etc and were directed to K. E. M. hospital at Malvani for further treatment.

We are, indeed, proud to state here that we have collected so far about Rs. 20,000/- for Children's Aid Society, Rs. 2,000/- for National Association for the Blind and Rs. 2,000/- for providing assistance to the Children of Class IV employees. The purpose of undertaking such follow-up work was to see whether the assistance provided was properly utilised.

The N.S.S. Unit of our College in collaboration with Lions Club of Malad Borivli organised two blood donation drives.

149 bottles of blood was collected in the 1st round and 100 bottles in the second round.

Rural Project :

The Social work at Tandulwadi, jointly adopted by Lions Club of Malad-Borivli and our NSS Unit commenced in 1979. We continue to serve the villagers of Tandulwadi till today.

The Village is predominately inhabited by the adivasis (Warlis) who have perennial health problem. Our N.S.S. Unit has been providing medical, educational assistance to these poor and down trodden tribal people round the year.

This year in the month of December forty two of our NSS Volunteers and three Professors attended the 10 day camp under the Scheme of Youth for Rural Reconstruction (Y. F. R. R.), where the following activities were undertaken :

1. Vaccination and immunization programme with the help of Safale Primary Health Centre.
2. Levelling of the Tandulwadi School Ground to enable local students to have

a playground attached to the school building.

3. Nutrition Programme: A house to house survey was conducted by our N.S.S. Volunteers to detect the undernourished children upto sixteen years of the age. Survey revealed that the mal-nourishment is due to consumption of less green vegetables. Hence in order to emphasis the importance of green vegetables, a kitchen gardening programme was undertaken at various places in the village of Tandulwadi.

Two of our N.S.S. Volunteers, Shri Harshanand Sangvalkar and Murlidhar Natrajan were selected to attend leadership development programme conducted at Panjim, Goa. This programme was conducted by the University of Bombay.

A Group of six volunteers attended National Intergration Camp which was held at Goa.

Our N.S.S. Camp Unit has been successful in achieving such tremendous results only because of will and enthusiasm shown by our well disciplined and sincere volunteers.

N. S. S. Activities

Miss Sudha Barai receiving special prize
from Minister of Welfare
Mrs. Pratibha Patil.

Donating Sports goods
to Tandulwadi School.

Distribution of Uniforms to
School Children at Tandulwadi.

N. S. S. Activities

N.S.S. Unit with the Prestigious Sheriff Kantikumar Podar Trophy won for the third year in succession.

Prassanna Vichare receiving prize from Mrs. Pratibha Patil.

Prof. M. M. Telang the Programme Office receiving Sheriff Kanti Kumar Podar Trophy from the Minister Mrs. Pratibha Patil.

High

SUN

Literary Prof. M

N. S. S. Prize Winners

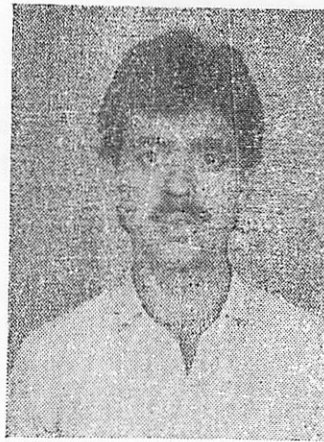
Highest Collection

N.S.S. Best Camper for the year

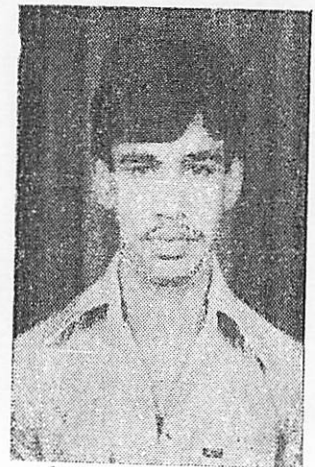
Best N.S.S. Volunteer

SUDHA BARAI

SAVE SANJAY

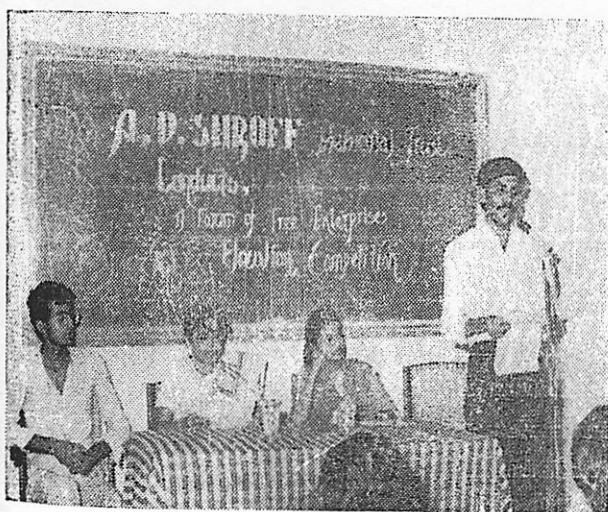

SANGVEKAR HARSHANAND

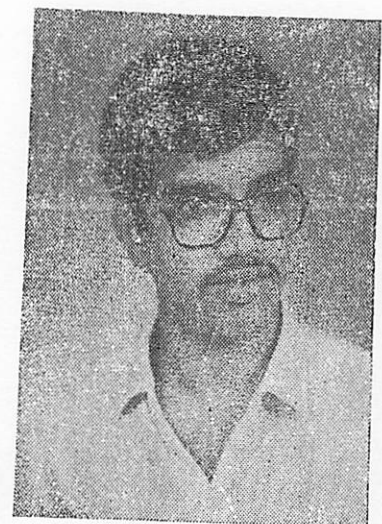
stigious Sheriff
y won for the

Highest Collection

Literary and Debating Association.
Prof. Mohite introducing the Chief Guest.

P. U. RAJU

e Programme
f Kanti Kumar Podar
ister

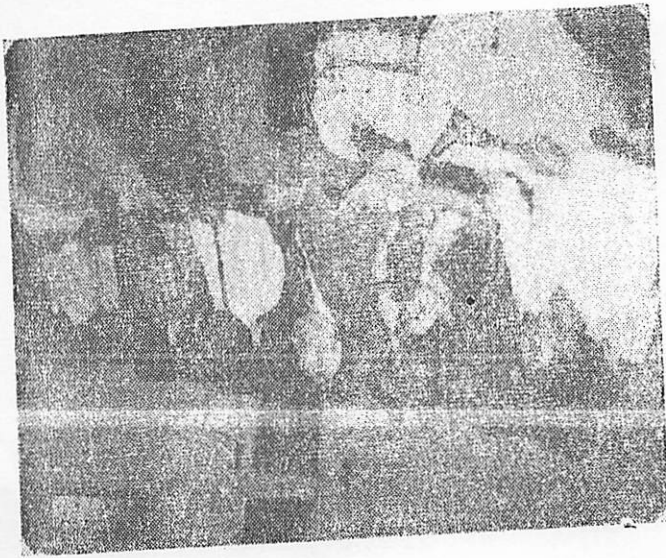
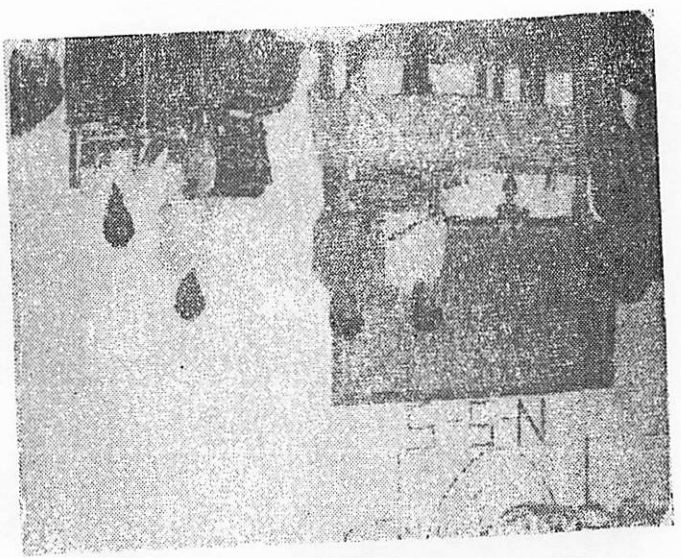
उत्सर्ग काल
 केली होती आणि
 हिंदी कवितेला म्हा
 कायना! मिळाली.

मराठी गीतक
 नाना लक्ष्मीर आ
 फिरे निवडले गेले
 हिंला यजमान अ

यदा
 सुखातच आणि
 २५ विद्यार्थ्यांनी अ
 गाही कठीण वाटा
 होती. परीक्षा हो
 मनावही, अविभावा
 विद्यार्थ्यां मदीं
 ठरले.

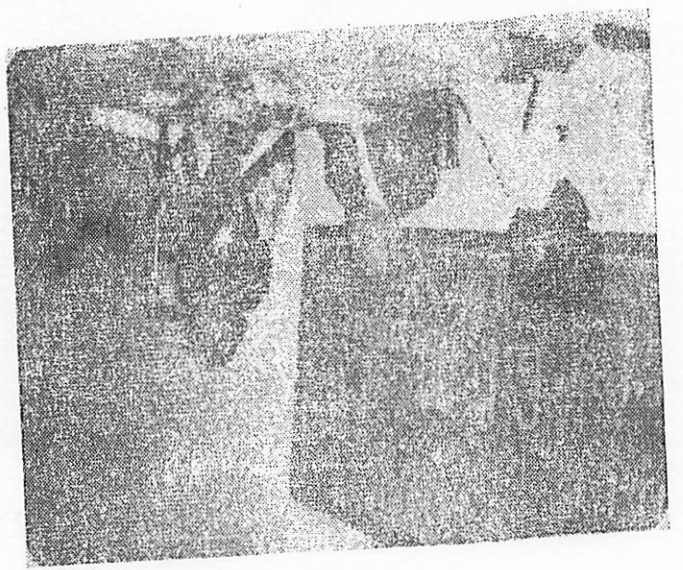
आमचे मंडळ
 करीत आहे आणि
 सर्व प्रगतीच्या म

Entertainment programme on
 N.S.S. Day.

Chief Guest
 Principal G. L. Abhayanekar
 with other invites.

Principal (Mrs.) Baleri addressing
 the gathering on N.S.S. Day.

N. S. S. Day

■ मंडळाची वाटचाल ■

आंतरवर्गीय कवंची सामने नेहमी प्रमाणेच रंगवदार झाले. आणि तैरीय वष वाणिज्य वगैरेला टाल मिळाली. उदाहरणार्थ सहेल हा एक छान छम-परिहारिवा कायकम झाला.

श्री व. पू. काळे ह्यांचे कथाकथन भारतीय वंशकीत वसुधेन आदी वसुधेने विद्याख्यानी एकले. आणि व. पू. नी कॉलेज विवनावर कथा सांगून विद्याख्याना विचले.

आणि वाणिकीसवाच्या तयारीत तर गेला आठवडाभर सारे खपत आहेत. कायकमाचे यश आपण सदांच्या हातात आहे.

हे सारे विद्याख्याना सहकारांचे आणि मना-पासून केलेल्या कष्टांचे फळ आहे. तसेच आदो कायकारी मंडळाचे सदस्य मुरलीधर मटराजान ह्यांचे स्थानी मंडळाकरता केलेल्या कामाबद्दल त्यांचे मनःपूर्वक आभार मानवी.

मंडळाच्या या वाटचालीचा पुढचा मार्ग असाच धरूनच असावा हीच इच्छा.

विद्यार्थी
राजोव पाटणकर
सुधीर मोरे
सह-विद्यार्थीस
संचालक
प्रा. रवींद्र कलकणी

आमचे मंडळ यदा चौदाव्या वर्षीत पदांपुढे करील आहे आपणा सदांच्या आशीर्वादाने आदो शतत प्रगतीच्या मार्गावर आहेत.

यदा म्हणजे १९८४-८५ साली कायकमाची सुवर्गाव अभिनय स्पर्धेने केली. अम जवळ जवळ २५ विद्याख्यानी भाग घेतला होता. आणि परिक्षका-गदी कठीण वाटाची अशी तयारी सदांनी केली होती. परिक्षक होते प्रभाकर मधुकर आणि अनिल गजबहे, अविनाश बोरेकर ह्यांचे मातृपलेखन आणि विद्यार्थन महाराष्ट्र राज्य पातळी वरिष्ठ वक्षिस पात्र ठरले.

मराठी नाटक ' एक अर्धरी गझल ' इंडियन नेशनल थिएटर आणि उन्मेष दोंदो ठिकाणी अभिनय करित निवडले गेले आणि कुमारी मनीषा नायककर हिला व्यक्तिगत अभिनयाचे वक्षिस मिळाले.

उत्कर्ष काय स्पर्धा सर्व भाषाभाषी आयोजित केली होती आणि चार वक्षिसांची कुकी दुसरे वक्षिस हिली करविला मिळाले तर बाकिची सर्व मराठी काय्याना मिळाली.

मराठी वास्तव्य आदो वसुधे विद्ययावर झाली. महोविद्यालयीन परिक्षा कॉलेज कडे असल्यात की गदी यावर विद्याख्यानी जोडणुण आपण केली.

Programme on

Addressing Day.

भाव का प्रमाण है कि हिन्दी साहित्य परावर के साहित्यिक एवं मनोरंजनात्मक दोनों ही प्रकार के कार्यों का संचालन साधु-साधु होना रहा।

५ शिवशर को कवि सम्मेलन का सफल आयोजन हुआ जिसमें मुख्य कवि थे शरद जोशी,

हृदय, मुरारिदास आदि.....।

२२ शिवशर को दिल्ली छात्रों का आयोजन किया गया।

२१ शिवशर को 'योगल राहत कोष' के लिए एक 'रंजी' का आयोजन किया गया जिसमें विद्यार्थियों, कर्मियों एवं हमारे शुभ विद्वानों के सहयोग के फलस्वरूप सफल हो सका।

हमें विश्वास है कि हम अपने कार्यक्रमों को शीघ्र ही और भी अधिक मात्रा में व अधिक सुंदर ढंग से आयोजित कर सकेंगे।

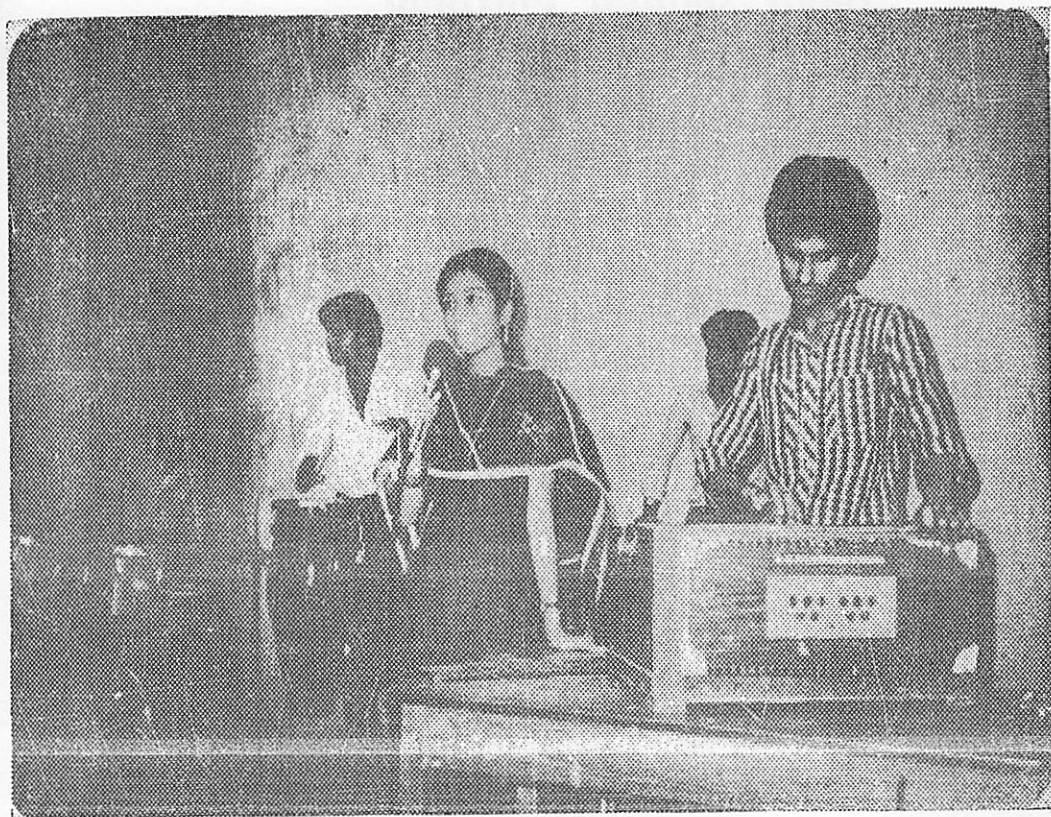
हिन्दी साहित्य परावर ने वर्ष १९८४-८५ में अपने कार्यक्रमों का उद्घाटन १५ अगस्त को 'कवियों-मुकामला' के आयोजन से किया। मुख्य फल अतिथि थे अजीत राजा। इसी दिन 'विद्यार्थी-कवियों' भी आयोजित की गई जो इस

वर्ष परावर के सदस्यों की संख्या ६०० से ऊपर है जबकि पिछले वर्ष ४०० से कम थी। जिससे सिद्ध होता है कि हिन्दी साहित्य परावर अपनी गतिशीलता के कारण अधिक विस्तार बनाता जा रहा है।

इसके लिए हम विभिन्न प्रकार की प्रतियोगिताओं का आयोजन करते हैं जिसमें सभी विद्यार्थी बड़े उत्साह से भाग लेते हैं।

पी. टी. गणेश कालेज की हिन्दी साहित्य परावर ने अपनी स्थापना के बाद कम समय में अधिक उन्नति की है। इस परावर का मुख्य उद्देश्य है विद्यार्थियों की विभिन्न क्षेत्रों में अपनी प्रतियोगिताओं की सुव्यवस्था करना।

Hindi Sahitya Parishad

TALENT CONTEST

Floral tribute to Dalmiaji

हृत्प परिषद के
ही प्रकार के
ोता रहा ।

लन का सफल
थे शरद जोशी,
.. ।

न्डीया का आयो-

राहत कोष' के
किया गया जिसमें
ए जो विद्यार्थियों,
ों के सहयोग के

अपने कार्यक्रमों को
मात्रा में व अधिक
किंगें ।

Hindi Sahitya Parishad

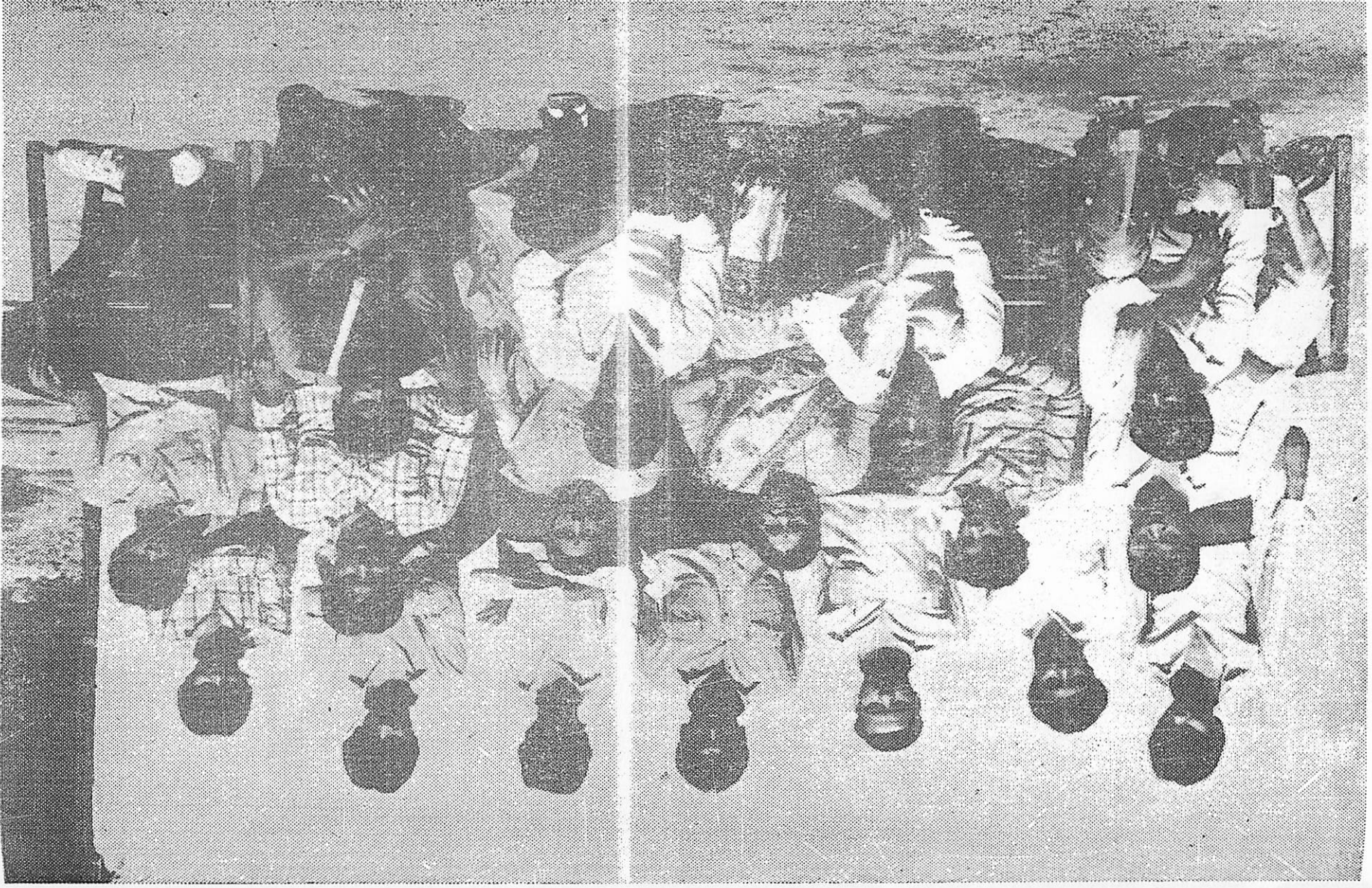
Kavi Sammelan.

Dalmisji honouring Binay Jalan, the Secretary

HINDI SAHITYA PARISHAD

OFFICE BEARERS

AMBI SANGA PANGAD

Office Bearers

Annual Day Celebrations.

Principal (Mrs.) Baleri addressing the distinguished audience on Annual Day.

Gujrati Sahitya Mandal

Intercollegiate Singing Competition.

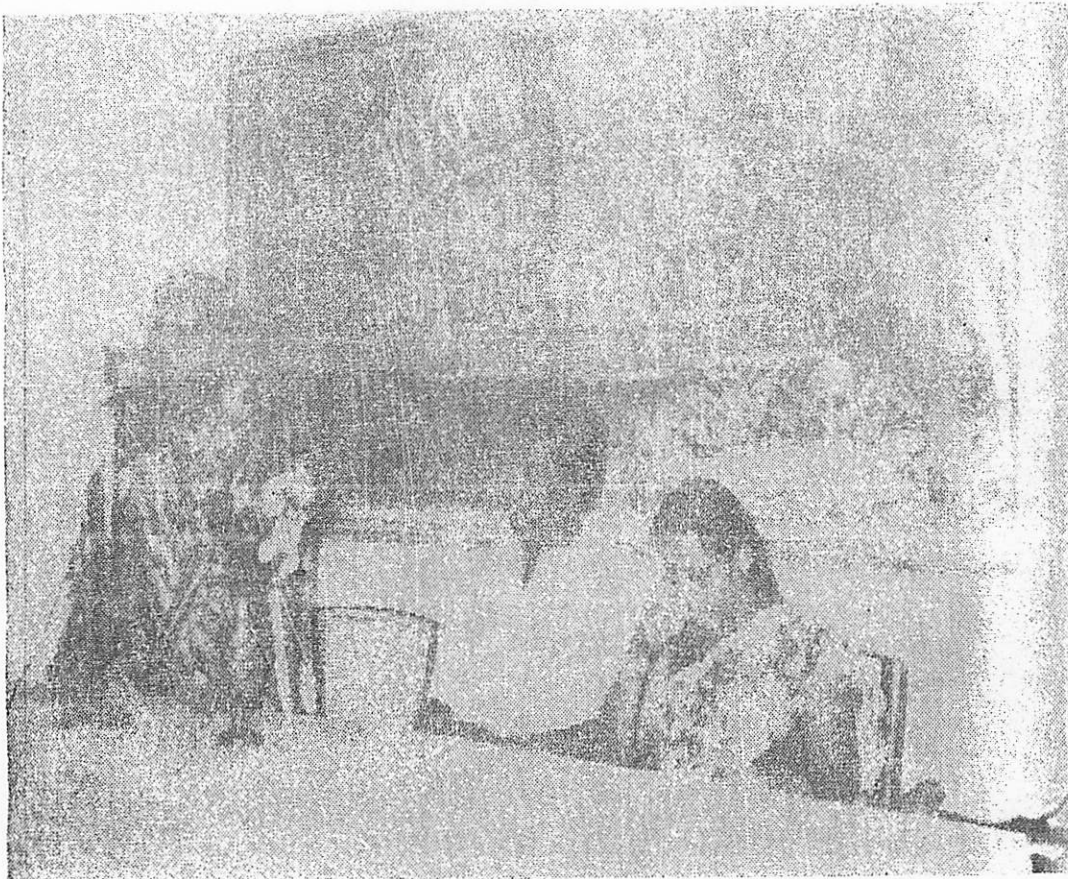

Phool Khilone Hai Gulshan Gulshan

addressing the
on Annual Day.

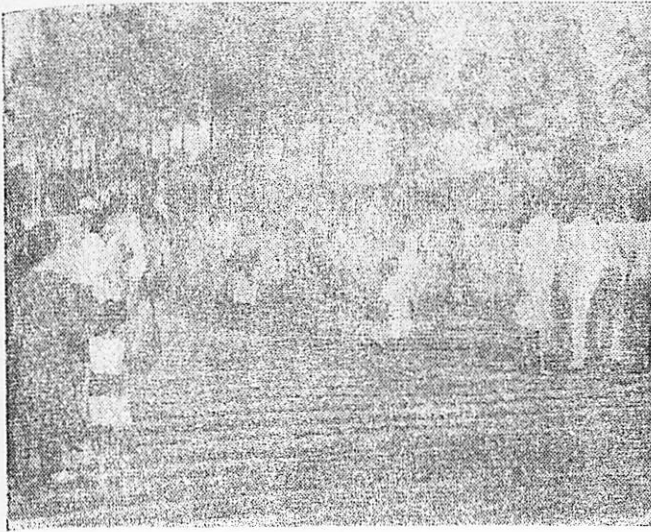
Intra-Collegiate Singing Competition.

Inaugural Function.

Marathi Vanagamaya Mandal

Picnic to Bordi.

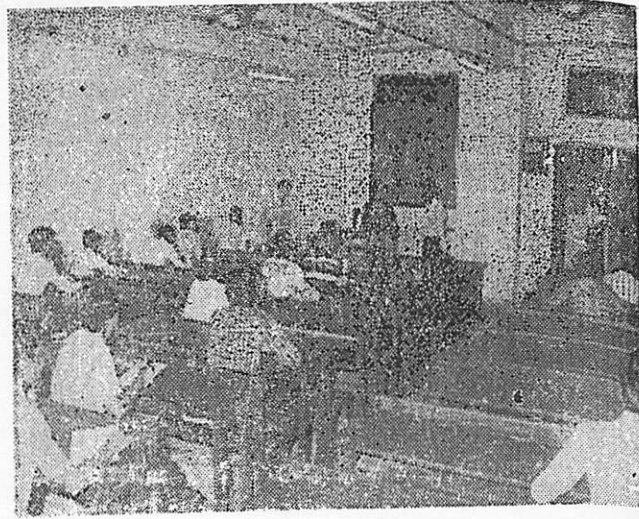
Office Bearers.

Inaugural function.

'Kathakathau' by V. P. Kale.

All Language on the spot Poetry Writing Competition.

A scene from Drama on Annual Day. ←

Prof. Sapre welcoming the Chief Guest
Mr. Ranganath Kulkarni &
Mr. Sandeep Chonkar on
Annual Day.

कोलेजनुं
गुणराती साहित्य
धसारे उरी रद्या
पूणुं थतांन आ
प्रथम पोना क
दीधी. आ वर्ष
शरुआत नाटक
लेभक येवं क
द्वारा करवाभां
आजना एव
येवं पुराणा
नाटयनगतना
येवं ते विशे ते
रस धरावता वि
प्रेरणा आपी.

त्याप्राद
विविध स्पर्धां
स्पर्धा येवं आ

द्विवाणीना
मुंअध युनिवर्सि
तृतीय आंतरक
आयोजन करव
रं कोलेजे
स्पर्धा पुअन
रही दोकप्रिय

ગુજરાતી સાહિત્ય મંડળ

સરવૈયુ.....

પ્રો. જ્યોત્સના વ્યાસ

કોલેજનું સત્ર શરૂથતાંજ વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી સાહિત્ય મંડળના સદસ્ય બનવા માટે ધસારો કરી રહ્યા અને ભેતભેતામાં એ કાર્ય પૂર્ણ થતાંજ આ મંડળે હુમેંશની જેમ સહુ-પ્રથમ પોતાના કાર્યક્રમોની શુભ શરૂઆત કરી દીધી. આ વર્ષની મંડળની પ્રવૃત્તિઓ ની શરૂઆત નાટક જગતના નામાંકિત દિગ્દર્શક, લેખક એવં કલાકાર શ્રી નટવરલાલ પંડ્યા દ્વારા કરવામાં આવી તેઓએ વિદ્યાર્થીઓને આજના જીવનમાં નાટકનું સ્થાન, અદ્યતન એવં પૂરાણા નાટકો વિશેની ચર્ચા અને નાટ્યજગતના વિવિધ અનુભવો કહી સંભળાવ્યા એવં તે વિશે તેમના વિચારો દર્શાવ્યા, નાટકમાં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓને સલાહ સૂચન એવં પ્રેરણા આપી.

ત્યારબાદ સ્પર્ધાઓનો તબક્કો શરૂ થયો. વિવિધ સ્પર્ધાઓમાં નિબંધ સ્પર્ધા, કાવ્યપઠન સ્પર્ધા એવં આઠ કચુ ટેસ્ટ યોજવામાં આવી.

દિવાળીના ઉત્સવમાં ગરકાવ થતાં પૂર્વે મુંબઈ યુનિવર્સિટીમાં આકર્ષણનું કેન્દ્ર બનેલી તૃતીય આંતરકોલેજ ગુજરાતી ગીત સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. આ કાર્યક્રમમાં ૨૦ કોલેજોએ ભાગ લીધો હતો. આ વર્ષની સ્પર્ધા ખુબજ રસપ્રદ એવં રસાકસી ભરી બની રહી લોકપ્રિય એવં જ્યાતનામ ગીતકાર

સંગીતકાર શ્રી લલિતસોઠા મુખ્ય અતિથિ એવં નિર્ણાયક ગણમાં હતા. રેડિયો, T. V. ના કોચલકુંડી ગાયિકા કુમારી શીલા શેઠીયા તથા જયશ્રી પારેખ પણ નિર્ણાયકો હતા. વિજય પદ્મ મીઠીબાઈ કોલેજના કાળે ગયું હતું સાંભળનાર એવં સંભળાવનાર બન્ને વર્ગે તેમની કલાપારખના નો જલક આપી કાર્યક્રમને સંપૂર્ણપણે માણ્યો. ગીત-સંગીત ના સુમધુર વાતાવરણને વિદ્યાર્થી કાર્યકર્તાઓ એ તેમની શિસ્તબદ્ધતા ને લીધે વધુ આનંદમય બનાવ્યું.

શરદ્પૂર્ણિમાની રાતે લગી લગી ને ગરબા ગવાયા. ભીની રેતી ને વરસાદના છાંટણામાં પણ ઢાંડીયારાસની રમઝટ ખોલાવી. કવિ શ્રી નાનહાલાલની યાદ આપતી ગરબી ગુજરાતણની આછેરી જલક.....ભીજે મારી ચુંદલડી..... જેવા મળી જેનારા માણી ગયા ને ન જેનારા જીવ બાળતા રહી ગયા હુમેંશની જેમ આ વખતે પણ વિદ્યાર્થીઓ પરિશ્રમમાં જરા પણ પાછા પડ્યા નહીં.

‘કુલ ખીલે હૈ ગુલશન ગુલશન’ માં નાટ્ય જગતના જાણીતા દિગ્દર્શક, લેખક એવં કલાકાર શૈલેશ દવે, સનતવ્યાસ એવં અંખના દેસાઈની મુલાકાત યોજવામાં આવી ત્રિપુટીએ પ્રશ્નોત્તરીમાં મુકાબલો સારો એવો કર્યો, જેનો આનંદ વિદ્યાર્થીઓ માણી શક્યા. આ પ્રશ્નોત્તરીની ખોશર વર્ષાવનાર હતા

ting Competition.

the Chief Guest
ni &
on

દૂરદર્શનના સંતાકુકડી કાર્યક્રમના સંચાલિકા કુ. મીરાબહેન શાહ આ કાર્યક્રમનાં અંતસુધી હાસ્યના કુલ વિખરાતા જ રહ્યા.

અંતમાં સાહિત્ય મંડળના વાર્ષિકોત્સવ માં બધાંજ વધુ પ્રવૃત્તિશીલ બની ગયા. ભાઈદાસ બલાગૃહમાં ૨૩ ઠલાક પર મીનીટ ત્રીઅંકી નાટક બતાવવામાં આવ્યું. એકી અવાજે આ નાટક સર્વેને ગમ્યું. તે વખતે ઈનામ વિતરણનો કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો. મુખ્ય અતિથિ એવં મહેમાનામાં લાયન ધીરુભાઈ ખખખર, લાયન પ્રેમ રતન વહોરા લાયન કુવાડીયા, એવં લાયન અખતર હુસેન રીઝવી હતા.

વાર્ષિકોત્સવ પછી થી વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા

ની તૈયારીમાં સંપૂર્ણપણે સંલગ્ન થઈ ગયા છે.

અમારુ મંડળ એ વાતનું ગૌરવ લે છે કે મંડળના કાર્યકર ટી. વા. ખી કેમમાં અભ્યાસ કરતાં ભાઈ શ્રી હીતેન ભાયાણી ને આ વર્ષનું બેસ્ટ સ્ટુડન્ટનું ઈનામ મળ્યું.

આ રીતે વર્ષ દરમ્યાન મંડળ સાંસ્કૃતિક એવં સાહિત્યિક પ્રવૃત્તિઓથી વ્યસ્ત રહ્યું. વિદ્યાર્થીઓ ના અસીમ ઉત્સાહ એવં સંગઠન ને લીધે સર્વ કાર્યક્રમો સફળ રહ્યા આ જ રીતે ઉત્સાહ અને ઉમંગ ભવિષ્યમાં પણ રહે ને સફળતા પ્રાપ્ત થાય એ જ શુભેચ્છા....

વિવિધ સ્પર્ધાઓના વિજેતા નીચે મુજબ છે.

૧ સર્વભાસીય નિબંધ સ્પર્ધા :-

ગુજરાતી	—	પ્રથમ વિજેતા	— ૧	નવનીત ગોઝાણી	S.Y. B Com.
		દ્વિતીય વિજેતા	— ૨	ચૌકસી મીનલ	F. Y. T. C.
હિન્દી	—	પ્રથમ વિજેતા	— ૧	જૈન મધુબાલા	T.Y. B Com.
		દ્વિતીય વિજેતા	— ૨	ખંડેલવાલા સુનીલ	F.Y. B Com.
ઈંગ્લીશ	—	પ્રથમ વિજેતા	— ૧	સુબ્રમણીયમ કૃષ્ણન	S.Y. B Com.

૨ બુદ્ધિમત્તાની સ્પર્ધા :-

પ્રથમ વિજેતા	...	૧	ગાંધી હેમાલી	F.Y. B Com.
દ્વિતીય વિજેતા	...	૨		T.Y. B Com, G-49
		૩	ગોઝાણી નવનીત	S.Y. B Com.

कृ. सीमा शर्मा
एफ. वाय. जे. सी.

बनकर करी परिव्रम का अनुकरण,
परंतु बदलों न अपना आचरण।
'हिंदी' को न करना वह आत्म-समर्पण,
बस, अब यही रीक दो अपने चरण।

परंतु इतना हीरा क्यों इतने ?
यु तो है केवल 'कैशन' में
और... 'कैशन' के दीवानों,
आज मेरी भी बात मानो।

मिले यदि कोई मित्र मोह पर
तो देते दुहाई उसके नाम पर 'दाम' कहकर
भला यह भी है कोई तरीका,
मित्र के सामने क्या आने का।

अरे, अगर पिताजी कहना,
मा हो उठते पसंद,
तो कुछ और कहें,
परंतु जीवित को न 'मृत' कहो।

है यह कैसा चलन लोगों का,
पूज्य पिता की बना देना मृत,
कहकर केवल एक शब्द - 'कैड'।

जग है यह कैसा रोग जानें,
'कैशन' जिसे लोग मानें।
बले मयें वो (अंग्रेज) तो छोट देना,
फिर क्यों रह गयी अंग्रेजी श्रेण ?

“ कैशन ”

G-49

B Com.
B Com.
B Com.
T. C.
B Com.

अथवा

विशेषज्ञ...

अथवा

अथवा

अथवा

अथवा

अथवा

अथवा

अथवा

अथवा

अथवा

अथवा

इंसान क्या है ? इंसान ने क्या बनाया है ?

मैं विमुक्त मानव,
सुजनशील संहार का नेता ।
प्रेम धरें इस जग में,
दुःख का वहार धोला ।

मैंने क्या बनाया है ?

- १ - हिंसा की तलवार -
- २ - दुःख की दीवार -
- ३ - दुःख का परवार -

मैं बनाता हूँ धरती,
मैं उषा की रोशनी ।
फिर जब तिनकी के डेर में,
एक मर्दा जीव हूँ बना ।

और फिर -

- विश्वनाथ सा -
- परशुराम सा -
- दुर्योधन सा -
- अपने 'भाग्य' की रोशनी ।

जो बनाता है लिखने,
क्या बड़ी है बीडगा ?
इस तिरछे जग में पर,
पड़ी है मेधा है होला ।

और फिर -

- सूँठे प्यार के संहारे -
- गम के आसुओं के संहारे -
- नकली शील के संहारे -
- बैठ कर उठते जोड़ता ।

ना मैं विधा करता सुजन की,
ना मैं संहार की रोला ।
मैं तो करता जाता हूँ बस,
जो मेरे मन की धारा ।

और फिर -

- इंसान के नाम पर -
- समाज के नाम पर -
- देश के नाम पर -

बैठ कर अपना सिर पीटता ।

(पंजाबी एंथ्रोपिथेकन द्वारा आयोजित कविता-लेखन-प्रतियोगिता में प्रथम)

सुनील खण्डलवाल

एफ. वाय. बी. कॉम. बी-४

म चांदी से, न सोने से, न ताक के नगीने से
बदलती है फिरमत, सहेनत व पसीने से ।

सुनील खण्डलवाल

एफ. वाय. बी. कॉम. बी-४

मरे आँखों
जिस तरफ नज
धूम जाता है ।
ही खण्डहर दि
उरावनी आवा
पहुँचाने की व
चीख के स्वरूप
तरहे, कौन इस
कोई भी तो क
है । यह खण्डर
मैं इस ख
बलता है
राजा भी था ।
था । महल बा
इसका रौनक
चारु-भाट भी
बाढ़-बाढ़ कर
विदासन पर-वि
सुनता था और
एक मंत्रीमंडल
के लोग मंत्री
अपने-अपने ध
मंत्रियों के सला
राज में
बाढ़ती थी । र
करती थी । रा
थी । तरहे-तरहे
राजा भी राजा
एक छोटसा बा
करता था । यह
ने समझनी कर
सपन था और
इसका संसार
तरहे-तरहे के
वां की हरकती

हर चीज आती है अगर आदमी सिर्फ इंतजार करे।

- हिलरेली

आनंद एक ऐसा फल है जिसे अमरीकी लोग कच्चा ही खा जाते हैं।

- एम्सडी थोमस

हियारी की खलटाइट में कार्बन की आवाज डूब जाती है।

- सौतेलन

एकमात्र विवाह ही वह साहसिक कार्य है जो बुजुर्ग कर सकता है।

- वाल्तेर

फांसी और विवाह भाग्य के खेल हैं।

- जॉर्ज फारक्वर

अरस्तू से पूछा गया कि विधिवत लोग अधिविधियों से कितने श्रेष्ठ हैं "उतने ही" उन्हीं कहें, "जितने मनुकी से जीवित लोग हैं।"

- डायोजीनीज लेटिस

जवान मर सकता है मगर बूढ़ा मरना ही।

- एच. डब्लू लिंगफेलो

सूर्य के लिए किसी से भी न डरना, गुरु से भी नही, मंत्र से भी नही, लोक से भी नही, वेद से भी नही।

- हजारी प्रसाद द्विवेदी

सब बोलने का सबसे बड़ा फायदा यह है कि तुम्हें याद नहीं रखना पड़ता कि तुम ने किस से क्या कहा था।

- राबर्ट बेनसन

अपना रहस्य अगर आप किसी के पास रखना चाहते हैं, तो पहले अपने पास रखिए।

- सेनीका

संसार एक बड़ी पुस्तक है, किन्तु जो पढ़ नहीं सकता उस के लिए किसी काम की नहीं है।

- गाल्डेनी

अशोक राय

एच. वाय. बी. काम.

श्री

लक्ष्मी

शक्ति

वकाश

सुख

शोभा

नरहरी

दिशा

सुख

श्री

वर्णा

सुख

प्रिय

पीरुह एन. रंगादी
एफ. वाय. बी. कॉम.

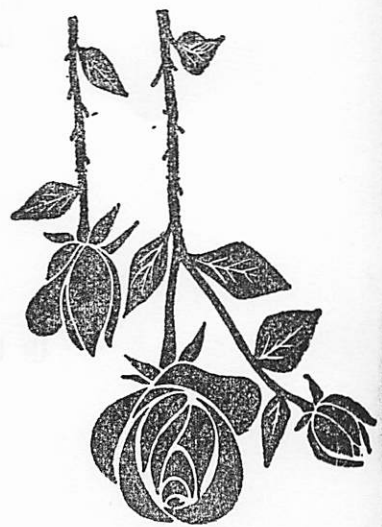
अभावावन्त
गुन्हारा ही,

मै डाक्टर की भाति सुलभ इंजीनियर की भाति सरता, वकील की भाति
बेकार, लेखक की भाति निर्धन, बलक की भाति बेवस, राशन के अनाज की
भाति खराब और शिक्षक की भाति मारा-मारा फिर रहा हूँ। राशन की लम्बी
लाइन की तरह हमारे गुन्हारे बीच कासला है। अतः हमारा मिलन असम्भव है।
होती जा रही हो महेगाई की तरह।

गैम बेवका हो बिजली सलाई की तरह, लालची हो जमाखोरों की तरह,
दिशाहीन एवं उग हो विद्याभियोगों की तरह, परधर दिल हो सरकारी अफसरों की
तरह, अनिश्चल हो रेवे स्टाफ की तरह, झूठी हो नेताओं की तरह तथा मोठी
की भाति जान लेवा हो।

गैम गूढ धी की भाति दुलभ, पटोल की भाति महेगी, चीनी की भाति अगप्य,
सुनाव की भाति खर्चीली, खादम पदाथों की भाति मिलवटी एवं नकली दवाइयों

प्रिय,

प्रेम पत्र

कॉम.
राम
गिहोनी
नही है।
सनीका
रविण।
बनसन
कि पुन
दिवदी
से भी
गणकली
लेख
ने ही"
गरवर
बालर
मौनन
अंगज
वर्दीनी

बाजी कहेवत हम पर चरित्रार्थ न हो जाये इस बात का हमें पूर्ण रूप से ख्याल रखना है, बिदगी में मौज-मस्ती छूटते हुए कहीं ऐसा न हो जाये कि

रात गवाड़े सोय

“दिवस गवाया खायक

छूटते हुए

जीवन में हँसी-ख़ुशी, मौज मस्ती का अपना एक अलग स्थान है, पर इसी हँसी-ख़ुशी का मजा

सही-मछली रीं दोस्ती से दूर रहे। को गंदा करती है अनपेक्ष जहाँ तक संभव हो सके नहीं कि एक सही मछली गालाब के समूचे पानी से आप अछूते नहीं रहे सकते, इसमें कोई दो-राय है, सहैलिया मानते हैं उनके व्यवहार, स्वभाव आदि कहिए कि जिन्हें आप अपना 'घार-दोस्त' मानते यदि बात को घुमा-फिराकर न कहे जाये तो यह जिनके साथ उठते-बैठते हैं, हँसते-बोलते हैं, बतिका लागू होती है, आप जिस माहौल में रहते हैं, रंग पकड़ता है, विद्याधियों पर यह कहेवत पूर्णतः कहे जाता है कि खरबूजे को देखकर खरबूजा

विद्याधी है।

पीछे कारण चाहे जो भी पी रही हो, जिम्मेदार केवल पर्यट, मात्र जमान भी बमक देते रहे। हम सबके साहब हो गये, कुछ न तो हीरा कहना सके और ना ही कुछ उन सहैलकाधियों को भूलकर पूर्ण रूप से को व अपने आप को असह्य हीरा साहब किया, अपनी बमक जो बँठे। कुछ न अधिक बमक हसिल बेअकिसती हीरे (विद्याधी) कल्लेज आने के बाद पूर्णतः रफा-दफा हो चुका है। स्कूली जमाने के कड़े थी, अभिजातों थी, उमंग था उत्साह था व कल्लेज आने से पूर्व जो हेर सारी सहैलकाधियों का अंतर महसूस कर रहा है स्कूल छोड़ने के बाद तो पायेगे हेर विद्याधी अपने आप में जमीन-आसमान

में दाखिला लेने के बाद की स्थिति पर गौर करें अब यदि हम कल्लेज आने से पूर्व और कल्लेज

करे।

है, बसते एक विद्याधी, विद्याधी की तरह व्यवहार में, कल्लेज आने तक केन्द्र माना जा सकता है, कल्लेज आने तक युग में जो छात्र-छात्रियों के साधन विद्याधियों के पास मात्र कल्लेज ही रहे जाते फिर उन सहैलकाधियों की एक सही रूप देने का विभाग के किसी कोने में वे महसूस करते हैं और वही सहैलकाधियों बन जाती है जिन्हें सुबह-सुबह प्रेरणा का रूप देने लगती है अर्थात् उनकी प्रेरणा उनके विभाग में घर करने लगती है, और एक नई नीजा साफ है कि उनके परिवार की वे आशाएँ परिवार के सदस्यों की कड़े आशाएँ बँट्टी हैं करती है कि उन्हें कल्लेज भवने के पीछे, उनके महसूस के बीच विभाग हुए हेर पल में वे यह महसूस कारण नहीं है, क्योंकि अपने परिवार के सदस्यों विद्ये प्रति करती है, (फिर भी यही एकमात्र यही भावना उनकी संवात की कल्लेज आने के यहाँ में यह कह सकते हैं कि माता-पिता की

सँभे।

की राह अपनाये व सफलता उनकी संवात के कदम मकसद होना है कि उनकी संवात जीवन में प्राप्ति उनके निरवयु प्रेम और स्वाम के पीछे एक ही अपना संवात की पाल-पोसकर बड़ा करते हैं, जब जवाब दिया जा सकता है कि हेर माता-पिता जब क्या और कैसे बन गये ? इन सवाल की एक ही हँसिए आधी कहे से ? उनकी पूर्ण हमारा मकसद बात है। आखिर ये हेर सारी आशाएँ, अभिलाषाएँ होते हैं जिनकी पूर्ण हमारे जीवन का लक्ष्य बन हँसिए हीरो है व कहना चाहिए कि कड़े उद्देश्य तब हमारे साथ हेर सारी आशाएँ, अभिलाषाएँ, हम सभी सुबह-सुबह जब घर से निकलते हैं

गई - रीतनी

एफ. वाय. बी. कॉम. एफ.-५५.

मिडिया एम. गजेटिया

जी पाया वहे अभावस्था की रात थी ॥

जब कदम रखी,

घर की दरलौज पर,

बाह्र थी न मिल पाया।

संख्या ठल गई, रात हो गई,

पर वहे अपना बारा भूल गया,

मैंने सरज से मांगी थी कुछ फिरण उधार

“मरी बाह्र”

एफ. वाय. बी. कॉम. बी-३०

कु. रीटा पी. महोत्रा

कालेज के बाद जो हम पर थोड़ी बहिन बंदिश
है वे भी खत्म हो जायगी (बैसे कुछ लोग कालेज
में भी कोई बंदिश महसूस नहीं करते) हमारे सामने

हमारी शिष्य आँखें लज्जा खटा देगा, उस शिष्य
की सुखद समझ व मधुर बनाना हमारे अपने होय
में है कि हम किस प्रकार की इच्छाएँ महत्वकांक्षाएँ
रखते हैं यदि आपके सुशील विद्यार्थी की नीव
मजबूत होगी तो उस पर सुखद शिष्य का शब्द
श्रवण साकार होगा, सफलता आपके कदम चूमगी।
आवश्यकता है कि हम अपनी जिम्मेदारी समझे
रखय थी एक नई रोशनी महसूस करें व दूसरी को
थी इस रोशनी में अपना शिष्य प्रकाशमान करने
का अवसर है।

हम वहीं खड़े मौज-मस्ती के इंद्रधनुष की निहारते
रहे और वरत प्रगति का काफिला लेकर आगे बढ़
जाय व हमारी प्रेरणा की आधार हमारी महत्वकांक्षाएँ,
आशाएँ धरी की धरी रहे जाय। यह बात हमारे शिष्य
अत्यंत महत्वपूर्ण है, हमारा असली मकसद जीवन की
प्रगति की उस ऊँचाई तक पहुँचाना है जहाँ पहुँचकर
हम प्रतिबिम्ब व साफ-सुथरे विद्यार्थी वाले नागरिक
कहला सकें, किसी न किसी रूप में यही हमारी
अभिलाषा है, हम सबके सोचने का ढंग अलग-अलग
हो सकता है किन्तु मकसद एक ही है।

विना कुछ
लिखकर लेट
थी, बैसे अभावः
नींद की पास

धी-धीरे
बाहर उभा है
की तरह हो थी
शिक्षक पढ़े थे,
रहे थे.आपस
थी मालूम था

नंदक पा.
वीरान आ.
था, मगर चारी
शिवाय गहरी
पत्ती की सरस
एक बार फिर
पल बिंदगी
दो घंटे तक
रही, मगर ह
आया और ज
दिल चाहता
कर न सका।

उस बीर
गारे जीने की
बैसे उनकी
ठहर सा गया
हो। हर बीज
बूझा-बूझा सा
जानी पढ़वाने
था, बैसेइन्हें

मेरी जिदगी का पहिला घुमना जा रहा था, बचकई के फटपाथ पर कुछ झुकता, कुछ खिसता। एक 'फर्म' में 'सेल्स-मैन' की नौकरी मिली, मगर एक महीने बाद छोड़नी पड़ी। वही फिरवतखोरी और फिरवेदारी, मगरमेरे पास क्या था ? कौन था मेरा

आखिर जिगी मिली, जिसके बलबूते मैं अपनी सलतनत बनाने वाला था, मैंने अपनी सलतनत की नींव डालनी शुरू कर दी, मगर सप्ती हूँ कच्ची निकली, सिमेंट के नाम पर सिर्फ राख ही मिली।

अपने आपकी नहीं रोक सका। ऐसा करने से मुझे किसीने नहीं रोक, मैंने खुद न कर सका, सिवाय अपनी बेवसी पर आँसू बहाने के। मैं प्यार था वैसे से खरीदा जा सकता है। मैं कुछ गई, तब मुझे यह मालूम हुआ कि इस बेवदे नहीं आया, तथा स्वता की शोदी एक रईसजादे के साथ ही के साथी रास्ते बन्द ही जाते हैं। मेरी गरीबी मेरे आँदें मगर जब वकत ही साथ न दे तो इन्सान के आगे बढ़ने ज्यादा चाहेता था उसकी, ऐसा स्वता के साथ था, लमहा स्वता ही स्वता ही नाम था उसकी, मैं जान से उसी समय की बात है, मेरी जिदगी का एक हसीन सडकोपर अपना महल बनाये हुए है- सपनों का। मगर मुझे क्या पता था, कि मेरे जैसे कई बादशाह बी. कांम ही गया, तो दुनिया का बादशाह कहलाऊँगा, तथा घमंड मेरे जहन में घर बनाये बैठे था, कि अगर कलिय में पहले वकत एक अजीबसा उत्साह

कलिय में पहले वकत एक अजीबसा उत्साह था, जैसेहूँ पहली बार देख रहा हूँ।

जिना कुछ खाय एक दुकान के चबूतरेपर अखबार बिछाकर बैठ गया। निद मेरी आँखों से कौसी दूर थी, वैसे अक्सर खाने के बाद भी निद नहीं आती थी। निद की पास बजाने की कोशिश में मेरी तरहे और

धीरे-धीरे कदमों से बगीचे के बाहर आ गया। बाहर खया हुआ अंधरा मेरे दिल में खूब अंधरे की तरहे ही था। जबसे नजर पड़ी तो देखा सिर्फ चंद सिक्के पड़े थे, ऐसा लगा जैसे वो मेरी बचसी पर हँस रहे थे, आपस में टकराकर खिल रहे थे, बायद उन्हें भी मालूम था, कि मैं कुछ नहीं कर सकता।

नरक पाक के बगीचे में बैठे मैं एकएक उस दौरान से आकाश में जिदगी की रोशनी ललाख रहा था, मगर चारी और अंधरा था, कहीं कुछ नहीं था, सिवाय गहरी लामाणी के। बीच-बीच में देवा के चलने से पत्तों की सरसरारहट से मेरा ध्यान हट जाता, मगर एक बार फिर वही गमगीन सी उदासी वही मगम हरे पल जिदगी साँझें हँसी लगाने लगती। यही कोई दो घंटे तक मैं जिदगी की हँसने की कोशिश में लगा रहा, मगर हाथ कुछ न लग सका। अंत में सिपाही आया और जाहद खाली करवा कर खुद लेट गया, दिल चाहेता था; उसका गला घोट दे, मगर कुछ कर न सका।

उस दौरान से आकाश पर सारे जहाँ से छिपकर धारे जिन की कोशिश कर रहे थे। ऐसा लग रहा था, जैसे उनकी चमक धूमिल सी पड़ गयी हो चाँद जैसे ठहर सा गया हो और उनकी रोशनी जून सी हो गयी है। हर चीज कुछ खोई-खोई सी तथा हर इन्सान बुझा-बुझा सा लग रहा था। हर चीज वही पुरानी जानी पहचानी सी थी मगर फिर भी मैं लग रहा

“ जिना गीष्क ”

उस भविष्य अपने हाथ देवकेशीं की नीव का भय म चुँगी। मेरी समझें रूसी की मान करने

शोध-समझकर उसने एक उपाय निकाला और

दे देगी।

वह आदमी बड़े धैर्यपूर्ण हो पड़ गया, गरीबी
अभीरी दोनों ही स्त्री जाति की है, यह संख्या
की भी खिलफ है कि किसी गरीबी की बुरा बताना
जाये, फिर अभीरी की बुरा बताने है तो वह कुछ
जायगी और गरीबी की बुरा बताने है तो वह आप

एक बार गरीब और अभीरी दोनों समी बहने
सोच-सोच एक आदमी के पास गई और पूछा
वर्तमानों हम दोनों में से कौन ज्यादा सन्दर है ?

“दोनों ही सन्दर”

द्वय - ध्यान

एक बार फिर वही गरीबी से डूबी हुई आम
बापस आ गयी, बिना बूझये, बिना कुछ कहे।
खैर उसे कौन रोक सकता था। आज एक सेठ के
पहले हिंसा-व-क्रिवाव का काम किया था, एहसान

यह सब सोचते-सोचते न जाने कब मरी आंखों
में आँसू सा लुग गया, आंखों में जब रोशनी बापस
आयी तो देखा, दुकान का मालिक गालियाँ बकते हुए
मूँह उठा रहा था, 'खैर' मैं उसका क्या कर
सकता था, 'गरीबी' कहकर आंखें मलते हुए उठा
थोड़ी दूर पर ही स्थान था, जाकर एक कप चाय
पी, सिर्फ कहने के लिए चाय थी, मगर फिर भी
लोग पी रहे थे, इसलिए मैंने भी पी।

अपना? बस यह सोचकर रहे गया कि काय। कोई
मरी अपना भी रहा होगा।

एफ. वाय. बी. सी.

टिबुडेवाल कमल कान्त

दोनों कुछ दूर चली गई अब उस आदमी ने
कहा अब आप दोनों बापस आइए, दोनों ही बापस
आ गई।
तब उस आदमी ने कहा - जाने समय गरीबी
बड़ी सन्दर मालूम हुई और आने समय अभीरी
बहुत सन्दर मालूम हुई, अब: आप दोनों ही सन्दर है।

दोनों से ही उसने कहा आप लोग यहाँ से चलकर
कुछ दूर तो जाइए।

एफ. वाय. बी. सी.

शशि कुमार दुबे

उस दिन के बाद अब कभी मैं चाय नहीं
पीता और हूँ। अब मैं रोज अपने आप को कुछ
पल के लिए दुनियाँ का सबसे खूशनशीव इंसान
समझने लगता हूँ।

के रूप में पढ़ते समय जब मैं था। सोचा कुछ खा-
पी लूँ, मगर सामने से एक बखस आता नजर आया
ऐसा लगा जैसे गरीबी दुनियाँ का सबसे खूशनशीव
आदमी बने ही था। नजदीक आने पर मेरे नयनों से
एक गंध टकराई, ओह! तो इसने आरव पी थी।
दिल में एक अजीब सा खयाल आया तथा पास के
दारखाने पर जाकर बैठ गया।

सरोदित शरीर
वाता देवसमः
(बाग से विशा
जंगल फिर पना
मयानक कट्टे व
के हृदय का व

एक धम
आज से शहरः
बालवर्षः
एष
'धमाका' !
विशके न
सि

सुनील खण्डेलवाल
एफ. वाय. बी. कॉम. बी-४.

कितने समान है।

कटा दूध और भरी मन

आज ये -

'वृद्धिवादी' अभिप्रायों का जूलूस।

उन्हें रोवना हुआ -

बहु के कतरे, और

ट्यू के फूल से,

वैचन फुटपाथ पर गिरने -

लड़केंदेवान !

अदालतकारों से विधा आकाश -

गम लंब और यह,

कांकोट के जंगलों की

भरी शहर

एफ. वाय. बी. कॉम. बी-४.

सुनील खण्डेलवाल

परवेजकरी

(बाग से विधा हुआ वृक्ष और फरसे से काटा हुआ
जंगल फिर पनप जाता है, परवे जंगलों के द्वारा जो
मथानक कट्टे बचन निकलते हैं, उनसे बागल मानव
के हृदय का बाव फिर नही भरता।)

'सद्विचारन'

बाबा दूधनम बोधनम न सरोहिन वधनम ॥

सरोहिन शरीरवदधन वनम परशुना देनम ।

सिफ अरकों के लिए !!!

जिसके नीचे लिखा था,

'धमाका' !

एक बाल फिलम रीलीज हुई;

बालवर्ष के उपलक्ष में,

आज से शहर में

एक धमाका !

कविता क्या है ?

ई-सानियन

कोई मूखसे ये पूछे

कि कविता क्या है ?

कविता एक शरने का स्त्रोत है,

जगलामुखी का विस्फोट है,

धुआँ सा उठता है,

महक सी आती है,

और मदहोशी छा जाती है।

प्रकृति में -

अपने में -

समा जाता है

समा कर, उमड़ता है, तरल बन

सुमड़ता है, घटा बन

शब्दकोश में तैरता है।

शब्दों के मोती छूँदता है।

इन्हीं से कवितामाला बनता है।

सुनील खण्डेलवाल
एफ. वाय. बी. कॉम. बी-४.

सुरेंद्र कुमार छाहर
टी. वाय. बी. कॉम. डी-१९.

आँखें शर्म से झंक गयीं

बकल की नल्ल रुक गईं

सारा आसमान फट गया

आरमा व आवाज ही गयी।

फिरती के लिबास पहनें

आदमी इतना अक गये

कि वे खूद को आदमी

कहेलाने की तरस गये

नकाबपोशी को बेनकाब करके

खूद ही नकाब कयी आँहि

यही सोचकर आदमी थी

सप्यता की दीड में ऐसे दीडे

कि पहले आदमी

जंगल में रहता था

और अब आदमीयो में

जंगल बस गये

કિન્નરી - વિજ્ઞાન

૧૯૫૬-૫૭

૨૦૧૨

૫૫

૫૫

૫૫ ૫૫૫

૫૫ ૫૫૫

૫૫૫

૫૫ ૫૫૫

૫૫૫

Handwritten text, possibly a signature or name, located in the center of the page. The text is faint and appears to be written in a cursive or stylized script.

College Annual Day (Highlights)

Koli Dance.

Rajasthani Dance.

Musical Extra Vaganza.

आर्य समाज के लोग

आर्य समाज के लोग
आर्य समाज के लोग
आर्य समाज के लोग

आर्य समाज के लोग
आर्य समाज के लोग
आर्य समाज के लोग

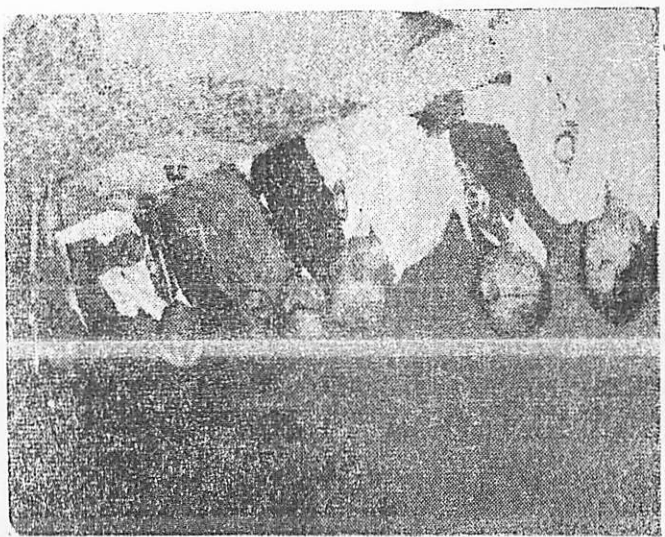
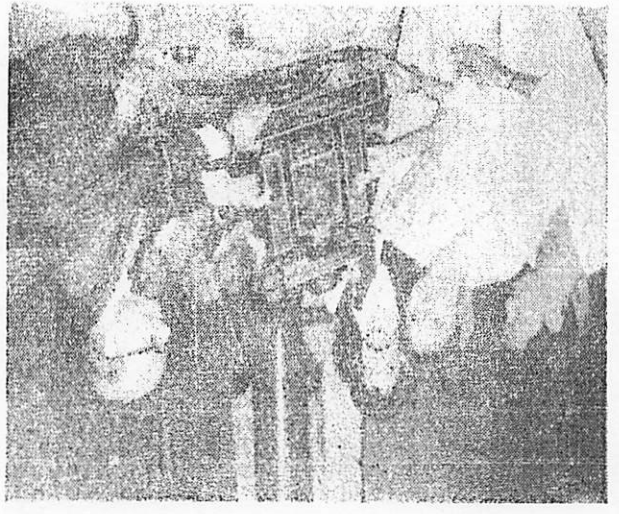
आर्य समाज के लोग

आर्य समाज के लोग
आर्य समाज के लोग
आर्य समाज के लोग

आर्य समाज के लोग
आर्य समाज के लोग
आर्य समाज के लोग

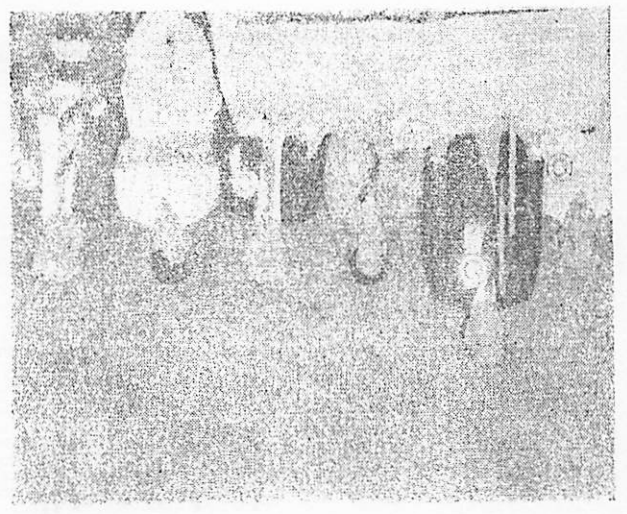
आर्य समाज के लोग

Distribution of Prizes at the hands of
Pro-Vice Chancellor Shri M. D. Limaye.

Trustees and Governing Council Members.

Pro-Vice Chancellor Shri M. D. Limaye,
making a speech.

लक्षणादी अस्वभावस्य हेस्य वदन मूर्ते चान्ते साधन
 आहे. पति पत्नीतील कळवडाला मधूर हेस्य मूर्ते
 मारक होते हे अनुभव सिद्ध आहे.

हेस्य वदनचा उद्योग स्वतःचा स्वतःलाही
 फार मोठ्या प्रमाणावर होते। मनात काही सल्लू
 लागले, हुरहुरे लागली, कटाळा वा उहेग वाटू
 लागले. करमनास झाले तर आरोग्यात उभे राहिले
 व स्वतःशी हेसाचे उद्योग होते. थडे पाण्याची
 थंड थरणे वा वीजपाणी लावणे वशी तरतरी देते
 वसे हेसाचे आहे. मनात थोडी तरी नंतरतरी
 देते.

प्रजातकाली उठलाच हेसतमूखाने वापरण्याचा
 निश्चय करी. अल्पकालात ती कला साधिले. संधाराले
 वा जीवनात जम बसवू पाहिल्या-चा तरेणीची पावडर
 लावलीना स्मिताची आठवण ठेवावी. तरेणीची
 कोटाले फेले अडकविल्या पेशा हेस्य वदन संधेरी
 दक्षता थ्यावी.

मीना शानशाग
 एफ. बाय. जे. सी.

काही अपवाद सोडव्यास सदैव हेसतमूख असणे
 ही दैनंदिन अभ्येतिनील महत्वाची गोष्ट आहे.

हेस्य वदन मनापासून असावे हे उत्तमच परंतु
 आपले जीवन एवढे विषादपूर्ण आहे की, मन शान्त
 व प्रसन्न ठेवणे सर्वांना साध्यप्राप्तारखे नाही आणि
 मन शान्त व प्रसन्न नसल्यावर मूखावर हेस्य
 आणायचे कोठे ?

कठोर वस्तुस्थिति नाकारण्यात काहीच अर्थ
 नाही. परंतु आचारविचारांत स्वच्छता व टाण्टीप
 ठेवण्याविषयी आणि जसे साधनासाची धडपडती,
 तीच प्रयोग मन प्रसन्न नसले तरी हेसतमूख राहिल्या
 करिता योजना पाहिजे.

कुटुंबियांनी वागताना हेसतमूखाचा उद्योग फार
 लोकर होतो, ही अनुभववाची गोष्ट आहे.

मनातील संस्कार चटकन प्रगट करण्यास मधूर
 हेस्य एक प्रथाची साधन आहे. आणि हेसते हे
 साधन मनुष्य सदैव हेसाचे हे आणि परीपदी
 पाहिले आणि असे हेस्य वदन ठेवणे कष्टाचे वा
 खर्चाचे मूर्खता नाही.

तरेणीचे रूप सामान्य असले तरी सुद्धेस्य
 वदनात ती सुंदर दिसते. बालकाचे हेस्य मनात
 तरेकाळ माहित करत. तरेलातरी माणसे सुद्धा (तीडचे
 बालके असले तरी) हेसण्यात खूबसात आणि
 आजायाचे हेस्य आचराना व जवळच्या लोकांना
 किती आवडते व मनात धार देते.

आरीय व हेस्य वदन यांचे हि माते साडेचप
 आहे काही प्रसंगात आपले दुःख व रोगाची छटा

सांगितलय."

उमाकाकांका मडिला मडलात जायच होत. त्यानी जावेदली छोट्या बघडीला सांगितलं. 'बर का म, माझा फोन आला तर मी मडलात गेले आहे असं सांग. हे पहा, जे सांगायच ते नज साधत, बरे का? उमाकाकांका गेल्यावर लवकरच उमाकाकांका फोन आला बघडीन सांगितलं, 'काका मडलात गेल्या आहेत पुढेला काही निरीप बायचा असल तर बा. मात्र जे सांगायच ते नज साधत सांगायला काकांनी सांगितलय."

आला' असं उत्तर लिहीलय.

पडिला : मी पुरातल 'मडलेमा गाडीचा जन्म सुबडेन

पडणार आहे ?

डुधरा : का ? त्यामडे काय विशेष करक

आला असला तर किती चांगल आले असते !

एक विद्यार्थी : मडलेमा गाडीचा जन्म सुबडेन

विद्या : माकोळ्या कवटीत आडलेली पुस्तकातील धडे

शांकाविवाह.

विजय : पुराणयज्ञातील जगातील सर्वात मोठी

त्याचा प्रचार करतो ती

वास्तववादी : जी आपली तरेचे आचरणाने न आपला

बादलात घालविणारी लक्षक.

वातादिर : सध्याच्या मागावरील तर्क, सध्याच्या

ती जगा.

वास्तववादी : ज्या ठिकाणी मृत जिवंत असतात

पुस्तक बदलणारी प्रणी.

वाचक : पाऊस पडत असला तरी लायबरीत जाऊन

विषयवत करणारी शाब्दक कालाचा भाग

वर्तमानकाळ : आशुचं राज्य निराशाच्या प्रवेशपापासून

कृ. सधा एम. नाटककर्त्री

(विहिरीवरचे चाक)
मला चाक आहे पण मी गाडी नाही,
मला चाक आहे पण मी गाडी नाही.

(नकाशा)
गांव आहेत पण बरती नाही.
नदी आहे पण पणी नाही,

डोंगर आहेत पण दगड नाही,
(डायरेर)
सर्वाच्या पुढे असतो पण पुढारी नाही.

दिवानत चक पण कुण नाही

काही

बदाम राणीला लागली भूक
मिठाई खाऊ तीने खूप,
खाऊन, खाऊन, पाट फुगले,
सागरी पाहून जोकर हसले,
रागावली राणी, तिने सांगली चापटी,
वेष्टीपासून जोकराची नाक झाली नकटी !

▶ बदाम राणी ▶

"बदाम कालचं उदाहरण मी तुला साडेवून दिल होत असं गुढीना सांगितलस की नाही ?"
बदामचं बाब म्हणाले
"सांगितल बाबा मी" बडेया "माय काय म्हणाले तुम्हा गुढीना ?"
"ते म्हणाले बाबांनी साडेवळं म्हणून तुला माफ ! पण तूच साडेवळ असतस तर छडीने फोडून काढले असते.

▶ विविध शब्दकोशा

▶ वेळापरील जकान ▶

धनराज उधळत
आकाशात सूर्य !
मनाचे पापुडे उः
पाण्यावरचा एके
व
स
स
व

देवाने फुलविले
कमळाच्या फुट
मी एकटाच बरे
अशाच त्या नेट

अशाच एका स
असेच एक सर
शांत, बलात व
वृक्षवेळीच्या सा
हिरवे काळे सा

अशाच एक

उपेयार्कभार जीयो
एम. एम. व. सी.

सुमीतव आकाश मिषळले ;
ती दीव झाली एककूप
तरेणगी भावळ्या सुयति
आपले वेषव उषळले !

वातव हीतो मी
मधमली गालिच्यारकन
संख्याज्या खूणवित हीया
आणि मी भारावन वातव हीतो !

अस्तिरव उरलेच नाही
ते केवळ धूमय झाले ;
अशीच एक संख्याकाळ
पावसाचे मिजलेली
धूम्याने वेढलेली ! !

अशीच एक संख्याकाळ
धूम्याने वेढलेली ;
वातव हीतो एकला
मिषगाच्या साभिष्याल !

धूम्याने वेढलेली संख्याकाळ

पुण्यावरचा एकूण तरंग,
मनाचे पापूहे उभाडव हीतो ;
आकाशात सुय मात्र,
सुपरंग उघळव हीतो ! !

कमळ उमळलेच नाही,
सुयतिव जवळ आला हीतो ;
मन मीहीरोलेच नाही
वधव केहेच आसरला हीतो !

अशाच रंग तळ्याकाठी
मी एकटव जमली हीतो,
कमळच्या मिटलेल्या पाकळ्या
हेवाते फुलवित हीतो !

जःम जात निळण रंगचे,
पूण लोपून गेले हीते
भासातून मिशण हेोगारे,
आशास केवळ उरले हीते !

अशाच एका संख्याकाळी
असेच एक सरिबर
शांत, जलित वरीणारे
वंधवेळीच्या सावत्यारिन
हिरवे काळ भासणारे !

अशाच एक संख्याकाळी

मंदरलेले दिन गारण्याचे !

कुल्लन, मीहेलन, ओसवडपच
 गारण्याचे वेळ झालेच
 रसरसलेल्या शीतना स्यापच
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

अवखळ, अलड, मीहेक ज्येपच
 सुगंधी नवकालीने नटापच
 शीतयानी सवंगी ज्येपच
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

शीतयु वधुन शरुन गारण्याचे
 अतिआनंदे अरुणारण्याचे
 शीतयुच्या सुगंध वजण्याचे
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

अवखडन हेदय धायळ ज्येपच
 लोथानी लोथानी शीतयानी वज्याचे
 प्रथ पिकून वेदोप ज्येपच
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

हस-याच्या हेदया शीतयानीचे
 धुमरसावच वेडवयाचे
 आयुच्या हेदयासही गारणण्याचे
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

सुंदर स्वर्नामिष्टी वारणण्याचे
 रसवजाशी करणना करण्याचे
 जग सुंदर करण्या प्रवडवण्याचे
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

उरसाहेच, आनंदच
 वंदयानी सळसळण्याचे
 कंतय जगा दाखवण्याचे
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

संकटांगी साया लढावयाचे
 नशीवसाही टककर दाय्याचे
 रवतःच रवतःच वडवयाचे
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

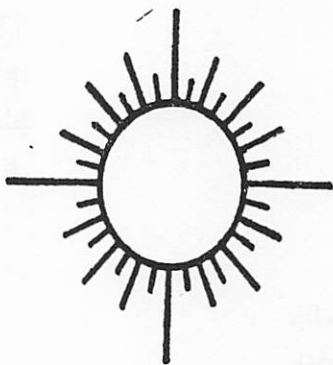
अडाडीने शीकून दाय्याचे
 गरुडशरीरी शारणयाचे
 'अवखय', अडदा शीतयानीचे
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

अवखडन आनंदे हेसावयाचे
 लीय दुःखानी रडवयाचे
 हेळवार मनाचा कवी होण्याचे
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

शरुदाच्या अंबरी हेदयाप्याचे
 सगीत सवून लोलाप्याचे
 विवच जीवच गगनावयाचे
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

वडे र शीतनाचा शीतयानीचे
 कुलपरी अवखड कुलण्याचे
 जीवनातल्या वधुन ज्येपच
 मंदरलेले दिन गारण्याचे !

असलेल्या
 न देयांची
 रते कणू.
 ही समाज
 ला होती.
 नात आण
 देया विषयी
 नयून लेंप-
 "ही इकडे"
 1 सामाजिक
 वयाचे लक्ष
 ला.....
 रचा मानव

श्री. म. श्री. साठे

परिवारेच्या जगामध्ये मिशळायचे
मिथमंडळीतच रमावण्याचे
सुखदुःख: मिथमधे वाटावण्याचे
मनरलेले दिन वाढण्याचे !

वेदेष धुंद हे दिन सोन्याचे
कर्तव्याच्या सुंदर गाथाचे
हे जगून मनी नंतर आठवण्याचे
मनरलेले दिन वाढण्याचे !

उत्तरीत पूर्ण मूर्खपणा करण्याचे
पावलागणिक ठोकर खाय्याचे
अनभवाविनाच राहिले दिसण्याचे
मनरलेले दिन वाढण्याचे !

समरसून साहे सुख उपभोगायचे
दुःख पिऊनी होसिल पचवण्याचे
मनासारखे जीवन जगण्याचे
मनरलेले दिन वाढण्याचे !

नादान वाट कधी कधी चकण्याचे
धडपडून फितीकदा पडावण्याचे
सावरेन फिरन परी उठावण्याचे
मनरलेले दिन वाढण्याचे !

आपुल्या पायावर उभे राहण्याचे
उडण्यास पंख बळकट फुटण्याचे
वृद्धास आशा, आहार वाचणे
मनरलेले दिन वाढण्याचे !

संपादनी जीवन जगण्याचे
नाविन्याकडे खेचले जाण्याचे
पर्याकमही जिद्दीने करण्याचे
मनरलेले दिन वाढण्याचे !

आव्हानांनी होत विवाशांविषयाने
वन-मन अर्पण वेडे व्होपणे
नशीबास प्रयत्ने वाकवापणे
मनरलेले दिन वाढण्याचे !

स्वतंत्रतेची जी वचकवापणे
कडक उद्दिष्टे घटके सोसावण्याचे
जीवनातल्या मध्याःद्वेष
मनरलेले दिन वाढण्याचे !

वाच्यार्था गतीची स्पष्टी करण्याचे
बळकर, सुंदर शरीर कमवावण्याचे
बळकर, सुंदर मन घडवावण्याचे
मनरलेले दिन वाढण्याचे !

महेश माधव मोडक
एस. एम. बी. कॉम.

या अद्वैत कल्पितान् दीन दीन स्वार असे दंडेन ठेक नर ;
 या नाराय्या तद्वद्विना मया पडवील आकाशापवदथा
 मगाळील विवर, खाचरे, उमळतील धाडे धूडे, टासळील विगारे,
 ठिक-या ठिक-या द्वैतील तलवारीच्या म्हाताने आणि म्हातारावारे
 उकारतील असतोर्णिके रवास....
 धपापील राजसिंहासने, राजवराणी प्ररतील धरणीकपा सारखी
 उतरेल मातीचा मोल म्हाय्या रंशा-याने रंशका खाली
 कि हेईल मरणाडवका कपाल नि जन्मा रंशका किमान....
 गदारात फसफसणा-या किड्यांचे आरसेदिविल, उरंकाती नंतरही
 रंशके वळवळणार नाहीत, वळवळील सर्वठाव, विभोरपणे....
 विकली जाणार नाहीत थारीरे प्रथांचे, सौंदे द्वैतील आरम्याच्या चलनात,
 थारीरावरच्या जखमेवरही सौजण्याचे, मलम पुरेल, पुरेन उरेल
 दुःख अशिल, कट नसतील, तडजोड नसेल रंशकी मील
 रंशेनागून सुखाच्या उगावतील पुनरपि दुःखांचे मळे
 या मत्स्वळावर नू आदिस करि, असा,
 मूख आहे मगाळली, तडान आहे मगाळली
 मीजता मीजता चांदण्याची कलळ कधी, मी साथ नुंझ्या वसणार आहे
 या अद्वैत्या कल्पितान् दीन दीन स्वार असे दंडेन ठेक नर
 या नाराय्या या रंशाच्या विडकीतून, मितीआडून
 पाऊलवाटेवरून, राजरस्यारजन किंकाळ्या फुटतील
 हेजारी लाली मालवद अडेल धोड्याच्या....

रामकृष्ण राधकृष्ण लिगामर

एफ. वाय. वी. सी.

'मानवी करणी आकाशवाणी'
 'दुःखन जावईं साजरे'
 'भरवशाचा खेळाई पहिलयाच बांलला आऊट'
 'अडले निरुद्धेक दुकानदाराने पाय धरी'
 'देव झाला महीन मुर्दया पुंजाला'
 'पाऊस आला आणि पराभव वाचला'

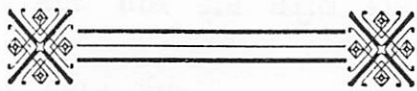
काही तरणी

टी. वाय. वी. सी. काम.

मूरली मंद हसला आणि करुणीयन दंगाल
 म्हणाला "त्याचे काय झाले, मी तुम्हाकडे आला
 होला ना तेव्हा तुम्ही दुसरी व्यक्ती आमी छुपवली
 रातकी मीच तुम्हा काट खाली झोपली आणि रात्री
 दरवाजा उघडला पण स्मशानात ही संदीप आला
 होला ही, पण तुम्हा सूर्याने ही पोरवा मला
 असता ना ? " त्या बरोबर सर्वांची नजर पोरवा
 कडे वळली आणि एक साथ हसण्याचा फवार
 फुटला !

कसा उघडलात ? ती सांगाला..... "

"हिरा" होला ती आला आणि पाटीस सुकवात
 झाली. त्याची वाहवा करण्यात प्रत्येक जण मगाल
 होते. निवड्यात निवड्याने विचारले "मी धाडस केले
 हे कवळ पण मला धाडसविण्यासाठी तुम्ही दरवाजा

काही घटकले

"ही, ही आणव. तुला हे बोलून समज,
 विकलास तर १०० रु. तुला बसिस," "संदीपची
 विचारणी.

आता मात्र निवड्या विडला. त्याने निरवय केला
 की आणव ही गोष्ट करायचीच, (पूज विकली तरी
 आणि धाडसवीही नसवी.) आणि ते आव्हान
 स्वीकारण्या नंतर जे माटय घडले होते ते विच
 त्याच्या नजरे समोर तरळत होते.

निर्घड, धीटपणावर गर्व आहे ना, मग असेल हिंमत
 अमावस्येच्या रात्री १२ वाजता तुम्हा सीनयावाहून
 २ मूत्र अंतरावर असलेल्या स्मशान भूमीतून विवरी
 राख आणून दाखव ". संजयची बोलणी वाक्य.

एक विद्यार्थी - सर तुम्ही ही काय बोरा विचार ?
 सर - "अक्षर सुधारते"
 एक माणूस - ज्याविषयाने तुम्ही थोड्याच दिवसात
 लक्षादीन होणार सार्जनही उदास का ?
 दुसरा माणूस - कारण सध्या मी कटिचादीन आहे.

काही

स्वीकार

आणि

काही

तुला पद

तुला सीप

हसण

हसण

संदीपने

विच आन

तुला पण

निवड्यावर

हसण्यात

माय्याचा

माल रु.

तुला नसुमी

रिवाच्या

थोडक्यात

थयण

रु हसला

पाहून

मला कडे

एकान

आरपार

विशिन

तुलाच

ती काही

दखनात.

आणि

पाव..

ना पुढी

श्रीमद्गीता
एक. भा. वे. सी.

दशरथस्य त्रीन राण्या - कौशल्या, सीता, कंकेयी

दिवसात्रे त्रीन काल - सकाळ, दुपार, संध्याकाळ

शास्त्राद्या ज्ञानव्याप्तौ त्रीनव परम असतात

त्रिकोणव्या त्रिकोण मध्ये त्रीन स्तंभ असतात

लिखावतही त्रीन वरव बोली असत

सप्तम सूत्र होताना त्रीन वरव ती सूत्र होत

राजकारणात लाल, बाल, पाल त्रीन धरीण होत

पंचवाङ्मन साडे त्रीन शब्दाण होत

त्रीन विधाडे काम विधाडे म्हणतात

बलालाहि त्रीन पानांचेच म्हणत आहे

पळखाला त्रीनव पावे म्हण असली तरी

पदाशुचि त्रीन वर्णिकरण - धन, देव, वायु

श्री शंकराला - त्रीन डोळे

श्री दत्तात्रयाला - त्रीन नोंडे

सर्व गोष्टींना त्रीनव स्थिति असतात - उत्पत्ति, स्थिति, अंत

सुंदरी चे त्रीन भाग आहेत - रत्ना, मूर्त, पानाळ

ਸਰਗੋ ੴ ਸਾਹਿਬ

1910 1911

College Annual Day (Highlights)

Chief Guest Shri Bajirao Shinde, (Minister for Urban Development) addressing the gathering on College Day.

Guest of Honour Shri Anandji (Famous Music Director), giving away Prizes.

Guest of Honour, Shri Anandji (Music Director), addressing the distinguish gathering.

College Annual Day (Highlights)

We are the music makers,
Famous Qwal Pramod Loke on his heights.

A section of audience.

Principal (Mrs.) Baleri reading out the
Annual Report.

शुभ रात
 धसा री
 प्रथम
 दीधी.
 शरुआ
 लेभक
 द्वारा
 आन
 येव
 नाटय
 येव ते
 रस धरा
 प्रेरणा

विविध
 स्पर्धा
 सुंभ
 तृतीय
 आयोज
 २० केले
 स्पर्धा पु
 रही ले

ગુજરાતી સાહિત્ય મંડળ

સરવૈયુ.....

પ્રો. જ્યોત્સના ઓયાસ

કોલેજનું સત્ર શરૂથતાંજ વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી સાહિત્ય મંડળના સદસ્ય બનવા માટે ધસારો કરી રહ્યા અને ભેતભેતામાં એ કાર્ય પૂર્ણ થતાંજ આ મંડળે હુમેશની જેમ સહુ-પ્રથમ પોતાના કાર્યક્રમોની શુભ શરૂઆત કરી દીધી. આ વર્ષની મંડળની પ્રવૃત્તિઓ ની શરૂઆત નાટક જગતના નામાંકિત દિગ્દર્શક, લેખક એવં કલાકાર શ્રી નટવરલાલ પંડ્યા દ્વારા કરવામાં આવી તેઓએ વિદ્યાર્થીઓને આજના જીવનમાં નાટકનું સ્થાન, અદ્યતન એવં પૂરાણા નાટકો વિશેની ચર્ચા અને નાટ્યજગતના વિવિધ અનુભવો કહી સંલગ્નાવ્યા એવં તે વિશે તેમના વિચારો દર્શાવ્યા, નાટકમાં રસ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓને સલાહ સૂચન એવં પ્રેરણા આપી.

ત્યારબાદ સ્પર્ધાઓનો તબક્કો શરૂ થયો. વિવિધ સ્પર્ધાઓમાં નિબંધ સ્પર્ધા, કાવ્યપઠન સ્પર્ધા એવં આઠ કયુ ટેસ્ટ યોજવામાં આવી.

દિવાળીના ઉત્સવમાં ગરકાવ થતાં પૂર્વે મુખ્ય યુનિવર્સિટીમાં આકર્ષણનું કેન્દ્ર બનેલી તૃતીય આંતરકોલેજ ગુજરાતી ગીત સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. આ કાર્યક્રમમાં ૨૦ કોલેજોએ ભાગ લીધો હતો. આ વર્ષની સ્પર્ધા ખુબજ રસપ્રદ એવં રસાકસી ભરી બની રહી લોકપ્રિય એવં ખ્યાતનામ ગીતકાર

સંગીતકાર શ્રી લલિતસોહા મુખ્ય અતિથિ એવં નિર્ણાયક ગણાતા હતા. રેડિયો, T. V. ના કોચલકુંડી ગાયિકા કુમારી શીલા શેઠીયા તથા જયશ્રી પારેખ પણ નિર્ણાયકો હતા. વિજય પદ્મ મીઠીબાઇ કોલેજના કાળે ગયું હતું સાંલગનાર એવં સંલગાવનાર બન્ને વર્ગો તેમની કલાપાડખના નો જલક આપી કાર્યક્રમને સંપૂર્ણપણે માણ્યો. ગીત-સંગીત ના સુમધુર વાતાવરણ ને વિદ્યાર્થી કાર્યકર્તાઓ એ તેમની શિસ્તબદ્ધતા ને લીધે વધુ આનંદમય બનાવ્યું.

શરદપૂર્ણિમાની રાતે લળી લળી ને ગરબા ગવાયા. ભીની રેતી ને વરસાદના છાંટણામાં પણ ઢાંડીયારામની રમઝટ ખેલાવી. કવિ શ્રી નાનહાલાલની યાદ આપતી ગરબી ગુજરાતણની આછેરી જલક.....ભીજે મારી ચુંદલડી..... ભેવા મળી ભેનારા માણી ગયા ને ન ભેનારા જીવ બાળતા રહી ગયા હુમેશની જેમ આ વખતે પણ વિદ્યાર્થીઓ પરિશ્રમમાં જરા પણ પાછા પડ્યા નહીં.

‘કુલ ખીલે હું ગુલશન ગુલશન’ માં નાટ્ય જગતના બાણીતા દિગ્દર્શક, લેખક એવં કલાકાર શૈલેશ દવે, સનતવ્યાસ એવં અંખના દેસાઈની મુલાકાત યોજવામાં આવી ત્રિપુટીએ પ્રશ્નોત્તરીમાં મુકાબલો સારો એવો કર્યો, જેનો આનંદ વિદ્યાર્થીઓ માણી શક્યા. આ પ્રશ્નોત્તરીની ખોજાર વર્ષાવનાર હતા

દૂરદર્શનના સંતાકુકડી કાર્યક્રમના સંચાલિકા કુ. મીરાબહેન શાહ આ કાર્યક્રમનાં અંતસુધી હાસ્યના કુલ વિખરાતા જ રહ્યા.

અંતમાં સાહિત્ય મંડળના વાર્ષિકોત્સવ માં બધાંજ વધુ પ્રવૃત્તિશીલ બની ગયા. ભાઈદાસ બલાગૃહમાં ૨૩ ઠલાક પર મીનીટ ત્રીઅંકી નાટક બતાવવામાં આવ્યું. એકી અવાજે આ નાટક સર્વેને ગમ્યું. તે વખતે ઇનામ વિતરણનો કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો. મુખ્ય અતિથિ એવં મહેમાનામાં લાયન ધીરૂભાઈ ખખખર, લાયન પ્રેમ રતન વહોરા લાયન કુવાડીયા, એવં લાયન અખતર હુસેન રીઝવી હતા.

વાર્ષિકોત્સવ પછી થી વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા

ની તૈયારીમાં સંપૂર્ણપણે સંલગ્ન થઈ ગયા છે.

અમારુ મંડળ એ વાતનું ગૌરવ લે છે કે મંડળના કાર્યકર ટી. વા. ખી કેામમાં અભ્યાસ કરતાં ભાઈ શ્રી હીતેન ભાયાણી ને આ વર્ષનું બેસ્ટ સ્ટુડન્ટનું ઇનામ મળ્યું.

આ રીતે વર્ષ દરમ્યાન મંડળ સાંસ્કૃતિક એવં સાહિત્યિક પ્રવૃત્તિઓથી વ્યસ્ત રહ્યું. વિદ્યાર્થીઓ ના અસીમ ઉત્સાહ એવં સંગઠન ને લીધે સર્વ કાર્યક્રમો સફળ રહ્યા આ જ રીતે ઉત્સાહ અને ઉમંગ ભવિષ્યમાં પણ રહે ને સફળતા પ્રાપ્ત થાય એ જ શુભેચ્છા....

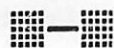
વિવિધ સ્પર્ધાઓના વિજેતા નીચે મુજબ છે.

૧ સર્વભાસીય નિબંધ સ્પર્ધા :-

ગુજરાતી	— પ્રથમ વિજેતા	— ૧	નવનીત ગોકાણી	S.Y. B Com.
	દ્વિતીય વિજેતા	— ૨	ચૌકસી મીનલ	F. Y. T. C.
હિન્દી	— પ્રથમ વિજેતા	— ૧	જૈન મધુબાલા	T.Y. B Com.
	દ્વિતીય વિજેતા	— ૨	ખંડેલવાલા સુનીલ	F.Y. B Com.
ઇંગ્લીશ	— પ્રથમ વિજેતા	— ૧	સુપ્રભાણીયમ કૃષ્ણનન	S.Y. B Com.

૨ બુધ્ધિમત્તાની સ્પર્ધા :-

પ્રથમ વિજેતા	...	૧	ગાંધી હેમાલી	F.Y. B Com.
દ્વિતીય વિજેતા	...	૨		T.Y. B Com, G-49
		૩	ગોકાણી નવનીત	S.Y. B Com.

ટ્રિન..

સ્પીકિંગ ન
રહા હૂં, કુ
દી જાનેવાલ
વ પુલિસ વ
આપ જલ્દ

યસ, કુ
પાસ પહુંચ :
“ મૈ બોલ ત
મુજે મજબૂર
“ ઓ, કે. ઇ

કહતે હુ
ટેલીફોન ને
દિયા વ મૈ :
કો પરલને વ
પરસોં ફાંસી
કી કગાર પ
જિન્દગી કે ત્ર
હૈ ઉસે.. ઉસે

કાશ, વિ
જાયેગા પર..
હી ફિર સે વ
બાદ વહ ફાંસ
સોચેગા કિ-ઉ
કરના પડા-?
વયો ' જીવન ત
હી મેરા જીવન
હવાલે કર દિ
વયો ? કા જ
મેરી તરહ ઇસ

कर सकता। वह व्यक्ति आज फिर से मौल के
विषयके लिए मैं कभी अपने आप को माफ नहीं
व अपनी आँखों से वह चित्रोंना खेद देख रहा था
पर... पर उस वक़्त मैं स्वयं मजबूर था

एक बार फिर से बचाली।

मैंने लगी है... मैंने लगी है कि मैं ये
पाप करने जा रहा हूँ, मैं वह कार्य करने जा रहा
हूँ जिसके लिए मैं मर सकता हूँ। मैंने लगी है।
मैं वह कार्य करने जा रहा हूँ जिससे उत्पन्न होने-
वाली मानसिक पीड़ा मेरी रातों की नींद हराम
कर देती है। नहीं... नहीं मैं यह काम नहीं
करना... मैं यह काम नहीं करना चाहूँ मैंने
इस नौकरी से इस्तीफा देना ही बचाया है।
मैं यह काम नहीं करना जिससे जीवन-दान पाने
वाला व्यक्ति कुछ ही दिनों बाद जीवन छोड़नेवाला
(चाहे वह अपराधी ही हो) के घरे में मुझे कोसेगा
कि मैंने उसे बर्खास्त कर दिया व सोचने-सोचने से
रूमिज-पटल पर छ महीने पहलेबाला केस अंकित
हो गया... उस अयोग्य शंकर का विष मेरी
आँखों के आगे छा गया जिसने फाँसी देने के वक़्त
मैंने लगी लड़नाइकार कहा था कि डाक्टर साहब मुझे
एक बार फिर से बचाली।

परिस्थिती से उबर नहीं पा रहा हूँ।
मेरे कर्तव्य का पालन करना है। फिर भी मैं इस
भूल रहा हूँ कि मैं एक डाक्टर हूँ वह मेरी काम
में बर्खास्त नहीं कर रहा हूँ, मैं बर्खा
कर्म सहनपूर्वक हूँ ना कि उसका फल। फिर... फिर
बादिए, एक डाक्टर के लिए उसका कर्तव्य उसका
इलाक़ि, एक डाक्टर को यह सब नहीं सोचना
चाहिए, एक डाक्टर के लिए उसका कर्तव्य उसका

रहेगा। पर इस बर्खा ? के लिए मैं भी उसका
दोषी नहीं हूँगा - प्रत्यक्ष मैं ना मही, अप्रत्यक्ष रूप से
मैं भी उससे व उसके बर्खा ? से बँडा हूँ।

“अपराध”

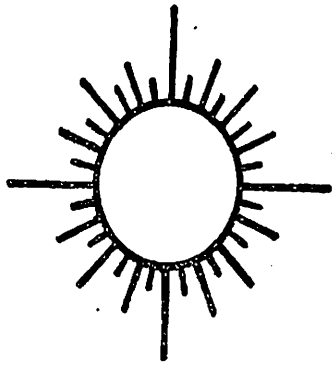
काय, कि वह डाक्टरों चिकित्सा से बच भी
जाया पर... पर इससे क्या तुक; उसे कुछ बाद
ही फिर से वर्तमान राह पर मुड़ना है, कुछ दिनों
बाद वह फाँसी के फंदे पर होगा और शायद
सोचना कि उसे मौल का दो बार सामना क्या
करना पडा ? क्या मुझे डाक्टरों ने बचाया ?
क्या 'जीवन दान' की संज्ञा देकर दो दिन बाद
ही मेरी जीवन छीनने के लिए मुझे काँन के
हवाले कर दिया ? क्या ? क्या ? पर शायद इस
क्या ? का जवाब उसे भी नहीं मिलेगा। वह भी
मेरी तरह इस — बर्खा ? की संभावना से उलझा

कहते हुए सामने से लड़कन टूट गयी पर इस
दलीकान ने मेरी मानसिकता को अंतः तक शकशीर
दिया व मैं वर्तमान काँन के वास्तविक “अर्थ”
की परखने की कोशिश करने लगा। जिस रात की
परसों फाँसी दी जाने वाली है व आज वह मौल
की कगार पर खडा है, आज वह मौल और
जिन्दगी के बीच कुछ शर्तों के लिए सेव बन रहा
है उसे... उसे बचाकर क्या फायदा ? क्या फायदा ?

“ओ, क. शर्म।”

यस, कुछ ही देर में डाक्टर विक्रम आपके
पास पहुँच जायागा, आप फर्टिण्ड होयार रखें।
“मैं बोलती गयी पर... पर लगी वैसे यह नौकरी
मुझे मजबूरन यह सब बँलवा रही है।

दिन... दिन। दिन... दिन। डाक्टर शर्मा
स्वीकार। “हैलो डाक्टर, मैं इंसपेक्टर विक्रम बोल
रहा हूँ, कृपया अपराधी रात जिस परसों फाँसी
दी जानेवाली थी, ने आज आगने की कोशिश की
व पुलिस की गोलियों से बाधल हो गया है अतः
आप जल्द से जल्द अपने अस्पिटल की ओर।”

दे दूंगा ।
 हिस्सेदारी खोल लूंगा पर इस नीकरी से इस्तीफा
 था । मैं सोच रहा था कि गांव में जाकर एक
 कर रहा था । अब मैं एक निधाय पर पहुँच गया
 पर मैं अब अपने आपको बहुत ही हल्का महसूस
 टूटी मैं फिर से एकबार वर्तमान में आ गया था ।
 एम्बलेंस के दर्रों की आवाज से मेरी तंद्रा
 रहा है ।
 रहा है आपद मुझे फिर से आमदोषी होने से बचा
 बदल रहा है आपद मुझे इस परिस्थिती से उबार
 निश्चिन्ता हुआ फिर शायद मेरी भावनाओं को
 प्रणाली चलती, ना कि अपराध की । शंकर का
 कि कानून की किताब में अपराध को मिटाने की
 ना ही अपराध की प्रवृत्ति में अंतर आया । काश !
 व शंकर की सजा किसी के लिए मिसाल बन पायी
 का अपराधी बन गया । ना तो शंकर का अपराध
 पर . . . पर मैं बीच में ही अंजान में ही स्वयं
 कानून ने तो एक सजा के इकदार को सजा दी
 कानून के कार्य की खाना पूर्ति तो ही गई

मुझे मैं खड़ा था जिसे मैंने कुछ दिनों पहले मौत
 के मुहूर्त से निकाला था । क्यों मैंने उसे दोहरा मौत
 का सामना करने दिया ? क्यों मैंने उसे बचाकर
 फिर से मारने के लिए कानून को दोषी सोप दिया ?

“मैं सिर्फ शंकर का अपराधी हूँ व मैं इसका
 प्रायश्चित्त कहेगा । पर मैं खड़ा हूँ कि शंकर
 ने मुझे राय का भी अपराधी बनाने से बचा लिया
 मुझे फिर से आत्म पीड़ित होने से बचा लिया ।”
 मैंने अपने आप में ही गुनगुनाते हुए ‘इस्तीफा पत्र’
 तैयार करने लगा ।
 अब इस चार दीवारी से बाहर आने के बाद
 अपने आपको बहुत हल्का महसूस कर रहा हूँ ।
 लगता है जैसे मुझे चौंटी की, इस जन समुदाय व
 अपराधी प्रवृत्ति के उमड़ते हुए सागर में, शंकर के
 भूतकाल द्वारा तिनके का सहारा मिल गया है वह
 अब धीरे-धीरे किनारे की ओर अग्रसर हो रहा
 हूँ । आज शंकर को मन ही मन धन्यवाद देते हुए
 मुझे याद आ रहा है -
 मैं अहसास तक भर गया हूँ लबालब,
 तेरे आँसुओं की नमन कर रहा हूँ ।
 समालोचकों (स्वतः की भी) की हुआ है कि
 मैं फिर,
 सही शाम से आपमन कर रहा हूँ ॥
 ललित दधीच
 एम. वाय. जे. सी.

हम र
 स्पष्ट बर्ण,
 काका बड़े
 वैसे रामदी
 ही कहकर
 मह काका
 सदस्य बन
 को मालिक
 पूरा अनुशा
 होना तो क
 नहीं देगा ।
 नासिर
 भीतर छिपी
 उस अत्यन्त
 कोमल उधार
 था । काका
 उनके स्नेहमय
 उल्लस-कंद कः
 वह हमारे का
 उनका न
 भी एक मनोः
 कष्ट पर, चला
 मुझे दो-
 उनकी लहलहे
 कुबेर का धन
 काका बहुत ही
 मुझे कष्ट से, व
 “का हो बेटा
 ही का है जीवन
 तो अपनी अखंड
 कहिन । नाही
 मैंने किलकारी
 करते हुए मैं
 छुटना होना बहुत

वर्तनी ने कहे कि काका धवरा गए है।
उनका दिमाग फिर गया है। मामला पुलिस में है

बकरव पड़ गई थी।”

“मालिक, पुलिसी खबर तो हमें ली-लेकिन हमका
लेकिन काका ने अपने आप को संभालते हुए कहे
फूल गई। काका के मुख पर रहने-रहने लगी
लोग शीघ्रके से रह गए। सारे घर में मनसुनी
देखा गया तो दिखा नदारत था। यह देखकर सब
उनके पास से चली नहीं मिली। चला तोड़कर
स्टेशन गए थे। लौटने पर चली मंगी गई तो
उस समय बूढ़े काका अपने अतिथि की खोजने
की बार्बनी घर आए थे कि बैंक में रखवा है।
कि गद्दी का डिब्बा नहीं मिल रहा है। दोपहर
घर में ही-गामा मचा हुआ था। पहले पर चाल हुआ
आले दिन में जब कॉलेज से लौटा तो देखा

कर आए।

और चली जब में रखकर वह मी की सावधान
लगाते हुए कहे, कि-वनी लपटाते है मालिकन
ही चुराने ही दिखने की कपाट में रखकर चला
विवाह में देने के लिए बनवाये थे। काका ने देखते
एक बार्बनी ने पूछा कि लडकी यानी चिन्नी के
खैरा खोडकर काम करने चली गयी थी। ये आ-
तनी उन्हीने देखा कि मैं आसुणी का डिब्बा
हिलस-हिलस कर उन्हें हमारा मकान दिखा रहे थे
ने मैं की बनवाया कि वह उनके बाल सुखा थे
गंध से काका के कोई बूढ़े अतिथि आए थे। काका
उस दिन की घटना से लिए अविमरणीय है

काका अब भी घर की देखभाल ही करते थे।
था। काम कर सकने की अवस्था न होने के कारण
दिन भर होने पर काका को डार पर ही बैठना पता
से हमें बड़ा आनन्द आता था। कॉलेज से किसी
काका बूढ़े काका कहने से चिढ़ते थे। उन्हें खजने
हंस बात की पढ़ते वही चीज जानें पर भी

उठना होता बूढ़े काका कहेकर हम उन्हें खजा करते।
करते हुए मैं भाग खडा हुआ और तब से ही
मैंने फिलफिलिया मारते हुए काका बूढ़े
कहिन। नाही तो हम सोच-सोच के बूढ़ाई जाई।”
तो अभी अखंड हमें। हमका ई बात फिर ना
ही का है चीज यानी मैं भी पानी कम है। हम
“का ही बेटा हम बूढ़े हुए हैं। हमका उमिर
मुख कंधे से उतार दिया और विगडकर बोले -
काका बूढ़े ही गये। एक पल में ही काका ने
कुबेर का धन पा लिया है। काका बूढ़े ही गये-
उनकी लोडते हुए मैं ऐसा चिन्ता उठा जैसे मैंने
मुखी दो-चार सफर बाल दिखाई दिने कौतूहल बरा
कंधे पर चला हुआ था यानी काका के पिर पर
भी एक मनोरंजक कथा है। एक बार मैं उनके
उनका नाम 'बूढ़े काका' कैसे पडा इसकी

वह हमारे काका।

उल-कंड कर मैं इतना बड़ा हुआ था। ऐसे थे
उनके स्नेहमय व्यवहार तथा उनके सरक्षण में ही
था। काका मुझे भी जान से भी अधिक चाहते थे।
कामल उदार और प्रेम से पूर्ण हृदय निहित
उस अत्यन्त कृप शरीर के भीतर एक बहिन ही
भीतर छिपी सीटी गिरी के समान ही काका के
गिरियल के कठोर तथा कृप आवरण के

नहीं होता।

होता तो काका की अर्जुमति लिये विना आयोजित
पूरी अनुशासन था। घर में कोई भी काम मुख्य
की मालिक कहे कर पुकारने पर भी उन काका का
सदस्य बन चुके थे। मैं की मालिकन तथा बार्बनी
यह काका अब तक हमारे परिवार के एक प्रमुख
ही कहेकर पुकारते थे। काकी दिनों से आने वाले
बैंसे रामदीन था परन्तु हम सदा उन्हें बूढ़े काका
काका बड़े प्रिय थे। उनका अपना असली नाम तो
स्पाइ बणी, चपटी नाक छोटे कद वाले अपने यह
हम सब उन्हें 'बूढ़े काका' करते थे। काला

“बूढ़े काका”

देना चाहिए। अब काका ने पुलिस वालों के सामुख भी स्फोट स्वर में कह दिया कि यह उन्हीं का काम है और बाबूजी तथा माताजी को बहुत मना करने पर भी पुलिस वाले उन्हें ले गए। पुलिस ने काका को बहुत कष्ट दिए परन्तु काका ने वह नहीं बताया कि वह हिजा उन्हींने करी करनी चाहिए, जिस यानी में खाने है उसी में का साँप निकला। नीच जाति का विरासा नहीं लगा। वह प्रायः कहता करते थे कि बूढ़ा आर्यीन अपमान स्वीकार कर लिया है उन्हें गहरी धक्का बाबूजी ने जब सुना कि बूढ़ा काका ने अपना स्विकार कर लिया है उन्हें गहरी धक्का लगा। वह प्रायः कहता करते थे कि बूढ़ा आर्यीन का साँप निकला। नीच जाति का विरासा नहीं करना चाहिए, जिस यानी में खाने है उसी में रखा है। और उन्हें एक वर्ष की सजा हो गई।

बाबूजी ने जब सुना कि बूढ़ा काका ने अपना स्विकार कर लिया है उन्हें गहरी धक्का लगा। वह प्रायः कहता करते थे कि बूढ़ा आर्यीन का साँप निकला। नीच जाति का विरासा नहीं करना चाहिए, जिस यानी में खाने है उसी में रखा है। और उन्हें एक वर्ष की सजा हो गई।

टी. वाय. बी. काम.
राजेश कटिया

इस अपरिचित के लिए मेरी मन कल्प हो उठा। डाक्टर के असीम प्रयत्न के उपरान्त एक कराई के साथ उसने आँखें खोली। क्षण भर इधर-उधर निहारने के पश्चात् धीमे स्वर में पूकारा "बेटी!" "काका!" "हाँ मैं स्वीकार उठा। हम हि हूँ तुम्हारा काका। माही उ बूढ़ा काका।" मुस्कारने की चेष्टा करते हुए काका बोले।

आँखों में ऊबड़बानी का स्थान अब अश्रुओं ने ले लिया था। उसके सीने पर फिर रख कर मैं मजबूत उठा - काका, मेरे काका।"

बेटी, काका नहीं एक बार बूढ़ा काका कहो। ई सुनन की हम तर साथ गए हम। "बूढ़ा काका तुमने यह क्या कर डाला।

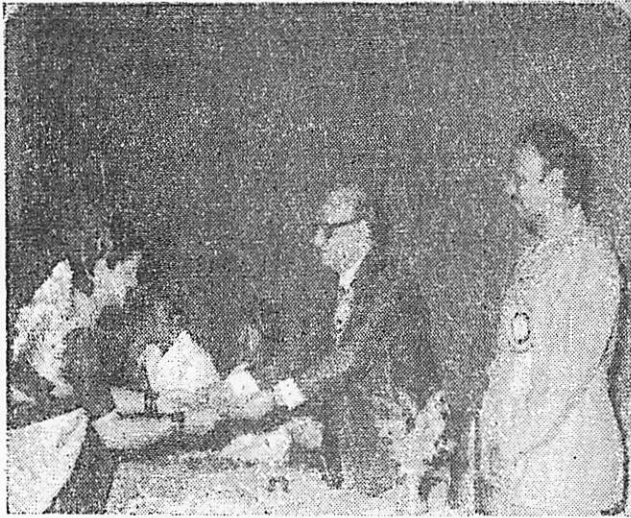
एक परम सन्तोष की ख़ास के साथ काका अपने दुर्बल हाथ मेरे सर पर कर रहे थे। धीरे-धीरे उन्हींने कहा - "बेटी मालिक से कह दि इन हिजा हम न चुराइन उ यानी हमारे बचपने का साथी चुराय ले गया। पर बेटी अविधि में तो परमेस्वर रहते हैं। उ का हम कैसे दोष दें।" काका फिर तुमने ऐसा क्या किया। मैं सुबक रहा था।

पर काका ने उत्तर न देकर आँखें झुपों से मेरी मूँह उठाकर कहा - 'एक बार फिर कहो तो बूढ़ा काका।'

बूढ़ा काका मेरे अ-च्छे-पर जब तक उनका फिर एक और बूढ़क चका था।

Our Alibi

College Annual Day (Highlights)

Our Best Girl Student Manisha Narvekar, receiving a Prize from the Chief Guest.

Our Athletic Champion Maharudra Bolar being honoured with a Shield.

N.C.C. Best Cadet (Naval Wing), being awarded.

ठा ।
कराह
-उधर
।।”
म्हारा
चेष्टा

ओं ने
कर में

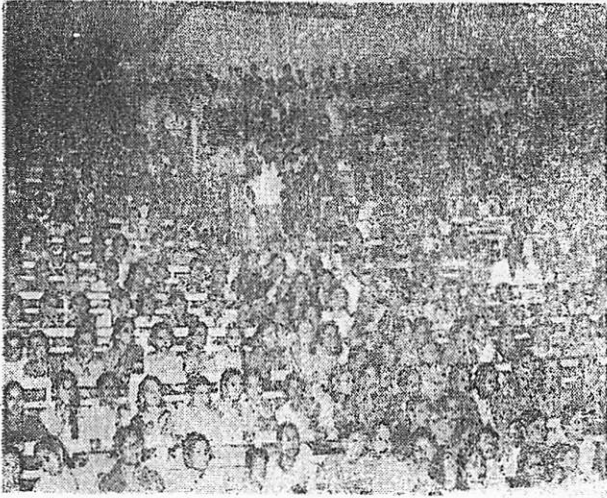
कहो ।
काका

काका
धीरे-
दि इन
बचपनें
थि में
देत ।”
रहा

से मेरा
हों तो

उनका

।।
र.

A section of audience.

Mr. Vinod Dalmia introducing the Chief Guest
Pro-Vice-Chancellor M. D. Limaye

Best Boy student for the year 84-85 Hiten
Biyani being honoured with a Gold Medal.

ગુજરાતી વિભાગ

પુલ્લી
સંખંધે
સરી બ
હું નોઘ
પ્રત્યક્ષ
અણુગમ
હું પી
કેહવાઈ
કપડાં જે
આઠોસ
હું સાંધી
મોન સ્વ
સુક્રી છે
કાવ્યના
રડી હું ર

કાવ્યના આંસુ

ખુલ્લી આંખોએ રડતાં હૃદયે,
સંબંધોના વિનશ્વર દેહ પરથી-
સરી જતું સ્નેહવસ્ત્રનું જીર્ણાવરણ,
હું બેઠું રહ્યો છું,
પ્રત્યક્ષ ઔપચારિકતા પાછળ,
છુપાયેલી ઠડવાશની વાસ્તવિકતાનાં,
અણગમતાં ઝેર સઘળાં,
હું પી રહ્યો છું,
કેહવાઈને કાઠી ગયેલાં,
કપડાં જેવા દિલને-
આધાસનનાં થીગડાથી,
હું સાંધી રહ્યો છું,
મૌન સ્વીકારી લીધું છે હવે,
સુકકી છે આંખો પણ
કાવ્યના આંસુઓએ,
રડી હું રહ્યો છું.

મયંક
F. Y. B. Com.

લઈ જઈશ.....બધુંય

કહે છે પ્યારે કોઈ મને કે-
મરનાર સાથે લઈ જતો નથી કશુંય,
પૈસા બગીર વગેરે સંપત્તિ,
મુકી બાય છે પાછળ પોતાની બધુંય,
હું છાનો માનો ખુશ થાઉં કે-
હું તો મારી સાથે લઈ જઈશ બધુંય,
જેટલું મેળવ્યું છે એટલું બધુંય,
તારો સ્નેહ, નજરથી જકડેલ, તારું ચિત્ર,
તારી વિખેરાયેલી અલકાઓ અને એમાં-
અટવાઈ પડેલું મારું મન,
એ બધુંય અને....અને-
તારા વિરહની પળો ? કેમ વિસરું એમને ?
એ બધુંય લઈ જઈશ સાથે મારી,
નથી મુકવાનો પાછળ મારી હું કશુંય...
ભલે કહેતા લોકો મને મયંક...

મયંક
F. Y. B. Com.

ઘણી વાતો તમારી આજ અમને યાદ આવે છે

તમે મૃગનયની છો,
લોચન ઢરણુ જેવા તમારા છે,
સુગંધીત પુષ્પ જેવા
ચાંદની જેવા સુવાળા છે.
તમે એ વિજળી વાટી ને,
શુ' કાજળ બનાવ્યું તું,
હૃદયના આશિયા આજ પણ,
સળગી રહેલા છે.

કમળ પત્રો ઉપર જ્યારે,
કદી ઝાકળને જોઈ છું-
તમારા ગાલ પર અટકેલા,
આંસુ યાદ આવે છે.
કદી આકાશ પર ઘેરાય છે,
શ્યામલ ઘટા ત્યારે તમારા-
હાથથી છલકેલી પ્યાલી યાદ;
આવે છે ગુલાબોમાં છુપેલા કંટકો,
લોકાય છે ત્યારે તમારા શબ્દના,
તીણા પ્રહારો યાદ આવે છે,

કદી મદહોશ હાલતમાં તમારા.
ઉત્તમ શ્વાસોમાં મને ભીંજવેલી,
ધરતીની ખુશબો યાદ આવે છે-
ઘણી વાતો તમારી આજે યાદ આવે છે.

સૂણીને મુગ્ધ થાઉં છું ત્યાં-
તમારા વંદનુપૂરનો સાદ,
પાછો યાદ આવે છે.
ઘડુલી પર ઘડુલી જોઈ છું,
ત્યારે સનમ મુજ ને. કમળદળની ઉપર;
લીના કમળની યાદ આવે છે.
આ શ્યામલ વાદળા,
વીણાના તારોથી લઈ ટંકાર,
મધુરી રાગિણી વર્ષોની,
રીમઝીમ સાથે લાવે છે.
તરસ ચાતકની જોઈને,
હું ત્યાં ખોવાઈ જાઉં છું,
આ મુશળધાર વર્ષોમાં,
ભિન્નતાં જોઈ છું તમને,
મને પુનઃ સુની રહેતી,
રાતની તે યાદ આવે છે.
ઘણી વાતો તમારી આજ અમને,
યાદ આવે છે.

શરદ ઋતુમાં જ્યારે,
 પુષ્પકળીઓ આંખ ખોલે છે,
 તમારી આંખથી અમૃતના ખ્યાલા ગટગટાઉ છું
 નશીલી આંખથી કાજળ કદી ધોવાઇને વહે છે.
 મને લાગે છે કે ઘનશ્યામ ગોકુળથી રીસાયો છે,
 કલમ રાધાની વ્યાકુળ પ્રીતની તમને દઉં છું ત્યાં,
 તમ ઝરણાની પેઠે કંઈક મીઠું ગુનગુનાવો છે,
 કસમ બટ મોગરાની સાને ચંપાની બધી સુરભિ,
 તમારા અંગના સોપાન પર રિજ કો કરે હરદમ,
 હબ્બુ પણ કાન એ અમૃત ના માટે રોજ તરસે છે.
 ઝુકાવી પાંપણો ખોલ્યા હતા,
 થોભો જરા હરદમ.....

અમે થોભ્યા છતાં ઝરણાનું,
 કલરવ ના જરા થોભ્યું,
 સતિલવાળો હૃદયની ધડકનો ગુંજ ઉઠી જ્યારે,
 મંદિરાલયમાં જ્યાં ટકરાય છે મસ્તીભર્યો જામો,
 મદિલિ આંખોમાં ત્યારે નશો છલકાય જાય છે,
 દિશા ગુંજ ઉઠી છે, હાય દીલથી જાય છે છટકી,
 ઘણી વાતો તમારી આજ અમને યાદ આવે છે.

સલામાં કુલસમ હસતા કદી ચહેરા નિહાળું છું,
 તો રેખાઓ તમારા ખ્યારની એમાં શોધું છું,
 તમારા સમ મને દેખાય છે એમાં છબી મારી,
 હું શરમાઇ લજઇને ઝુકાવી લઉં છું પાંપણને,
 કોઈ જોતુ નથી એ ભયથી જોઉં છું દિશાઓને,
 હસી લઉં છું રડી લઉં છું ન કહેવાની બધી વાતો,
 કવિતામાં કહી દઉં છું ઘણી વાતો તમારી,
 આજ અમને યાદ આવે છે.

અજય મહેતા-
 S. Y. J. C. B. 87

નાટક

કેઇ પુછે કેમ છો ? ત્યારે મઝામાં છે.
એમ કહેવું પડે છે.

જુઓને આ કેવું દુઃખ સહેવું પડે છે.
છતાંય મૌન રહેવું પડે છે.

શિવશંકર ની માફક વિષને પણ ઘોળીને પીવું પડે છે.
છતાંય મૌન રહેવું પડે છે.

જાંદગી એ આબાદ નાટક બરબાદ થઇને પણ ભજવવું પડે છે.
છતાંય મૌન રહેવું પડે છે.

ગાંધી પંક્જ
ડી. વાય. બી. કેમ.

ખ્યાલ નથી

તમને ભૂલી જવાના પ્રયત્નોમાં આજકલ,
પોતાની જાતને ભૂલી ગયો છું
એનો મને ખ્યાલ નથી !
સ્વપ્ન જેવા જેવામાં આજકલ,
હકીકત તો સાવ ભૂલી ગયો છું,
એનો મને ખ્યાલ નથી !
મિત્રો વચ્ચે વાતચીતમાં આજકલ,
હું શું કહી જાઉં છું.
એનો મને ખ્યાલ નથી !
હવા જેમ વહેતી પણ આજકલ,
ક્યારે વીતી જાય છે.
એનો મને ખ્યાલ નથી !

બીચીન આર. ભાવસાર
ડી. વાય. બી. કેમ, એ-૧૫

તમે ક્યારેય
દિવાલો ને રા
મે બેઠાં આજે
દિવાલો પર એ
મોટા મોટા ધ
આંસુઓ ક્યાં
એની હુ રાહ
પણ
દિવાલો ના એ
પ્લાસ્ટર વિના

એ ના મળી

શોધી આખા શહેરમાં
થાક્યો હું
છતાંય ન મળી
ગલીએ-ગલીએ ગયો
ભૂળ્યો તરમ્યો રહ્યો
મળે એ એના વિચાર કરતો
મળે એ ના એટલે આંસુ સારતો
વલખા લાખ માર્યા
છતાંય ન મળી
દિન ઢળતો આશામાં કે.....
પ્રભાત થશે
શયન કરતો આશામાં કે.....
કાલે મળશે

ગયો દિ ગઈ રાત
છતાંય ના મળી
જેને પૂછું તો કહે એ કે
'અહીં નથી ખીજે ભવ'
કોઈ વળી કહેતું
'અહીંથી ચાલ્યા ભવ'
વળી કોઈ કહેતું
અનુભવ લઈને આવ
લાચાર હું થાક્યો તોય
કમબાત ન મળી એ 'નોકરી'

રાજેન્દ્ર ઠક્કર
F. Y. J. C. (1-77)

દિવાલો

તમે ક્યારેય
દિવાલો ને રડતી જોઈ છે ?
મે જોઈ આજે,
દિવાલો પર આંસુએના
મોટા મોટા ધબ્બા,
આંસુઓ ક્યારે સુકાય.
એની હું રાહ જોતો હતો,
પણ
દિવાલો ના એ ધબ્બા
પ્લાસ્ટર વિના જાય એમ લાગ્યું નહિ.

એક કાવ્ય

એક દિવસ
રાત્રે સુતા પછી
મને સ્વપ્ન આવ્યું
હું મારી ટુંકી અને તુટી ગયેલી
આયુષ્ય રેખાને
કોઈ તીક્ષ્ણ ધારદાર,
નાનકડા હથિયાર વડે,
લખાવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યો હતો.
એથી મને ધનુર થઈ
ને હું
મરણ પામ્યો.

અજય કે. મહેતા
S. Y. J. C. B. 87

અ-પરિચય

ને હું
આંખો ને ફેડી નાખું
મળા લોહીનો કુવારો નીકળે,
સુકી હથેળી ને ખોદું,
કે હાથ હાથ લાંબા વાસ જેવી.
પ્રતીક્ષા ભિગી નીકળે.
નિપ્રચેતન હાથનાં
એક એક છિદ્રમાંથી
ટપ્પ્યા ને કરે યાદનું પ્રવાહી
તો હું એમ સમજીશ,
પ્રેમ નામના એક શબ્દનો પરિચય
મેં ગુમાવી દીધો છે.

અન્ય
B-87

એક કવિતા

જહાડ ના ગુફા જેવા
રક્ત વિચારો
તીડ ના ટોળાની માફક
ધસી આવે છે
એમ થાય છે
બધા વિચારો વિખેરી શૂન્ય થો' જઈ
ત્યાં મને -
મિસરના પિરા મીડમાં
હટાયેલા મમીયો યાદ આવે છે.
કોઈ પારેવું
લાગણી ના આકાશમાં
ગળુ કુલાવી ધુવવાટ કરે છે.
પવન ના એક ઝપાટે
વૃક્ષ પરના બધા પાન તુટી પડે છે.
કોઈ ઠગારી આશા
પડછાયાની માફક પાછળ પડી છે.
ત્યાં દુર આકાશમાં
ગોળ ગોળ ચકકર કરતાં
ચારેવાના પડછાયા ને
દુખાવીને ને ઉપાડેલા કોઈ છોકરા ના હાથ નીચે
હું ભેગો છું. મારા પિયારો.

અન્ય
S. Y. J. C. B-87

(હું)
ગઈ છે. તે
શિખરો સ
હતી તેમ-

પ્રાર
બીજી ટોળ
માંથી કોઈ
આગેવાન ત
કરતો. જસ
ચાલી આવ
સરખું જ :
ટોળકીને ચે
વધારવા લા
અસ્તિત્વમાં
સંતોષ નો
હમલા કરવા
બચાવવા રા

પણ કા
બદલાઈ ગયા
પછી એ શિ
અને મનારંગ
ચૌગુના' ની
પોતાની રીતે
સત્તાધારીઓ
સત્તાધારીઓ
સાથે વધતકિ
પછી તો વનુ
પ્રયત્નો તેઓ

આ :
ધનપાતઓ હે

લાલચી સત્તાધારીઓની પકડમાં મજબૂર જનતા

(દુનિયા પ્રગતિના પંથે ઘણી આગણુ વધી ગઈ છે. તેણે પ્રગતિના એક પછી એક એમ ઘણાં શિખરો સર કર્યા છે. છતાં અમુક ખાખતો જેમ હુતી તેમની તેમજ રહી ગઈ છે.)

પ્રાચીન કાળમાં જંગલી જાનવરો તેમજ ખીજી ટોળીઓના ઉરથી દરેક ટોળકી પોતાના-માંથી કેઈ બહાદુરને આગેવાન બનાવતી. આ આગેવાન તેમના દરેક પ્રશ્નોને હલ કરવા પ્રયત્નો કરતો. બસ તેજ સમયથી આગેવાની પરંપરાગત ચાલી આવી છે. નામ બદલાયા છે. પણ કામ સરખું જ રહ્યું છે. આગેવાનો, પછી પોતાની ટોળકીને ચોકકસ સ્થાને વસાવી, પોતાની વસ્તી વધારવા લાગ્યા. આમ ધીમે ધીમે રાજ પદ્ધતિ અસ્તિત્વમાં આવી ત્યારે પણ રાજાઓને જાણે સંતોષ ના હોય તેમ તેમણે ખીજા રાજ્યો પર હુમલા કરવા માંડ્યા. અને તેમાંથી જનતાને બચાવવા રાજાઓના નામ બદલાઈ ગયા.

પણ કાશ! એ સાથે તેમના કામ પણ બદલાઈ ગયા હોત. આજે જગત પ્રગતિનું એક પછી એક શિખર સર કરી રહ્યું છે. સુખ સાહ્યખી અને મનોરંજન વગેરેના સાધનો દિન દુના રાત ચોગુના' ની રીતે વધી રહ્યા છે. દરેક માનવ પોતાની રીતે સુખી જીવવા માંગે છે, અને તેમાં સત્તાધારીઓની સહાયની લીખ માંગે છે પણ સત્તાધારીઓની ચાલાકી પણ આ પ્રગતિની સાથે વધતી જ જાય છે. ખુરશી પર ચીટકી ગયા પછી તો વધુ ને વધુ કેમ ટકી રહેવાય તેના પ્રયત્નો તેઓ કરતા હોય છે.

આ સત્તાધીશોનું મુખ્ય લક્ષાંક ધનપાતઓ હોય છે. આમ પણ આજે પૈસાના

જેરે જ્યારે બધુ થાય છે, ત્યારે આ લોકો પણ તેનો ફાયદો ઉઠાવે છે આ ધનપતિઓને વિશ્વાસમાં લેવાઈને પોતાનું કામ તેઓ કઠાવે છે. અને તેની સામે આ લક્ષાધિપતિઓને મન ફાવે કરવાની છુટ આપવામાં આવે છે. પરિણામે સત્તાધીશો અને ધનપતિઓ બેઉનો લાભ સચવાય છે. બેઉના બેંક બેલેન્સ વધતા જાય છે. પણ જેની પાસેથી તેઓ આ લાભ મેળવે છે, તેની બધી બાબુથી કંફેડી હાલતમાં મુકાઈ જાય અને એવા આ મધ્યમ વર્ગ અને પછાત વર્ગ સત્તાધીશ અને ધનપતિ એ બે વર્ગની ઘંટી વચ્ચે લોટની જેમ પિસાયા જ કરે છે.

અત્યારે વિજ્ઞાનમાં આટલી પ્રગતિ થઈ રહી છે પણ શું તેનાં એક પણ સિદ્ધિ એવી છે જેનો માનવ સંહાર કરતાં માનવ કલ્યાણમાં વધારે ઉપયોગ થાય છે. આપણા પૂર્વજ ગૈશા-નિકોને તેમના મરણ પર્યાંત પ્રયોગો કરી કરીને ખાવું, પીવું સૂવું, જીવન વ્યવહાર, ઘરખાર બધું ભુલી જઈને બસ માત્ર વિજ્ઞાનને જ તન, મન, ધન સમર્પિત કરી દીધાં, જેથી થોડે ઘણે અંશે પણ તેઓ માનવનું કલ્યાણ કરી શકે. અને થોડા ઘણાં તેમાં સફળ પણ થઈ ગયા, પરંતુ તેમના પછી તેમને અંજલિ રૂપે તેમનું કામ છપાવવાને બદલે એજ સિદ્ધિનો માનવસંહાર તરીકે ઉપયોગ થવા માંડ્યો. વળી એ પણ દેશનું રક્ષણ કરવાના બહાના હેઠળ. આજે દરેક સત્તા પોતાની સત્તાને મહાસત્તા બનાવવા પ્રયત્ન કરે છે પણ શું ખરેખર એ રક્ષણકર્તા છે?

આખી માનવજાત મત એક જ છે. છતાં તેમને પોતાના હિત માટે સત્તાધીશોએ ભાગલા પાડી દીધા છે. તેમના મનમાં પણ આ ભાગલાવાદી-

વાતો ઠોકી મારવામાં આવી છે. આ કાળાં ગોરા ના લેદ પણુ તેમણે જ પાડયા છે. આ દેશને ન ઉપર આવવા દેવાની મેટ્ટી રમતો પણુ એમની જ છે અને એટલાથી પણુ સંતોષ નથી ત્યારે આકાશમાં પણુ ભયસ્થાનો તેમણે ઉભા કરવા માંડયા છે. ખરેખર આ બધું છે ?

દરેક માણુસને જીવવાનો અધિકાર છે. છતાં તેમના અધિકાર કૂર રીતે શા માટે છિનવાઈ રહ્યા છે ? વિધાતાની જગ્યા લેવાની આ સત્તાધીશોને શો અધિકાર છે ? કલ્યાણના નામે સંહારક બનવાનું તેઓ શા માટે પસંદ કરે છે ? પોતાની નિભેરી ભરવા, પોતાને યશ, કિર્તી મેળવવા તેઓ ગરીબડી જનતાને શા માટે રહેંચે છે. જનતાના કયા ગુનાની આ બધી સબ છે ?

આજે દરેક સત્તા, બીજી સત્તાથી વધુ મહાન બનવા પ્રયત્ન કરે છે. પણુ તેને માટે જે શાંતિનો રસ્તો પસંદ કરાયો હોય દેશવાસીઓને વધુને વધુ સુખી બનાવાતા હોય તો મહાસત્તા લેખે પણુ લાગે પણુ અહીં તો બધું વિરૂધ્ધ જ રંઘાઈ રહ્યું છે. પૃથ્વી પરના શસ્ત્રોથી સંતોષ ન થતાં મહાસાગર અને આકાશને પણુ તેઓએ નિશાન બનાવ્યા છે. આજે ચંદ્ર પર વસાહત સ્થાપિત કરવાના પ્રયત્નો થાય છે. પણુ તેનાથી જનતાને શું ફાયદો છે? શું સામાન્ય જનતા જઈને ચંદ્ર પર રહેવાની છે કે પોતાની વસાહત સ્થાપવાની છે ? અરે તેના તો માત્ર ખિસ્સાના પૈસા જવાના છે અને બીજી કાંઈ બદલામાં મળવાનું નથી.

દરેક બાજુ, જીવવામાં કે મરવામાં આ લાલચુ સત્તાધારીઓએ પોતાના ભયસ્થાનો ઠોકી ખેસાડયા છે. આટલી બધી મિલો અને કારખાનાં નંબાય છે. ભવિષ્યમાં તેની વધતી જતી સંખ્યા, કદાચ વસ્તીની સંખ્યાની ખરો-

બરી કરશે પણ છતાં લોકોને તે વખતે પણ પહેરવા પૂરતાં કપડાં, ખાવા અન્ન કે આશ્રમ જેવા રહેઠાણુ હશે. અરે ! હા પણ રહેઠાણુનો પ્રશ્ન જ કયાં આવશે. જ્યાં ઉભા રહેવા જગ્યા નહીં હોય, ત્યાં ઝુંપડુ બાંધવાનો પણ પ્રશ્ન કયાં રહેશે ? રહેઠાણુની વાત આવી છે તો આ પણ સ્પષ્ટતા કરવી જોઈએ કે બહુમાળી બિલ્ડીંગો બંધાવા લાગી છે. પણ પેલા ધાયુ" કરવા વાળા બિલ્ડરો (ધનપતિઓ) લોકોને ઉપર પણુ ચેનથી નથી રહેવા દેતા. કાયુ" બાંધકામ તેમની બાન પર હુ"મેશાં તોળાતી તલવાર બને છે. અને ત્યાં રહેવા વાળા તેમજ ત્યાંથી પસાર થનારા લોકોની ગરદન પર ફેરી વળે છે.

આ અકસ્માતો થાય છે. તેને માટે પણ કોણ જવાબદાર છે. હા એ જ લાલચી સત્તાધીશો આજે અહીં દેન અકસ્માત થયો આજે ત્યાં બિલ્ડીંગ તૂટી પડ્યું અને ફેરી નિર્દોષ જનતા કપાઈ મૂચે છે. અને હા એને માટે અકસ્માત ન કહી શકાય આ ધુમાડો ચોકતા કારખાનાઓ આસપાસની વસાહતો માટે આગ ચોકતા ગોળા બને છે અને ક્યારેક એવો સમય આવે છે જ્યારે એ વસાહત તેમાં બળીતે બડ્યું થઈ જાય છે અને સ્વજનો પોતાના મૃત સ્વજનોની લાશ પણ ઓળખી શકતા નથી. કેટલો કરુણ હોય છે એ પ્રસંગ. આજે અનેક લોપાળની દુર્ઘટનાઓ થાય છે. લાખો લોકો બેઘર, અનાથ, બે રોજગાર થઈ જાય છે. મરવા વાળા તો મરીને શાંતિને પહોંચે છે પણ લુલા લંગડા બાંધળા થઈ ગયેલા લોકોને કોઈ ભીખ પણ નથી આપતું અને તેમનું જીવન કેટલું અસહ્ય થઈ જાય છે આ બધું રોકવા માટે છે કોઈ લગામ આ સત્તાધીશો પાસે ? અને હોય પણ કયાંથી વાત જ્યાં સુધી કાબૂમાં હોય ત્યાં સુધી તેને રોકી શકાય પણ

હદની સી પર લંગા.

તે

દહેજ અં

મૂઆ કરી

હોય ત્યાં

દહેજ આ

ન ભણી

ભણાવવા

આપવા રા

એની જિં

સર્વેશિ

કંઈ કહી શ

અનેક યુવા

ચાડી દે છે

લૂંટકાટ

અવનવી

રાખવા મા

ના બનાવન

સાથે મેલી :

વયમાં તેમ :

એજ-એજ

સાહ્યળીમાં :

લોકોને ન :

ગુનાંની

કોઈક કરુણ

નીકળવા તે :

આ ભ

ચોલી, આ

પંબબનાતો

જીવતા બપા

ગયેલા, દેશ

કરનારા અ

હુદની સ્ત્રીમા વટાવીને દૂર પહોંચી ગયેલી વાન પર લગાન લગાડી કેમ શકાય ?

તે ઉપરાંત આ બ્રધાચાર. નાંશ. રૂશ્વન, દહેજ અને એવા અનેક પ્રશ્નો માણસને અધ-મૂઆ કરી નાખે છે. જિંદગી માણવાને સમય હોય ત્યારે ચૌદ વરસના ભાઈને લાડલી બહેનનું દહેજ આપવા ગદ્ધામજૂરી કરવી પડે છે. પોતે ન લાણી શકયા, પણ લાડલા નાના ભાઈને ભણાવવા ડોનેશન અને ટયુશન ફી વગેરે આપવા રાત દિવસ એક કરવા પડે છે. કૌણ છે એની જિંદગીની મજા લૂંટવા વાળા? એ જ સત્તાધીશો, કારણ કે તેઓ પેલા ધનપતિઓને કંઈ કહી શકતા નથી અને પરિણામે આ દૂષણ અનેક યુવાનોને વૃદ્ધ અને મૃત્યુ સુધી પહોંચાડી દે છે અને પછી એમાંથી જન્મે છે, ચોરી લૂંટફાટ, લુચ્ચાઈ, અને લોકોને લૂંટવાની અવનવી તરફીઓ, આજે બાળ ગુનેગારોને રાખવા માટે જેલ બનાવવી પડે છે. આ જેલ ના બનાવનાર કૌણ છે આ બાળકોની જિંદગી સાથે મેલી રમત રમનાર કૌણ છે? આટલી નાની વયમાં તેમને ગુના કરવા પ્રેરતું માણસ કયું છે? એજ-એજ લાલચી સત્તાધીશો જેમ તેમને સાહ્યબીમાં આજોટવાની શોંખ છે તેમ શું બીજા લોકોને ન થાય. અને એતું જ પરિણામ છે આ ગુનાખોરી દરેક ગુનેગારની પાછળ કોઈક ને કોઈક કડ્ડણ કહાની હોય છે અને તેમાંથી બહાર નીકળવા તેમણે આ રસ્તો અપનાવેલો હોય છે.

આ ભાયખાલાના અકસ્માતની આંખમિ-ચોલી, આ ભોપાળની કડ્ડણ દુધંટના, આ પાંજળના તોફાનો, આ અણુબોમ્બની અસર હેડળ જીવતા બપાનવાસીઓ, સુદ્ધ પછી અપંગ થઈ ગયેલા, દેશ માટે જાન ફોના કરવાની હિંમત કરનારા અને હુવે ભિખારી થઈ રાડપતિ

થઈ જનારા, દહેજમાં પુત્રી મરતાં, તેના માં-બાપનો વિલાપ, પૈસાના જોરે સુવાડી દેવામાં આવેલા બળાત્કાર અને ખૂનના કેસો અને આવા અસંખ્ય કેસો એનાથી મરેલા કે એની અસર હેડળ જીવનાં માણસોની જવાબદારી પણે તેમના પર જ ઠોળી શકાય ને.

અને આ તો થઈ બોલી શકનારા પ્રાણીઓ (માનવોની), ની વાત પણ અબોલ પ્રાણીઓનું શું? અણુઘડાકા વગેરેમાં મરાતા અસંખ્ય મરણનું શું? એક ખૂનના ખૂનીને ફાંસી વગેરે સજા થાય છે તો પછી આ સત્તાધારીઓ અને એમના ચમચાઓને કેટલી સજા કરી શકાય ?

કાશ ! થોડો સમય માટે તેમને ભગવાન સદ્બુદ્ધિ આપે અને તેમણે ફેલાવેલી આ આ સંહારલીલા સંકેલાઈ જાય તો માનવી રાહતનો શ્વાસ લઈ શકે.

માધવ રામાનુજનું મુક્ત કેટલું બધું કહી જાય છે.

એક દાણ જો યુદ્ધ અટકાવી દો તો,
ટેન્ક પર માથુ મુકી હું બિંધી લઉં

આજે પ્રગતિના પંથે જતું વિજ્ઞાન, માનવીના જીવનને અધોગતિના પંથે ધકેલી રહ્યું છે. ભૌતિકવાદની પાછળ આંધળી દોટ મુક્તો માનવ, જીવન ખરેખર શું છે એ ભૂલવા માંડ્યો છે. અને ખાસ કરીને આ વસ્તુ યુવાન પેઢીને લાગુ પડે છે. આથી જીવન ખરેખર શું છે એની ધુંધળી ઝાંખી આવું છે એને

Many Book Is

To be Swallowed, some to be
Chewed & A few to be Digested
ની જેમ તેને સમજતા પ્રયત્ન કરવા વિનંતી.

તને મળવા

પ્રિયે ! તને મળવા માટે સમય ચોરવો પડશે,
હવે તો મારે કોઈક ગુનો કરવો જ પડશે,
ઘડિયાળના કાંટા મારી વિરૂધ્ધમાં છે. છતાં,
દિલના ટુંડડાને હૃદયથી લગાડવા હામ લીડવી પડશે,
આ શહેરમાં, સમયને થાક ખાવા સમય નથી પણ,
થોડો સમય ચોરી, દિલની કેદમાં સપડાવું પડશે.
પવિત્ર કમળ જેવાં આપણાં પ્રેમને મંજિલે પહોચાડવા,
સમયમા બલિદાનનું રક્તનું સિંચન કરવું જ પડશે.
અહીં નિંદર કે પોરો ખાવાનો સમય જ નથી,
ત્યારે, તને મળવાં સ્વપ્નો સબલવાં જ પડશે.
સમય દિવાલ આપણાં પ્રેમની તિરાડ છે, પણ
તેને તોડી દરિયાદિલમાં ઝુંપલાવવું જ પડશે.
હવે તો મારે કોઈક ગુનો કરવો જ પડશે, પ્રિયે !
તને મળવાં સઘળાં બંધન તોડવાં જ પડશે.

Minal I. Chokshi

F. Y. J. C.

F-12

ક્રીન
હતી. પ્રે
જીવે શ
સમાચાર

પ્રવે

મોટા થયે

બંનેમાં કે

મિત્રો પર

ન હતા. પ્ર

તેને પુ બ

હતા. બં

બાણે આકા

તેની પ્રવેત

જેવા ચુમક

ધાટીલો દેહ

થઈ જતો.

ખોવાઈ જ

પણ તેની

ખોવાઈ જ

રહી બચ તે

પણ મનુષ્યને

ખાપનું સુખ

સ્વાર્થિતા

કર્યા કર્યો

જેસાડીને વહ

કહી હંમેશ

સ્વાભાવિક દે

કોઈ તેની ધ

તો નહીં ને

બસ આ જ

વંચિત રાખી

સોળો ઉઠી :

અતૃપ્ત આંખો

ક્રીનાની આંખ રડી રડીને સુજી ગઇ હતી. પ્રવેતાના મૃત્યુના સમાચાર તેનાથી. જીવન શકાય તેમ ન હતા. કારણ આઘાત સમાચાર સાંભળી તે બેભાન થઇને ઢળી પડી.

પ્રવેતા અને ક્રીના પાડોશી હતા સાથે જ મોટા થયેલા. બંનેની દોસ્તી અતૂટ હતી. બંનેમાં પ્રેમ જોઈ રહેલું લગવાનું પણ આવા મિત્રો પર વારી જતા હશે. ક્રીનાના મમ્મી ન હતા. શ્વેતાની મમ્મીએ નહીં પણ શ્વેતાએ તેને મા જેવો પ્રેમ, બહેન જેવો સ્નેહ આપ્યા હતા. બંનેમાં પ્રવેતા ખુબ સુંદર હતી. જાણે આકાશની કોઈક અપ્સરા જ જોઈ લે. તેની પ્રવેત કોમળ આમડી, લાલ ગુલાબ જેવા જેવા ચમકીલા હોઠ મોતીથી પણ સુંદર દાંત ઘાટીલો દેહ, બુખરા વાળ જોઈ સૌ કોઈ મુગ્ધ થઈ જતા. તેની સૌથી અનુપમ નીલી આંખોમાં ખોવાઈ જવાનું મન થઈ જાય ઘણી વાર ક્રીના પણ તેની આ આશા ભરી આંખોને જોઈ ખોવાઈ જતી તેને કોઈ પણ જુએ તો જોતો જ રહી જાય તેવું સૌંદર્ય ધૃતિ તેને આપ્યું હતું પણ મનુષ્યને જે પરમ સુખ આપે છે તેવા માં-બાપનું સુખ તેના નસીબમાં ન હતું. માં-બાપ સ્વાથી હતા. તેમણે પ્રવેતા પર હંમેશ શક ક્યાં કર્યો હતો. તેને તેઓએ કદી પાસે બેસાડીને વહાલ કયું ન હતું તેને ચરિત્રહીન કહી હંમેશ તેના પર ક્રિટિકાર વરસાવ્યો હતો. સ્વાભાવિક છે કે તેનું આવું સૌંદર્ય જોઈ હર કોઈ તેની ઇચ્છા રાખે પણ તેના મતલબ એમ તો નહીં ને કે તે પણ આ માટે અંખે છે. બસ આ જ કારણને લીધે માં-બાપે તેને પ્રેમથી વંચિત રાખી મૂક માર ખાઈ ખાઈને તેને પીછે સોળો ઉઠી આવી હતી. તેને વેશ્યા જેવી નીચ

ગાળ સંભળાવવામાં આવી ત્યારે તેને માટે તે અસહ્ય થઈ પડ્યું. તેણે ભાગી જવાનો વિચાર કર્યો. બે કલાક તો ઘરની બહાર નીકળી ભટકી પણ આવી. પણ મા-બાપની આબરૂ સાચવવા તે પાછી ફરી. તો ત્યારે પણ તેના પર ખોટા આક્ષેપો મુકી ઠાર માર માર્યો. તેની આ દશા જોઈ ક્રીનાનું હૃદય પણ રડી ઉઠ્યું. પણ સાસુજીની આંખો ન ઉઘડી. પ્રવેતાના મા-બાપ ને તો જાણે બલા ટળી એમ તેની સામે પણ જોતા ન હતા. એકલી ક્રીના આ બધા સામે લડી શકવાનું સામર્થ્ય ધરાવતી ન હતી. ઉભા ઉભા જોઈને આંસુ સારતી હતી.

આમ જ રીબાઈ રીબાઈને આજે પ્રવેતા મૃત્યુ પામી હતી. તે આ નિર્દયી જમતને છોડી ચાલી ગઈ. ક્રીના માટે એકલતા મુકીને જતી રહી.

ક્રીના ને તેના વગર જીવનું અશક્ય, મુશ્કેલ લાગતું હતું. તેને બદલો લેવો હતો પ્રવેતાના મા-બાપ સાસુ નણદ સામે નહીં પણ આવા સંકુચિત, કુલક્ષણિક વિચાર આપનાર સમાજ સામે. પ્રવેતાએ કોઈનું કાંઈ બગાડ્યું ન હતું પછી તેને શા માટે આટલી સતાવવામાં આવી? શા માટે ક્રીના પાસેથી તેને છીનવી લેવાઈ. અંતિમ ઘડીએ તેના હોઠ પર ક્રીનાનું નામ હતું તેની ક્રીનાને જાણ સુધ્ધા ન કરવામાં આવી શા માટે? બંને ને આવી સબ શા માટે આપી? આવા સવાલો ક્રીના એ લોકોને પૂછતી હતી. તે ચીખતી ચિલ્લાતી ખુમાં પાડતી હતી. મારી પ્રવેતાનો તમે જન લીધો છે, તમે લોકો ખૂની છો, હું તમારું ખુન કરીશ તમને મારી

નાંખીશ.” આમ કહી શ્રવેતાની સાસુ પર પર ખુશીનો ધા કર્યો. તે લવારા કર્યે જ જતી હતી. હા તે પાગલ થઈ ગઈ હતી તેની શ્રવેતા તેને છોડીને દુર ચાલી ગઈ અને તે આ દુનિયાને છોડી પાગલખાનામાં અટૂલી, એકલી ધકેલાઈ ગઈ કીનાને શ્રવેતાની આસમાની અતૃપ્ત કોડભરી આંખો નજર સમક્ષ દેખાયા કરતી હતી.

તે કશું કરી શકતી ન હતી. તે નાની હતીને બધાથી આટ આટલું દુઃખ હોવા છતાં તેના ચહેરા ઉપર કદી ઉદાસી છવાઈ ન હતી દહતી અને દસાવતી આ છોકરીના જીવનમાં આટલું દુઃખ હોઈ શકે એવી કલ્પના પણ કોઈને ન આવી શકે. તેના નીરસ, નિરાધાર જીવનમાં એક કીના જ તેનો સહારો હતી. તે કીનાને દરેક વાત જણાવી પોતાનું દુઃખ દળવું કરતી. તેની દુઃખ, દર્દની સાથી હતી ક્રિયા કીના શ્રવેતા કીના ને ઘણી વાર કહેતી, ‘કીના શું મને મા-બાપનો પ્રેમ કદી નહી મળે?’ ત્યારે કીના કહેતી “મારી લાડકી, તને એ પ્રેમ તારા સાસુ-સસરા આપશે” આપશે.” આમ શ્રવેતાનો દિલાસો હતો તેનું ભવિષ્ય.

શ્રવેતા અને કીના કાલેજમાં આવ્યા છતાં મા-બાપનો સ્વભાવ ન બદલાયો. હવે વધારે કડક બન્યા. કાલેજ ની કોઈ છોકરી, સાથે પણ બેલવાની મનાઈ હતી તેને. પાપા એડ્રીસે જતાં તેને છોડી બંધ અને આવતા ઘરે લેતા બંધ. હવે તેના પર વધુ અંકુશ મુકવામાં આવ્યો. સ્કુલ જીવનમાં પણ કદી પીકનીક માણી ન હતી હજી પણ એજ દશા હતી. એક વાર તેના સંપર્કમાં સચીન આવ્યો. લણવામાં તેજસ્વી અંદર, સુશીલ અને ભોળો. તેણે શ્રવેતાનું દુઃખ ખુબ જલ્દીથી સમજી લીધું તેને સાંત્વન આપ્યું

પણ બંનેની દોસ્તી પ્રેમમાં પરિણામે તે પહેલાં જ તેના ઘરમાં ખબર પડી ગઈ આટલી મોટી છોકરીને કાલેજ વચ્ચે એક થપ્પડ મારતા તેના પાપાએ શરમ ન અનુભવી. ઘરે માયું તે તો જૂઠું. તેનું હવે કાલેજ જવાનું બંધ થઈ ગયું બંગલાની ચાર દીવાલો વચ્ચે જેલમાં સળકતા માનવીની જેમ તેનું જીવન બંધાઈ ગયું. એક સુખનું કિરણ દેખાયું જે તેનાથી છીનવાઈ ગયું આમાં કીના કે સચીન કંઈ જ ન કરી શક્યા. ન કોઈ દલીલ કે ન કોઈ ફેસલો સંભળાવી શક્યા તેના માં-બાપને તેના મા-બાપ વડીલ હતાને.

જે વર્ષ પછી તેના લગ્ન લેવાયા. એમ તો તે ખુબ ખુશ હતી કે હવે આમાંથી તેને મુક્તિ મળશે. તે એક પંખીની જેમ આકાશમાં વિહરશે. તેની ઈચ્છા, મનોકામના પૂર્ણ થશે. ખુબ ઉત્સાહ અને ઉમંગથી તેણે લગ્ન કર્યા પણ વિધિની વિચિત્રતા તેના પતિ આમ તો તેને ખુબ ચાહતો હતો. શ્રવેતા તેને ખુબ ગમતી હતી. પણ પતિન કરતા પૈસો તેને વધુ વહાલો હતો. સવારે સાત વાગે નીકળી બંધ રાત્રે એક વાગે આવે ઘણી વાર દુરમાં બંધ તો અઠવાડિયાઓ સુધી ન આવે. તેની નણદ ટીના તે ખુબ રૂપાળી હતી. પણ શ્રવેતા સામે તેનું રૂપ કિકકું પડી જતું હતું. મહેમાનો શ્રવેતાના રૂપનાં વખાણ કરતા થાકતા ન હતા શ્રવેતાના રૂપ પર તેને ઈર્ષ્યા હતી. આંસુ પણ ટીનાના પક્ષમાં હતી. પારકી છોકરી પોતાની છોકરી કરતાં રૂપાળી લાગે તે તેને અપમાન લાગતું હતું. સસરાજી સાસુથી દબાયેલા હતા. આમ જે ભવિષ્યના સહારે તે જીવતી હતી તે વર્તમાન તેને માટે અસહ્ય થઈ પડ્યું. અહીં તો પતિનો પ્રેમ મળવા છતાં ન મળવા બરાબર હતો. તેની ક્રિયાદ દુઃખ સાંભળવા પતિને કુરસદ જ ન હતી. કીના બ્યારે પણ તેને મળતી ત્યારે પહેલા તો એને કશી ખબર ન પડી પણ આમ

દોસ્તનું સાથે દે ખબર પડે તેમ

શ્રવે હથેળી : કપડાં કરા

જે સીતાર જે ઈમારા નાવ ડુબી ને કિનારાને બંધ નથી ર ને વાત કરું પારકાની કે હું તો અમા હું શું કહું : જેણે ઘાયલ જે વચન અ

દોસ્તનું દુઃખ ખીજે દોસ્ત ન જાણી શકે તે સાચો દોસ્ત કહેવાય ખરો. તેને બધી વાતની ખબર પડી ગઈ. હવે તેને આશા તો તે આપી શકે તેમ ન હતી. આશ્વાસન જરૂર આપ્યું.

શ્રવેતાના નમણા હાથ અને કોમળ હથેળી સખત બને તેથી તેની પાસે વાસણ કપડાં કરાવતા. અહીં પણ એ જ ત્રાસ સહન

કરતી હતી. મુંગે મોં એ. કીનાએ એક વાર સાસરેથી તેને લઈ જવા કોશિષ કરી પણ વ્યથા શ્રવેતાને સાસરાની ઈજબતનો ખ્યાલ આપ્યા તેણે જ કીનાને ના પાડી દીધી. છતાં ?

S. Y. J. C.
B-47

અનામી

એ સીતારાની કરું છું વાતો ને,
એ ઈસારાની કરું છું વાતો,
નાવ ડુબી મજધારે મારી,
ને કિનારાની કરું છું વાતો.
જોઈ નથી અંજવાળી રાતો,
ને વાત કરું છું અંધારી રાતોની,
પારકાની કોણ પંચાત કરે છે.
હું તો અમારાની કરું છું વાતો,
હું શું કહું કાતીલ તમારી નજરને,
જેણે ઘાયલ કરી છે જીવંતને,
જે વચન આપી મીલનનું ભૂલી ગયા.

પડે છે પડે છે એ પ્રીતનો પડઘો,
હૃદયના ખૂણે પડે છે એ ગીતનો પડઘો,
હૃદય વીનાના તાર પર જે,
છેડયો હતો પડઘો એ સંજળાય છે.
પ્રણયની પહેલી અસર ને અલખીદા
ને જીગર ની પહેલી જલન ને અલખીદા.

જયેશ વી. ગોરડીયા
T. Y. B. com.
A-59

ડગલે ડગલે

ડગલે ડગલે માયા જેવું.
જલપર તરતી છાંયા જેવું
કૌતુક કૌતુક કેવળ કૌતુક
કણ કણ ખૂદલી ડાયા જેવું
પાંપણ નામે ગામને પાદર
બંધાયું છે. માયા જેવું
રાત આખી આ દિવા સમુખ
ઝુરે છે ઓછાંયા જેવું

શ્વાસે શ્વાસે સ્મરણ ઘુટાંતું
લાગે વેણું વાયા જેવું
તું મલકે તો મન મહેકે છે.
શુદ્ધ અત્તર ના ફાયા જેવું
પાકુ તોય આપણું મળવું
ડગમગ ડગમગ પાયા જેવું
ગઝલોતું છેલુ પણ “દેવી”
ઝોડ અપટ ને ઠાયા જેવું

પટેલ અરવિંદ ડી.
એસ. વાય. જે. સી.

જિંદગી

ક્ષણોના તાતણામાં વણાઈ રહી છે જિંદગી
સંજોગોના મોજામાં તણાઈ રહી છે જિંદગી
લાગણીના સેતુમાં રચાઈ રહી છે જિંદગી
સંબંધોના સાથમાં સંધાઈ રહી છે જિંદગી
નવરસના રંગમાં રંગાઈ રહી છે જિંદગી
પંચભૂતના સહારે ઘસડાઈ રહી છે જિંદગી
પણ અંતે શું ?
ક્ષિણુતાના ક્ષોભમાં ઘેરાઈ જવાની જિંદગી
મૃત્યુના પાલવમાં છુપાઈ જવાની જિંદગી.

છુટાં પ.
સ્મૃતિ |
સ્મૃતિને
સુની લ
લાગણી.
જિંદગી
જિંદગી
મૃત્યુ સિ

સાથ આપણો

ઝાંઝાળિંદુ અને પર્ણ જેટલો સાથ આપણો
કુસુમ અને અલિ જેટલો સાથ આપણો
સાગરલહેરી અને કિનારા જેટલો સાથ આપણો
બસ છુટા પડવા સુધીનોજ છે સાથ આપણો

કંઈ નહીં રહે....

છુટા પડીશું આપણે તો
સ્મૃતિ સિવાઈ કંઈ નહીં રહે.....
સ્મૃતિને આસુમાં સારવા પ્રયત્ન કરીશું તો
સુની લાગણી સિવાઈ કંઈ નહીં રહે.....
લાગણીના સેતુને તોડી પાડીશું તો
જિંદગી સિવાઈ કંઈ નહીં રહે.....
જિંદગી જીવી લઈશું કેમે કરીને તો
મૃત્યુ સિવાઈ કંઈ નહીં રહે.....

ધુમ્મસમાં

શણગારેલા શમણામાંથી
તૂટી ફૂટી ભ્રમણમાંથી
કંયાંક સરી જાય છે જિંદગી
શોધવા નિકળી પડુ છુ હું એને
આ ધુમ્મસમાં
થાકું છુ હારું છુ
પણ નથી મળતી જિંદગી
પાછી વળું છું
ત્યાજ અચાનક
જિંદગી જેવુંજ
મૃત્યુ મળી જાય છે મને.....
આ ધુમ્મસમાં.

પ્રેમની પરાકાષ્ઠા

હા હું એને આહુતો હતો... ..
 પણ પૂછતા અચકાતો હતો
 એક દિવસ પૂછી જ નાખ્યું
 શું મારા પ્રત્યેની લાગણીને
 તું 'પ્રેમ' નામ આપી શકે ?
 હવેકા સ્થિત સાથેના તેના જવાબે
 હૃદયને રળાવી મુક્યું !
 એ લાગણીને સમજવા
 સમજ સમર્થ નથી તો
 આપણી વચ્ચે
 સ્મૃતિ સિવાય સંબંધોનું નામ
 શાથી રહે ?
 એજ આપણા પ્રેમની પરાકાષ્ઠા નથી શું ?

સાક્ષી

સમીરનો મીઠો વાયરો
 લઈ આવ્યો તમારી યાદને
 બગી ઉઠયા હૃદયના
 સ્યંદનો
 આંખોએ અશ્રુને ખબર આપ્યા
 અને
 અશ્રુએ આંખને ખુણે આપી
 ઊટયા રહ્યાં
 પણ તરત જ
 હાસ્યએ અશ્રુને ચુમી લીધા
 નિરખી રહી હું લાગણીના ખેલને
 લાગણીઓએ આંસુને સરળા
 ન દીધા
 કારણ !
 તેઓ પણ બાણ છે કે
 આસુઓ જ તો આપણા પ્રેમનાં
 એકમાત્ર સાક્ષી છે

હત
 ઉદ
 હશે
 પ્ર
 પણ
 લખ
 પ્ર
 મળી
 નિશ્ચ
 ભાગે
 માડું
 કવિ
 અત્ય
 એને
 વિચા
 અવ્યે
 હોતી
 કહેવા
 ક
 અકત
 વતી
 વાંચન
 વખત
 લીધે
 લખા
 વિન્હ
 લાગણ
 કરસન
 જરૂર

કવિતા શબ્દોનાં સાનિધ્યમાં પ્રેરણા

મેં જ્યારે કવિતા લખવી શરૂ ન કરી હતી ત્યારે મારાં મનમાં એક પ્રશ્ન વારંવાર ઉદભવતો કે કવિઓ કવિતા શી રીતે લખતા હશે? મારી જેમજ તમે પણ કદીક આવો પ્રશ્ન તમારા દિલમાં ઉઠતો અનુભવ્યો હશે પણ એક દિવસ જ્યારે મારાથી કવિતા લખાઈ ગઈ ત્યારે વારંવાર મુંજવતા પ્રશ્નનો જવાબ મને ક્ષણ બેક્ષણમાં જ મળી ગયો.

મિત્રો “કવિતા લખવી છે.” એવો નિશ્ચય કરીને જો કવિતા લખીએ તો એમાં ભાગ્યેજ કયાંક કાવ્ય પડતું દેખાય છે એવું માઝું માનવું છે. લખનાર તો પોતે મેં કવિતા લખી છે.” એવું બીજને કહી અત્યંત ખુશ થાય છે. પણ વાંચનારને એને કવિતા કહેવી કે શું કહેવું એ પ્રથમ વિચારવું પડે છે અર્થ વગરનાં પ્રાસ-અભ્યોનું પ્રાસ ગળેડી કાઢવા એ કવિતા નથી હોતી. તમને થશે તો પછી હું કેને કવિતા કહેવા માગુ છું?

કવિતા એ દિલમાં સમાયેલી લાગણીઓને વ્યક્ત કરવાનું સાધન છે. જેમાં એક મધ્ય-વર્તી વિચાર હોય છે. કવિતા એ ગણાય જે વાંચનારનાં મનમાં લખનારની લખતી વખતની લાગણી ઉત્પન્ન કરે. કવિતા વેદનાને લીધે લખાય છે તો કદી આનંદને લીધે લખાય છે. પ્રેમમાં લખાય તો ક્યારેક વિરહમાં લખાય છે. કવિતા લખવી અને લાગણીઓ વચ્ચેનો અપ્રગટ સમંધ તમને કરસનદાસ લુહારની નીચેની કવિતા પરથી જરૂર સમજાશે.

બેઉ દિવા આંખના જ્યારે અચાનક ખુઝશે, અવકાસે નાં ઉભાસે માર્ગ સાચો સુઝશે, શબ્દને સંવેદના તો જળ સતત સિંચ્યા કરો કાવ્ય લીલાછમ કદી વેરાનમાંય ઉગશે.

છેલ્લી બે પંક્તિ પ્રમાણે સંવેદતા એ શોધેલો શબ્દોનો સહવાસ એજ ખરું કાવ્ય બને છે. કાવ્યું એ લાગણીઓનું કરેલું expression છે. જૂઓને શાયરી વિશે એક ઉર્દુ શાયરે શું કહ્યું છે-

શાયરી કયા હે? દિલ એ ગઝલકા ઇસ્હાર હે દિલ અગર બેકાર હે શાયરી બેકાર હે.

આમ દોસ્તો કાવ્યનો સંબંધો અને લાગણીઓનો સમાગમને કૃળસ્વરૂપે થયેલો એક જન્મ છે જેમાં જીવ નથી હોતો છતાંય તે અમર હોય છે, વાચા નથી હોતી તોય એ ઘણું બધું બોલી શકે છે.

દરેક કાવ્ય લખાવા પાછળ કંઈક ને કંઈક આશય રહેલો હોય છે. કાવ્ય ખુશી વ્યક્ત કરતાં હોય છે. માણસને જ્યારે અત્યંત આનંદની અનુભવિત થાય ત્યારે તે આનંદમાં આવેગમાં કાવ્ય લખે છે.

પ્રેમ વ્યક્ત વ્યક્ત કરનારા માણસ કાવ્યો લખે છે દિલ દિલને સમજે અને ઓળખાણ પ્રેમમાં પરિણમે એવું આ જમાનામાં ઘણું ઓછું બને છે. છતાંય સૌંદર્ય એ પ્રેમ ઉત્પાતનું ઘણું મહત્વનું અંગ છે. અને એથીજ સૌંદર્યનું વણન કરતા કાવ્યો રચાય છે.

વિરહની શી વાત કરવી. વિરહમાં માણસ પોતાને કોઈ એક વ્યક્તિથી જ નહીં આખી દુનિયાથી એકલો ગણે છે, અને આવી અવસ્થામાં તેના દિલનું નાનકડું નાવડું ઊભિંચોના ગાંડાતુર પ્રવાહ પર શબ્દોમાં નાનકડા હલેસા લઈ સવાર થાય છે. પછી તેના પરિણામરૂપે વિરહ કાવ્યો જન્મ લે છે. વિરહની વ્યથામાં પિડાતો માનવી ઘણું ઉંડું વિચારે છે. તે રિસાઈ ગયેલી વ્યક્તિને મનાવવા કરતા કંઈક આવું સમજે છે.

નથી સાર નિરંતર કંઈક કહેવામાં,
રહ્યો છે સાર ચુપચાપ ઘા ઝીલવામાં

તે કશું જ નથી કહેતો પણ કાવ્યના
આંસૂઓએ રડે છે.

હવે રહી વાત કટાક્ષ કાવ્યોની સમાજમાં ચાલતી અવ્યવસ્થા, કાળો ધોળો રાજકીય પ્રપંચ વગેરે પરનો તિરસ્કાર દર્શાવવા લખાયલા હોય છે.

આમ જેટલા કાવ્યો લખાય છે તેમની પાછળ કંઈકને કંઈક ઉદ્દેશ જરૂર હોય છે. કાવ્ય અમસ્તાજ નથી લખાતાં. જે જીલ યોલીને વ્યક્ત નથી કરી શકતી, તે દિલની વાત કલમ ઉતારે છે તે કાવ્યો બને છે. ખરા અર્થમાં કાવ્યો એકલવ્ય, Ideal Poems.

Mayank
F. Y. B. Com.
B-38

ભાસ

હું ઝંખું છું ઘર એક એવું
જ્યાં ન હોય દિવાલો ચાર
હોય બસ દીલો ઊભસ
જ્યાં હોય ભગવાન નો વાસ.
અને સાથે હોય દીપનો ઉભસ,
જ્યાં હોય સૂરો નો સંગાથ...
મળે કોઈ નો હાથમાં હાથ...

પણ
એ બધું લાગે છે રકાસ,
સાચું કહું છું હું
પ્રેમ વિના એ બધું લાગે છે 'ભાસ'

—૧૦૧—

મંઝીલે પહોંચવા થોડી રક્તાર જોઈએ...
મને તો એક મિત્ર વફાદાર જોઈએ....

સ્વાર્થ

માનો પ્રેમ જોયો, પિતાનો પ્રેમ જોયો...
બહેનનો પ્રેમ જોયો, ભાઈનો પ્રેમ જોયો...
મિત્રનો પ્રેમ જોયો,
સગા સંબંધીનો પ્રેમ જોયો,
પણ બધાંના પ્રેમની પાછળ કેવળ

'સ્વાર્થ' જ જોયો.

વેરા રીટા ઈન્દુલાઈ
ટી. વા. બી કોમ

રાત
ચંદ્રના
કરું છું
તનથી
મનથી
પ્રભુ પા
કારણ
મૃત્યુ ન
હાંકીવદ્ય
સળગેના
શકત તું

મને એવું
જે

મને એક
જે

મને જીવ
ધન

શ્રદ્ધાંજલી કવિઓને

(૧)

રાત વિતે તારી કબર પાસે આવું છું
ચંદ્રના આછા પ્રકાશમાં,
નિર્દોષ કવિતાઓ તારી વાયું છું.
કરું છું પ્રયત્ન તારી રચનાને સમજવા,
તનથી
મનથી તો નિસ્ખળતાજ પામું છું.
પ્રભુ પાસે તારૂં દિર્ઘાયુ માંગું છું
કારણ
મૃત્યુ જ્યારે થશે તારૂં, તારી રચનાનું
ઠાંકી દર્શનું લાગણીઓ કકનમાં
સળગેના સખંધીની રાખ હશે દર્શનમાં
શક્ત તું સુતી હશે ચિરનિદ્રામાં

સુંદર સપનમાં.

(૨)

કબર તારી કવિતા મઠી
સખંધી સમજવતી
સમજવાના સખંધીની કડી.
રવિ પણ ડોકાતો નથી - ડરથી
રખેને તૂટી જાય રસભરી લડી
હૃદયનું હૃદયદ્રાવક વિશ્લેષણ કરતી
જકડી રાખતી માનવને સંસારથી
- એક નિર્દોષ હથકડી.

પિયુષ વી. ગંગર
પ્રેમ-પિયુષ

મને આપો માત્ર વેદના

મને એવું સુંદર તન આપો,
જે એટલું બધું સુંદર નહીં
જેના રૂપના ખૂબ વખાણ હોય.
મને એક સ્વચ્છ મન આપો
જે એટલું બધું સ્વચ્છ નહીં
કે હિતશયુનું પ્રતિબિંબ દેખાય—
મને જીવવા માટે ધન આપો
ધન એટલું બધું વિપુલ નહીં
કે માનવતા બિચારી ઠંકાઇ જાય.

મને ટકવા માટે પ્રેમ આપો
પણ એટલો બધો અસીમ નહીં
કે પરત વાળી ન થકાય.
મને જો આ અસંભવ હોય તો
મને માત્ર વેદના જ આપો
ભારથી જીવવું સરળ થાય.

સેજલ કઠી
એફ. વા. બી કેમ

સમયના પાલવમાં હાસ્ય

અંધકાર

જીવનમાં હાસ્ય ...

ખોખો ભરીને મળ્યું

ન ખરીદાયું

ન ઉધાર મંગાયું

ન કોઈ પાસે ચોરાયું

કિંમતે સદાયે એને સોને તોલ્યું

ન કોઈ એને છુપાવી શક્યું

ન કોઈ એને પાલવમાં સાચવી શક્યું

દરેકના હૃદયમાં ઉચ્ચે સ્થાને વસ્યું

છતાંયે દૂર દૂર તરસ્યું

સમયના પાલવમાં ખોવાયું

Anupama H. Ranawat

S. Y. J. C.

સૂર્ય નમતા કેદ બનશે ભ્રમર પુષ્પની પાંખમાં,
ને રાત્રિના એ અંધકારે દિવસ ઉઘડે આંખમાં.
થશે વિધવા કોઈ સ્ત્રી અગર બાળવિના જીવનમાં,
દળશે સ્વપ્નાં તેના જીવનના એ અંધકારમાં,
ના કંઈ ડરે અંધકાર રૂપી જલદ ધુંમ્મસથી તમે,
જો જીવન છે તો આવશે ખરે અંધકાર સમે.
અંત આવશે એ જીવનના સમગ્ર જગતમાં,
વિચાર કરશે ક્યારે અંત આવશે અંધાર જગમાં.

Joshi Sanjay-D

F. Y. J. C.

E-48

જીવનસાગર....

ખીલેલી વસંતમાં વાંસળીના સૂર રહેવા દે,

વ્થા અને દર્દના ભમ છલકે છે અહીં તો.

હાસ્ય તું થ'લીજા બસ અહીંજ,

આંસુ વહે છે નિરંતર અહીં તો.

ભરતીતો સંતાઈ ગઈ છે ખબર નહીં ક્યાં ?

ઓટજ સર્વત્ર નજરે ચડે છે જીવનસાગરમાં

ફૂલની બિછાત તો રહેવાદો ને હવે,

કાંટાં જ કાંટા છે સર્વત્ર અહીં તો.

સુખ, શાંતિ, પ્રેમ, ચાહત, મિલનની વાત તો

એક બાબુજ મૂકી દો.

દુખ, વ્થા, ઠોકર, નિષ્કૃણતા અને બુદ્ધિની

માંડવાજ બંધાયા છે અહીં તો

પલ બે પલ છીએ 'અતુ' આ સંસારના ચક્રાવામાં

મૃત્યુ જ મૃત્યુ

છે

પછી

અહીં તો.....

અનુપમા એચ. રાનવત

એસ. વાય. જે. સી.

Prahladrai Dalmia Lions College of Commerce & Economics

LOCAL MANAGING COMMITTEE

1. Lion S. M. Jhunjunwala
 2. Lion R. J. Chokshi
 3. Lion D. R. Dhanuka
 4. Lion Nathmalji Garodia
 5. Lion Atmaram Shah
 6. Lion V. G. Parekh
 7. Lion V. M. Tikekar
 8. Lion Jagdish Gandhi
 9. Lion Jayantilal Chheda
 10. Lion Keshaodeo Pillani
 11. Lion Surekhaji
 12. Prin. (Mrs.) P. S. Baleri
 13. Prof. R. B. Patel)
 14. Prof. (Mrs.) S. S. Kulkarni)
 15. Shri B. S. Gaonkar
- Ex-officio Secretary.
- Representatives of
Teaching Staff.
- Representative of
Non-teaching Staff.